

Magyar - Na'vi szótár v. 13.4

Tirea Aean (Corey Scheideman) & Markì (Mark Miller)
Compiled and Translated by Kifkeyä Nari (Batiz Zoltán) és P.A.'li makto (Petrovits Andrea)
www.LearnNavi.org

Utolsó frissítés: 21.5.2017

Ez egy Magyar-Na'vi szótár. **Vastag betűk** mutatják a magyar szavakat. *Dőlt betűk* a Na'vi megfelelőjüket. Sima betűvel szedve található a nyelvtani besorolás: a zárójelekben további megjegyzések. A «x» infixet jelent, ahol pl. *t«pre-first»«1»ar«2»on* azok pozícióját jelöli. A tulajdonneveket nagybetűvel kezdjük. A – és a + azt jelzi, hogy egy képző vagy egy toldalék a szó bármely oldalára kerülhet. Feltételezzük az elhajlás mibenlétének ismeretét.

Rövidítések:

– = morfémahatár	cs.sz. = csak személyekre
+ = gyengítő morfémahatár	part. = partikula (járulékszó, változatlan alakú, nem ragozható szó)
<> = infixum	nm. = névmás
mn. = melléknév	tul.n. = tulajdonnév
told. = toldalék	ige = ige
hsz. = határozószó	i.(átn) = ige (angol szerint állapotjelző tárgyatlan)
ksz. = kötőszó	i.(t) = ige (angol szerint tárgyas)
ö.szó = összetett szó	i.(tn) = ige (angol szerint tárgy nélküli)
mut.n. = mutató névmás	i.(tm) = ige (angol szerint tárgyas módbeli)
gesz. = nyelvi gesztus, indulatszó	i.(tnm) = ige (angol szerint tárgyatlan módbeli)
kérd. = kérdőszó	alár. = alárendelt
fn. = főnév	
n.e. = nem emberekre/személyekre	
szám = számnév	

Források

Az összes szót próbáltuk legjobb tudásunk szerint a lehető legmegbízhatóbb forrásból beszerezni. Az eredet alsó indexben található az IPA átírás után, ez megmondja, hogy eredetileg honnan származik egy-egy szó.

Történeti érdekességként: a szótár eredetileg abból az 500 szóból állt, melyet Dr. Frommer 2010 márciusában bocsátott rendelkezésünkre. Ahogy a nyelv tovább fejlődött, további szavak kerültek bele, ezeket Dr. Frommertől a személyes blogján és emailen keresztül kapjuk. Dr. Frommer arra kérte a LearnNavi.org közösséget, hogy segítsen új szavakat kitalálni a **Szókinszbővítési Projecten** keresztül. Ez a project folyamatosan zajlik, és sok általunk javasolt szó bekerült ebbe a szótárba. Másik forrás: szabadon használható toldalékokkal ellátott szavak, illetve olyan toldalékolt szavak, melyeket Dr. Frommer használt, és így létezőnek tekinthetők. A források sorrendje, a legmegbízhatóbbtól a legkevésbé megbízhatóig:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = the Movie (a Film)
- JC = James Cameron
- G = the Avatar Games (az Avatar játék)
- ASG = A Survival Guide (a Túlélési Kézikönyv)
- PND = Pandorapedia.com

.

... **miatt**: [ta.'lun] _{PF} told. *talun-*

...**előtt (időben)**: [kam] _{PF} told. *kam-*

... **szerepében, mint...**: [sko] _{PF} told. *sko+*

1

1, **egy**: [ʔaw] _{PF} szám *'aw*

2

2, **kettő**: ['mu.nɛ] _{PF} szám *mune*

3

3 **nap múlva**: [p'ɛ.sɿ.'aj] _{PF} fn., hsz. *pxesrray* dete: **trr** *nap*)
(eredete: **trr** *nap*)

3, **három**: [p'ɛj] _{PF} szám *pxey*

3 **napja**: [p'ɛ.sɿ.'am] _{PF} fn., hsz. *pxesrram* (ere-

4

4, **négy**: [tsiŋ] _{PF} szám *tsiŋg*

5

5, **öt**: [mɿ] _{PF} szám *mrr*

6

6, **hat**: ['pu.kapʰ] _{PF} szám *pukap*

64, **hatvannégy**: [zam] _{PF} szám *zam*

7

7, **hét**: ['ki.næ] _{PF} szám *kinä*

8

8, **nyolc**: [vol] _{PF} szám *vol*
a 8-as jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [ʔɛjtʰ] _{PF} fn. *'eyt*

9

a 9-es jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [na:jn] *PF* fn. *nayn*

A

ányaszövőszék", hatalmas szövőszék:

[sa.'ʔɛw.raŋ] *PF* fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok** *anya* és **'ewrang** szövőszék)

(anya)méh: [pɾ.ku] *PF* fn. *prrk* (összetétel ebből: **prnen** *csecsemő* és **kelku** *otthon*)

(azért) mert: [a.'lun.ta] *PF* ksz. *alunta*

(azért), hogy; valaminek az érdekében: [fpi] *PF* told. *fpi+*

aaa: [slo.'sɲɛpʔ] *PF* aaa *slosnep* (eredete: **sne** *aaa*)

abbahagy, befejez: [ft.aŋ] *PF* i.(tnm) *ftang*

abbahagy, felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog): [fp.akʔ] *PF* ige *fpa*

abban az esetben, úgy, akkor: [ha] *PF* ksz. *ha*

abban az időben mikor, amikor: [kɾ.a] *PF* ksz. *krra* (eredete: **krr** *idő*)

abc: [sna.pam.'rɛl.vi] *PF* fn. *snapamrelvi* (eredete: **pamrelvi** *betű* (fonetikus jel))

ad: [t.ɲ] *PF* i.(t) *tɲŋ*

addig, azalatt: [tsa.'kɾ.vaj] *PF* hsz. *tsakrrvay* (összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay** *-ig*)

addigra, mire, amíg: [li.sɛɛ] *PF* hsz. *lisre+* (összetétel ebből: **li** *már* és **sre+** *előtt*)

aggasztó dolog, aggodalom oka/forrása: [sɲum.tsim] *PF* fn. *sngumtsim* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)

aggasztó, nyugtalanító: [sɲu.ŋaʔ] *PF* mn. *sngunga'* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

aggodalom: [sɲum] *PF* fn. *sngum*

aggodalom oka/forrása, aggasztó dolog: [sɲum.tsim] *PF* fn. *sngumtsim* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)

aggódik: [sɲum s-i] *PF* i.(tn) *sngum si* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

aggódva, bosszúsan: [ni.'sɲum] *PF* hsz. *nɪsngum* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

agy: [ɛl.tu] *PF* fn. *eltu*

aha, ja, oké: [sran] *PF* hsz., gesz. *sran*

ahogy/mint...; ahogy, (ugyan)úgy, olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság): [tɛŋ.fja] *PF* ksz. *tengfya* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **fya'o** *út*)

ahol: [tsɛ.ŋa] *PF* ksz. *tsenga* (eredete: **tseng** *hely*)

ahova vissza lehet vonulni, magán terület:

[sno.mo] *PF* fn. *sno* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **mo** *terület*)

ajak: [sɛj.ri] *JC* fn. *seyri*

ajándék: [st'ɛ.li] *PF* fn. *stxeli*

ajánl: [st'ɛ.nu.t.ɲ] *PF* i.(t) *stxenutɲŋ* (eredete: **stxenu** *ajánlat*, fn.)

ajánlat: [st'ɛ.nu] *PF* fn. *stxenu* (összetétel ebből: **stxeli** *ajándék* és **lonu** *elereszt*)

akadály, barikád: [ɛ.'k'an] *PF* fn. *ekxan*

akadályoz: [h.ul.'tst'ɛm] *PF* i.(t) *hultstxem*

akar: [n.ɛw] *PF* i.(tm) *new*

akaratlanul, véletlenül: [nɪt.'kan.lu.ke] *PF* hsz. *nɪtkanluke* (összetétel ebből: **nɪtkan** *szándékosan*, **akarattal** és **luke-** *nélkül*)

akarattal, szándékosan: [nɪt.'kan] *PF* hsz. *nɪtkan* (eredete: **tikan** *cél*, *szándék*)

akarom mondani, vagyis, illetve: [ko.'lan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: **kan** *céloz*)

aki, amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava): [a] *PF, LN* part. *a*

akik közül meghalt néhány, túlélő (pl. olyan csoport tagjai): [lɛm.'ɛj] *PF* mn. *lemrey* (eredete: **emrey** *túlél*)

akinek vágnak a jelenlétére), hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember: [lom] *PF* mn. *lom*)

akkor: [tsa.'kɾ] *PF* hsz. *tsakrr* (eredete: **tša-** *az* és **krr** *idő*)

akkor: [zɛl] *PF* hsz. *zel*

akkor, úgy, abban az esetben: [ha] *PF* ksz. *ha*
akként/úgy..., -ként, mint/ahogy: [na] *PF* esz. *na-*

akként/úgy..., ként, mint/ahogy: [p'ɛl] *PF* told. *pxel-*

aktív, energikus: [wa.lakʔ] *PF* mn. *walak*

akármennyire, bármily: [ŋi.'an] *PF, SW* hsz. *ngian*

alacsony: [tɪm] *PF* mn. *tɪm*

alacsony szint: [tɪm.jɪ] *PF* fn. *tɪmyi* (összetétel ebből: **tɪm** *alacsony* és **yɪ** *szint*)

alagút: [roŋ] *PF* fn. *rong*

alak, forma: [ʔon] *PF* fn. *'on*

alapjában, alapvetően, lényegében: [ni.'ran] *PF* hsz. *niran* (eredete: **ran** *belső tulajdonság*)

- alapos ismeret, hozzáértés:** [tsul.'fæ] *PF* fn. *tsulfä*
- alapos, részletességre törekvő (személy):** [lɛ.'no] *PF* mn. *leno*
- alaposan elsjátít:** [tsul.'fæ 's:i] *PF* i.(tn) *tsulfä si* (eredete: *tsulfä ismeret*)
- alaposan, részletesen:** [ni.'no] *PF* *hsz.* *nino*
- alaposság, részletesség:** [ti.'no] *PF* fn. *tino*
- alapvetően, alapjában, lényegében:** [ni.'ran] *PF* *hsz.* *niran* (eredete: *ran belső tulajdonság*)
- alatt(a), alul:** [æ.o] *PF* told. *äo-*
- alatt, folyamán, közben:** [kr̩.ka] *PF* told. *kr̩ka-* (eredete: *krr idő*)
- alj(a), fenék:** [kl̩.pa] *PF* fn. *kl̩pa*
- alkalmasint, megfelelő időben:** [nik.'mar] *PF* *hsz.* *nikmar* (eredete: *kimar szezonális*)
- alkalom, eset, ismételten előforduló cselekvések egyike:** [a.lo] *PF* fn. *alo*
- alkony, este naplemente előtt:** [sr̩ɛ.ton.'ʔoŋ] *PF* fn. *sreton'ong* (összetétel ebből: *sre előtt* és *txon'ong alkony*)
- alkony, sötétedés előtti időszak, naplemente után:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: *txon'ong naplemente* és *maw után*)
- alkot, készít, létrehoz:** [ŋ.op̩] *PF* i.(t) *ngop*
- alkotás:** [sæ.'ŋop̩] *PF* fn. *sängop* (eredete: *ngop alkot*)
- alkotás elvont fogalma:** [ti.'ŋop̩] *PF* fn. *tängop* (eredete: *ngop alkot, készít*)
- alkotó:** [ʔop̩.ju] *PF* fn. *ngopyu* (eredete: *ngop alkot*)
- allergén:** [fnɛ.'t'um] mn. *fnetxum* (eredete: *txum méreg*); Pl.: **Oeri lu swoa fnetxum.**
- alszik:** [h.a.h.aw] *PF* i.(tn) *hahaw*
- alul, alatt(a):** [æ.o] *PF* told. *äo-*
- alámerül, lebukik, zuhan:** [t.awŋ] *PF* i.(tn) *tawng*
- alászáll, leereszkedik:** [kl̩.'k.æ] *PF* i.(tn) *kl̩kä* (összetétel ebből: *kl̩pa alj(a)* és *kä megy*)
- amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható), egyedülállóan magas, vékony vízésés:** [sɛ.'ʔa.jl] *PF* fn. *se'ayl*
- amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava), aki:** [a] *PF, LN* part. *a*
- amelyek egy folyamból vagy tavakból folynak (megszámlálható), egy csepp vagy kisebb vízésések sorozata:** [sja.nan] *PF* fn. *syanan*
- ami a földtől távol és tisztán tart valamit, mesterséges tárgy:** [fjan] *PF* fn. *fyan*
- amikor, abban az időben mikor:** [kr̩.a] *PF* *ksz.* *kr̩ra* (eredete: *krr idő*)
- amit különösen kellemesnek talál, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben:** [s.u.l.n] *PF* i.(átn) *sulin* (eredete: *in elfoglalt*)
- amulet, totem:** [lo.'ʔa] *PF* fn. *lo'a*
- amíg, -ig:** [vaj.'kr̩] *PF* *ksz.* *vaykrr* (összetétel ebből: *vay- -ig* és *krr idő*)
- amíg, miközben, mialatt:** [tɛŋ.'kr̩] *PF* *ksz.* *tɛngkrr* (összetétel ebből: *tɛng megegyező* és *krr idő*)
- amíg, mire, addigra:** [li.sr̩ɛ] *PF* *hsz.* *lisre+* (összetétel ebből: *li már* és *sre+ előtt*)
- annak, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava):** [fu.r̩i.a] *PF* nm., alár. *furia* (összetétel ebből: *fi'uri ez (topikális)* és *a határozói mellékmondat kötőszava*)
- annyira, úgy:** [ni.ft'an] *PF* *hsz.* *niftan* (eredete: *fitan olyan*)
- anya:** [saʔ.nok̩] *PF* fn. *sa'nok* (eredete: *sa'atenuk C*)
- anyu:** [saʔ.nu] *PF* fn. *sa'nu* (becéző forma, eredetije: *sa'nok anyu*)
- anyuka (fiatal lányokra):** [saʔ.nu.t̩sjip̩] *PF* fn. *sa'nutsyip* (eredete: *sa'nu anyu*)
- apa:** [sem.pul] *PF* fn. *sempul*
- apropó, mellesleg, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kap̩] *PF* *hsz.* *nivinkap* (eredete: *vingkap észébe jut, "beugrik"*)
- apró, kicsi, parányi:** [hi.'ʔi] *PF* mn. *hi'i*
- apu:** [sem.pu] *PF* fn. *sempu* (becéző forma, eredetije: *sempul apa*)
- arc, orca:** [flawm] *PF* fn. *flawm*
- arc, orca, ábrázat:** [kɛj] *PF* fn. *key*
- arc-csík:** [pil] *PF* fn. *pil*
- arckifejezés:** [key.r̩ɛl] fn. *keyrel* (összetétel ebből: *key arc* és *rel kép*)
- asztal:** [fjan.jo] *PF* fn. *fyanjo* (összetétel ebből: *fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit* és *yo felszín*) Megjegyzés: köznapi szóhasználatban *yo* is lehet *fyanjo* helyett
- aszály:** [tom.pa,kel] *PF* fn. *tompakel* (eredete: *tompa eső*)

- avatár-test (álomjáró test):** [u.nil.ti.'ran.tok']
JC,PF fn. *uniltirantokx* (összetétel ebből:
uniltiranyu álomjáró és **tokx test**)
- avatárok csoportja vagy klánja:** [u.nil.ti.'ran.tok'.o.loʔ]
PF fn. *uniltirantokxolo'* (összetétel ebből:
uniltirantokx avatár-test és **olo' klán**)
- az:** [sat'] *PF* nm. *sat* (a **tsat** gyengített alakja)
- az (csak személyekre):** [t̂sa.po] *PF* nm. *tsapo*
(összetétel ebből: **tsa-** az a... és **po ő**)
- az (cselekvés):** [t̂sa.kem] or [t̂sa.'kem] *PF*
mut.n. *tsakem* (eredete: **tsa-** az és **kem tett**)
- az (dolog):** [t̂sa.ʔu] *PF* mut.n. *tsa'u* (összetétel
ebből: **tsa** az és **'u** *dolog*)
- az (mutatónévmás):** [tsaw] *PF* mut.n., nm.
tsaw
- az (tárgyas esetben alanyként):** [tsal] *PF* nm.
tsal
- az a válasz:** [t̂ejŋ.a] *PF* fn. *teynga* (az össze-
vonás elemei **t̂'eyng a**)
- az a válasz (jelölt alany):** [t̂ejŋ.la] *PF* fn.
teyngla (az összevonás elemei **t̂'eyng-íl a**)
- az a válasz (tárgyeset):** [t̂ejŋ.ta] *PF* fn. *teyngta*
(az összevonás elemei **t̂'eyng-it a**)
- az ellenkező oldalon, ellentkező:** [f̂ew.tu.sok']
PF mn. *fewtusok* (eredete: **few-**
át)(Hétköznapi szóhasználatban (*few.t̂sok*))
- az erdő teteje:** [u.tu] *PF* fn. *utu*
- az élet egyensúlya:** [t̂ej.ʔeŋ] *PF* fn. *rey'eng*
(eredete: **rey él**)
- az én saram (megbánás vagy vétkesség beis-
merése), bocs, szánom-bánom, sajnós, saj-**
- na:** [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel
ebből: **ngeyä tiéd** és **txoa megbocsátás**)
- az(on) a hely(en), ott:** [t̂sa.t̂seŋ] or [t̂sa.t̂seŋ]
PF mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: **tsa**
az és **tseng hely**)
- az, hogy (alárendelő mellékmondat kötös-
zava):** [fwa] *PF* nm., alár. *fwa* (összetétel
ebből: **fi'u** ez (*alanyeset*) és **a** *határozói mel-
lékmondat kötőszava*)
- azalatt, addig:** [t̂sa.'kr̄.vaj] *PF* hsz. *tsakrrvoay*
(összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay -ig**)
- azaz hogy, más szóval:** [a.lu] *PF* ksz. *alu* (ere-
dete: **a** *a* *melléknévjelző* és **lu** *van*) (tolda-
lékokhoz)
- azok a hírek:** [f̂inawnta] *PF* fn. *f̂inawnta* (az ös-
szevonás elemei **f̂inawnt-it a**)
- azonnal, egy pillanat múlva:** [p'i.swaw.'aj] *PF*
hsz. *pxiswaway* (összetétel ebből: **swaw pil-
lanat** és **ay** *jövő idejű igei infixum*)
- azonos, egyenlő, megegyező:** [teŋ] *PF* mn.
teng
- azt (tárgyként):** [tsat'] *PF* nm. *tsat*
- azt, hogy (alárendelt tagmondatot jelez):**
[fu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: **fi'ul** ez
(*jelölt alany eset*) és **a** *vonatkozó tagmondatot*
jelez)
- azt, hogy (alárendelő mellékmondat kötös-
zava):** [fu.ta] *PF* nm., alár. *futa* (összetétel
ebből: **fi'u-t** *ez-t* (*tárgyeset*) és **a** *határozói*
mellékmondat kötőszava)

B

- (be)fed, (el)takar:** [l̂ew 's.i] *PF* i.(tn) *lew si* (ere-
dete: **lew takar**)
- (bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében**
megért/felismer, 'gokkol': [k̂.a.m.ε] *PF*
i.(t) *kame*
- ban/-ben, bent, benne, rajta, -on/-en/-ön:**
[mi] *PF* esz. *mì+*
- ból/-ből, -tól/-től, felől, irányából (időbe-
niségre is utalhat más idővel kapcsolatos
szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- "beugrik", észébe jut:** [v̂.iŋ.k.ap'] *PF* i.(t)
vingkap
- baba, csecsemő:** [p̂r.nen] *PF* fn. *pr̂nen*
- babahordozó:** [p̂r.smuŋ] *PF* fn. *pr̂rsmung* (öss-
zetétel ebből: **pr̂nen baba** és **smung szállító**
eszköz)
- baj, ártalom:** [k'u] *PF* fn. *kxu*
- bal (bal oldali):** [ftær] *PF* mn. *ftär*
- bal oldal:** [ftær.pa] *PF* fn. *ftärpa* (összetétel
ebből: **ftär** *bal* és **pa'o** *oldal*)
- baleset:** [f̂e.kem] *PF* fn. *fekem* (összetétel
ebből: **fe'** *rossz* és **kem** *tett*)
- balra:** [ni.'ftær] *PF* hsz. *niftär* (eredete: **ftär** *bal*)
- banányümolcs:** [u.tu.ma.u.ti] *PF* fn. *utu-
mauti* (összetétel ebből: **utu** *az erdő teteje*
és **mauti gyümölcs**) (szó szerint: erdő tete-
je gyümölcs)
- barikád, akadály:** [ε.'k'an] *PF* fn. *ekxan*
- barlang:** [slær] *PF* fn. *slär*
- barna:** [k̂.vawm] *PF* mn. *kl̂vawm* (összetétel

- ebből: **klte föld és vawm sötét)**
- barát:** [ʔej.lan] *PF* fn. 'eylan
- barátság:** [ti.ʔej.lan] *PF* fn. *tì'eylan* (eredete: 'eylan barát)
- becsület, tisztesség:** [mɛ.'u.i.a] *PF* fn. *meuia*
- becsületes, tiszteletreméltó:** [mɛ.'u.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. *meuianga'* (eredete: **meuia becsület és nga' tartalmaz**)
- becsületesség, igazság(osság):** [tim.'wi.æ] *PF* fn. *tìmwia* (eredete: **muiä rendes, igazságos, helyes, becsületes**)
- befejez, abbahagy:** [ft.aŋ] *PF* i.(tnm) *ftang*
- befejez, elvégez:** [ha.'sej 's.i] *PF* i.(tn) *hasey si* (eredete: **hasey kész, befejezett**)
- befejez, lezár (a cselekvés eredményes):** [ʔ.iʔ.a] *PF* i.(tn) 'i'a
- befejezett vagy folyamatos kötőmóddal, bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben):** [ni.'ra.ŋa] *PF* hsz. *nirangal* (eredete: **rangal kíván**)
- befejezett, kész:** [ha.'sej] *PF* mn. *hasey*
- befejezés:** [ti.ʔiʔ.a] *PF* fn. *tì'i'a* (eredete: 'i'a befejez)
- befejező, utolsó, végső:** [tor] *PF* mn. *tor* (eredete: **toruk végső árny**)
- befelé, bele, belülré, belsejébe:** [nɛm.fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne felé és mi-fa -ban,-ben**)
- bejárat:** [rawŋ] *PF* fn. *rawng*
- bekerített nyílt terület, terület, völgy:** [mo] *PF* fn. *mo*
- bekövetkezik, (meg)történik:** [l.ɛn] *PF* i.(tn) *len*
- bele, befelé, belülré, belsejébe:** [nɛm.fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne felé és mi-fa -ban,-ben**)
- belseje, belül, odabent:** [mi.'fa] or [mi.'fa] *PF* fn., hsz. *mifa*
- belsejébe, bele, befelé, belülré:** [nɛm.fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne felé és mi-fa -ban,-ben**)
- belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete, személyiség:** [ran] *PF* fn. *ran*
- belép:** [fp'.æ.k.m] *PF* i.(tn) *fpäkìm*
- belül, belseje, odabent:** [mi.'fa] or [mi.'fa] *PF* fn., hsz. *mifa*
- belülré, bele, befelé, belsejébe:** [nɛm.fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne felé és mi-fa -ban,-ben**)
- belülről, ki(-felé):** [ftum.fa] *PF* told. *ftumfa-* (eredete: **mifa belül**)
- bemutat, előad:** [mu.w.m.'t'u] *PF* i.(t) *muwìn-txu* (eredete: **wìntxu mutat**)
- bemutató, kiállítás:** [sæ.wm.'t'u] *PF* fn. *säwìn-txu* (eredete: **wìntxu mutat**)
- bemártás, merítés (folyadékba):** [jɛm.'fpaj] *PF* fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem rak és pay víz**)
- benne, bent, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] *PF* esz. *mì+*
- bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] *PF* esz. *mì+*
- beragad, beszorul:** [n.ipʔ] *PF* i.(tn) *nip*
- beszorul, beragad:** [n.ipʔ] *PF* i.(tn) *nip*
- beszéd, szónoklat:** [sæ.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. *säftx-ulì'u* (eredete: **ftxulì'u szónokol, beszédet mond**)
- beszédet mond, szónokol:** [ft'u.'li.ʔu] *PF* i.(tn) *ftxulì'u* (összetétel ebből: **täftxu szó és lì'u szó**)
- beszédhang, énekhang:** [mók.rì] *PF* fn. *mokri*
- beszél:** [p.'t'.ɛ] *PF* ige *plltxe*
- beszél valamiről, értekezik, oda vonatkozót mond:** [l.awkʔ] *PF* i.(t) *lawk*
- beszélget, társalog:** [p.æŋ.'k'o] *PF* i.(tn) *pängkxo*
- beszélgetés, megbeszélés:** [ti.pæŋ.'k'o] *PF* fn. *tìpängkxo* (eredete: **pängkxo beszélget**)
- beszélgetőtárs, társalkodó:** [pæŋ.'k'o.ju] *PF* fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo beszélget**)
- beszélő:** [pl.'t'.ɛ.ju] *PF* fn. *plltxeyu* (eredete: **plltxe beszél**)
- beteg:** [sp'in] *PF* mn. *spxin*
- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛl.fpom.'ron] *PF* mn. *kelfpomron* (összetétel ebből: **ke nem és lefpomron egészséges (szellemileg)**) cs.sz.
- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛ.fpom.'ro.ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomronga'* (összetétel ebből: **ke nem és fpomronga' egészséges (szellemileg)**) n.e.
- betegség, kór:** [sæ.'sp'in] *PF* fn. *säspxin* (eredete: **spxin beteg**)
- betegségi állapot:** [ti.'sp'in] *PF* fn. *tispxin* (eredete: **spxin beteg**)
- beteljesülés, érettség, fejlettség:** [ti.'fjɛn] *PF* fn. *tifyeyn* (eredete: **fyeyn érett, fejlett**)

- betű (fonetikus jel):** [pam.'rɛl.vi] *PF* fn. *pam-relvi* (eredete: **pamrel** *írás*)
- betűzés (helyesírás):** [pam.'rɛl.fja] *PF* fn. *pam-relfya* (eredete: **pamrel** *írás* és **fya'o** *mód*)
- bezárni:** [t̂stu 's:i] *PF* i.(tn) *tstu si* (eredete: **tstu** *zárt*)
- bimbó, rügy:** [p̂r̂.nɛ.sju] *PF* fn. *pr̂nesyul* (összetétel ebből: **pr̂nen** *csecsemő* és **syulang** *vírág*)
- biolumineszcencia, fénykibocsátás:** [sju.'ra.tan] *PF,JC* fn. *syuratan* (összetétel ebből: **syura** *energia* és **atan** *fény*)
- biolumineszcens szeplő, csillag:** [tan.'hi] *PF* fn. *tanhi*
- bizonyos, tiszta, világos:** [law] *PF* mn. *law*
- bizonyít:** [w.i.'ŋaj] *PF* i.(t) *wingay* (eredete: **wintxu** *mutat* és **ngay** *igaz*)
- bizonyítás, bizonyíték (általában):** [ti.wi.'ŋaj] *PF* fn. *tiw̄ingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- bizonyíték (konkrét esetben):** [sæ.wi.'ŋaj] *PF* fn. *sāw̄ingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- bizonyíték (általában), bizonyítás:** [ti.wi.'ŋaj] *PF* fn. *tiw̄ingay* (eredete: **wingay** *bizonyít*)
- biztonságban, biztonságosan:** [ni.'zaw.noŋ] *PF* hsz. *nizaw̄nong* (eredete: «**awn**» *befejezett melléknévi igenévi alak* és **zong** *megment*)
- biztonságos:** [k'u.kɛ] *PF* mn. *kxuke* (összetétel ebből: **kxu** *ártalom* és **ke** *nem*)
- biztonságosan, biztonságban:** [ni.'zaw.noŋ] *PF* hsz. *nizaw̄nong* (eredete: «**awn**» *befejezett melléknévi igenévi alak* és **zong** *megment*)
- biztos, magabiztos:** [am.'ʔa.kɛ] *PF* mn. *am'ake* (összetétel ebből: **am'a** *kétség* és **ke** *nem*)
- bocs, szánom-bánom, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése):** [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
- bocsánatkérés:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ] *PF* fn. *tsap'alute*
- bocsánatot kér:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ 's:i] *PF* i.(tn) *tsap'alute si* (eredete: **tsap'alute** *bocsánatkérés*)
- bogyó:** [pa.sukʔ] *PF* fn. *pasuk*
- bokor:** [ut.ral.tsjipʔ] *PF* fn. *utraltsyip* (eredete: **utral** *fa*)
- boldogan, szerencsésen:** [nɛt.rɪpʔ] *PF* hsz. *netrip*
- boldogtalan, szomorú, 'Milyen szomorú!':** [kɛ.'ft'o] *PF* gesz. *keftxo*
- bolond, örült, örületes:** [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *lekye'ung* (eredete: **keye'ung** *örület*)
- bomló állat vagy rothadó hús szagára emlékeztető:** [k'æ.næŋ] *PF* mn. *kxänäng*
- bonyolult (dolog), finom, részletes, precíz:** [hi.'no] *PF* mn. *hino*
- bonyolult, nehéz:** [ŋæ.zikʔ] *PF* mn. *ngäzik*
- borús (pl.: felhős ég), zárt:** [t̂stu] *PF* fn. *tstu*
- bosszankodik, dühöng:** [st.i] *PF* i.(tn) *sti*
- bosszant, dühít:** [stɛj.'k.i] *PF* i.(t) *steyki* (eredete: **sti** *dühöng* és «**eyk**» *műveltető igei infixum*)
- bosszant, zavar:** [st.æ'tʔ] *PF* i.(t) *srätx*
- bosszúsan, aggódva:** [ni.'sɟum] *PF* hsz. *n̄sɟum* (eredete: **sngum** *aggodalom*)
- bosszúság:** [sæ.'srætʔ] *PF* fn. *säs̄rätx* (eredete: **srätx** *bosszat*)
- bot, pálca:** [swɛkʔ] *PF* fn. *swɛk*
- buborék:** [t'atʔ] *PF* fn. *txatx*
- bukás, sikertelenség (konkrét esetben):** [sæ.'nu.i] *PF* fn. *sānui* (eredete: **nui** *elbukni*, *sikertelennek lenni*)
- bumm! (hangutánzószó):** [k'aŋ.aŋ.aŋ] *PF* gesz. *kxangangang*
- bunkósbot (fegyver):** [t'ɛwkʔ] *PF* fn. *txewk*
- buta, sötét:** [snu.mi.na] *CP* mn. *snumina* cs.sz.
- buta, tudatlan:** [ʔaj.makʔ] *PF* mn. *yaymak*
- buzgó, lelkes:** [lɛ.'soʔ.ha] *PF* mn. *leso'ha* (eredete: **so'ha** *lelkesnek lenni*) cs.sz.
- báj, elegancia, kecsesség:** [lo.ran] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: **lor** *gyönyörű* és **ran** *belső tulajdonság*)
- bánat:** [jɛŋ.'wal] *PF* fn. *yengwal*
- bár, ugyanakkor, ámbátor:** [hu.'fwa] *PF* ksz. *hufwa*
- bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben, befejezett vagy folyamatos kötőmóddal):** [ni.'ra.ŋal] *PF* hsz. *n̄rangal* (eredete: **rangal** *kíván*)
- bármely egyéb ülőalkalmatosság, szék, pad:** [sɛjɪn] *PF* fn. *seyn* (eredete: **sä'o** *eszköz* és **heyn** *ül*)
- bármilyen, mindegy:** [kɛ.'tsran] *PF* mn., ksz. *ketsran* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **tsranten** *számít*)
- bármilyen, akármennyire:** [ŋi.'an] *PF,SW* hsz. *ngian*
- bátor:** [t̂stɛw] *PF* mn. *tstew* cs.sz.

bátor, merész: [ti.ˈtstɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *títstewnga'* (eredete: **títstew** bátorság, merészség) n.e. (pl. bátor tett)
bátorság, merészség: [ti.ˈtstɛw] *PF* fn. *títstew*
béke, jólét: [fɔm] *PF* fn. *fɔm*
békésen, nyugodtan: [nim.ˈwɛj] *PF* hsz. *nimwey* (eredete: **mawey** nyugodt)
bízik, függ valamitől, számít: [m.ɔŋ] *PF* i.(t) *mong*
bízva, habozás nélkül: [ni.ˈmal] *PF* hsz. *nimal* (eredete: **mal** megbízható)
bölcs: [ˈtʰan.tslu.sam] *PF* mn. *txantslusam* (összetétel ebből: **txan** sok és **tsl<u>**am megért)

C

(csoport)tag: [ha.ˈpʰi.tu] *PF* fn. *hapxitu* (eredete: **hapxi** rész)
a célból/azért, hogy: [ftɛ] *PF* ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
cipő: [hawn.ˈvɛn] *PF* fn. *hawwɛn* (összetétel ebből: **hawnu** véd, óv és **venu** lábfej)
copf, idegköteg: [tswin] *PF* fn. *tswin*
copfocska: [ˈtswin.tsjipʰ] *PF* fn. *tswintsyip* (eredete: **tswin** copf)
csak: [ni.ˈʔaw] *PF* hsz. *ni'aw* (eredete: 'aw egy)
családi függőág: [swaj.ni.vi] *PF* fn. *swaynivi* (összetétel ebből: **soaia** család és **nivi** függőág) Megjegyzés: *soaia* összevonva ezzel: *sway*
csalódás, meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, kiábrándulás: [jɛw.la] *PF* fn. *yewla*
csalódást okozva, kiábrándítóan: [ni.ˈjɛw.la] *PF* hsz. *nìyewla* (eredete: **yewla** csalódás)
csapat, szakasz, katonai egység: [wɛm.po.ŋu] *PF* fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem** harcol és **pongu** csoport)
csapda: [sæ.ˈsjɛpʰ] *PF* fn. *säsyep* (eredete: **syep** csapdába ejt)
csapdába ejt: [sj.ɛpʰ] *PF* i.(t) *syep*
csapás (állaté vagy személyé), állatnyom: [tsmim] *PF* fn. *tsmim*
csatában legyőz, meghódít: [l.æ.ˈtʰ.ajɛn] *PF* i.(t) *lätxayn*
csecsemő, baba: [pɾ.nɛn] *PF* fn. *prnen*
csekély, kevés: [hɪm] *PF* mn. *hɪm*
csekélységed, kicsi te: [ŋa.tsjipʰ] *PF* nm. *ngatsyip* (eredete: **nga** you)

büszke: [lɛ.ˈnɾ.a] *PF* mn. *lenrra* (eredete: **nrra** büszkeség)
büszkeség: [nɾ.a] *PF* fn. *nrra*
büszkén: [ni.ˈnɾ.a] *PF* hsz. *ninrra* (eredete: **nrra** büszkeség)
bögés, állathang (ordítás, stb.): [zawɾ] *PF* fn. *zawɾ*
bőr: [ˈtaʔ.lɛŋ] *PF* fn. *ta'leng*
bőr (anyag): [flawkʰ] *PF* fn. *flawkx*
bőséges, ízletes, pompás: [fwaŋ] *PF* mn. *fwang*
bűvészmutatvány, trükk, ügyes/speciális módszer: [ˈiŋ.jɛn.tsjipʰ] *PF* fn. *ingyentsyip* (eredete: **ingyen** titokzatosság érzése)

csekélységem: [ˈwɛ.tsjipʰ] *PF* nm. *oetsyip* (eredete: **oe** én)
cselekedet, tett: [kɛm] *PF* fn. *kem*
cseles, trükkös (személy): [lɛt.ˈwan] *PF* mn. *letwan* (eredete: **tute** személy és **wan** elrejt)
csend, némaság: [ti.ˈfnu] *PF* fn. *tifnu* (eredete: **fnu** elcsendesül)
csendes: [ti.ˈfnu.ŋaʔ] *PF* mn. *tifnunga'* (eredete: **fnu** elcsendesül) n.e.
csepp, hely, szilánk: [il.va] *PF* fn. *ilva*
csere-, helyettes, valami ami helyettesít valamit mást: [sæ.ˈrawɛn] *PF* fn. *särawɛn* (eredete: **rawn** kicserél)
cserébe: [jo.a] *PF* told. *yoa-*
csevej: [ti.pæŋ.ˈk'o.tsjipʰ] *PF* fn. *tipängkxotsyip* (eredete: **tipängkxo** beszélgetés)
csigaház, kagylóhéj (tengeri): [sum] *PF* fn. *sum*
csillag, biolumineszcens szelplő: [tan.ˈhi] *PF* fn. *tanhi*
csillagcsoport: [sna.tan.ˈhi.tsjipʰ] *PF* fn. *snatanhìtsyip* (összetétel ebből: **sna'o** csoport és **tanhi**(**tsyip**) csillag)
csillagkép: [sna.tan.ˈhi] *PF* fn. *snatanhì* (összetétel ebből: **sna'o** csoport és **tanhi** csillag) szó sz.: 'csillagcsoport'
csinos: [sɛ.ˈvin] *PF* mn. *sevin* cs.sz. (nőkre)
csintalan: [ˈsti.wi.ŋaʔ] *PF* mn. *stiwinga'* (összetétel ebből: **stiw** csíny és **nga'** tartalmaz)
csinál: [ˈkɛm ˈs.i] *PF* i.(tn.). *kem si* (eredete: **kem** cselekedet)
csinál, ntesz, összetett igékben szerepel: [s.i] *PF* si képző toldalék

csodálatos, klassz, fantasztikus: [ko.'sman] _{PF} mn. *kosman*
csodálatosan: [nik.'sman] _{PF} hsz. *niksman* (eredete: **kosman** *csodálatos*)
csomó: [fta] _{PF} fn. *fta*
csomóz: [fta s-i] _{PF} i.(tn) *fta si* (eredete: **fta** *csomó*)
csont: [t'æ.rɛm] _{PF} fn. *txärem*
csontváz: [sna.'t'æ.rɛm] _{PF} fn. *snatxärem* (összetétel ebből: **sna'o** *készlet* és **txärem** *csont*)
 szó sz.: 'csontkészlet'
csoport, készlet, halom, rakás: [sna.'ʔo] _{PF} fn. *sna'o* n.e.
csésze: [tsɲal] _{PF} fn. *tsngal*
csésze vagy tál (természetes formából mimimálisan átalakítva): [sɛj] _{PF} fn. *sey*
csíny, rosszalkodás: [sti.wi] _{PF} fn. *stiwí*
csínytevő: [sti.wi.si.ju] _{PF} fn. *stiwisiyu* (eredete: **stiwí** *csíny*)

CANNOT FIND OSLETTER

0, nulla: [kɛw] _{PF} szám *kew*

D

dal (ősi, szertartásos): [waj] _{PF} fn. *way*
dal, dallam: [lawɛ] _{PF} fn. *lawr*
dal, ének: [ti.'rol] _{PF} fn. *tírol* (eredete: **rol** *énekel*)
dallam: [waj.tɛ.lɛm] _{PF} fn. *waytelem* (összetétel ebből: **way** *dal* és **telem** *zsinór*)
dallam, dal: [lawɛ] _{PF} fn. *lawr*
dalol: [waj 's-i] _{PF} i.(tn) *way si* (eredete: **way** *dal*)
darabolt, elosztott: [kɛ.'ʔaw] _{PF} mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **'aw** *egy*)
de: [slæ] _{PF} ksz. *slä*
de csak ritkán), erős vízésés, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható): [k'or] _{PF} fn. *kxor*
de csak ritkán), vadvízi zuhatag (megszámlálható): [tsɛl.tɕul] _{PF} fn. *tseltsul*
de helyette, de inkább: [ki] _{PF} ksz. *ki*
de inkább, de helyette: [ki] _{PF} ksz. *ki*
deformáltság, hiba, folt, rossz tulajdonság: [fɛʔ.ran.vi] _{PF} fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran** *rossz természet, eredendően hibás*)
depresszió, szenvedés (érzelmi): [sæ.ɲæ.'ʔæn]

csípő: [ʔl.ɲo] _{PF} fn. *'llngo*
csók: [sæ.'pom] _{PF} fn. *säpom* (eredete: **pom** *csókol*)
csökkent: [n.æn] _{PF} i.(tn) *nän*
csökkenő mértékben, egyre kevésbé: [ni.'næn.æn] _{PF} hsz. *nänänän* (eredete: **nän** *csökkent*)
csúcs, tető: [fæ.pa] _{PF} fn. *fäpa*
csúnya: [nar.'væʔ] _{PF} mn. *narvã'* (eredete: **nari** *szem* és **vã'** *kellemetlen*)
csúszik, siklik: [fw-i] _{PF} i.(tn) *fwi*
csütörtök: [tr.'mɛ.vɛ] _{PF} fn. *trrmrrve* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **mrrve** *ötödik*)
cuki, kedves, imádnivaló: [ho.na] _{PF} mn. *hona*
cukiság, kedvesség: [ti.'ho.na] _{PF} fn. *tihona* (eredete: **hona** *kedves*)
cél(kitűzés): [ti.'kan] _{PF} fn. *tikan* (eredete: **kan** *megcéloz*)

_{PF} fn. *sängã'an* (eredete: **ngã'an** *szenved (érzelmileg)*)

derűs, nyugodalmas, kellemes: [lɛ.'fpom] _{PF} mn. *lefpom* (eredete: **fpom** *boldogság, béke*) n.e.
diák, tanuló: [nu.mɛ.ju] _{PF} fn. *numeyu* (eredete: **nume** *tanul*)
dob (bőrből készült): [a.u] _{JC} fn. *au*
dobni: [tsɛ.ɛ.'ʔ-i] _{PF} i.(t) *tsre'i*
dohányzás (na'vi idióma), „nappali örömteli füstölgés“: [pɛ.k'ɛn.tr.kɛ] _{Skxawng} fn. *prrkx-entrkr* (összetétel ebből: **prte'** *öröm*, **kxer** *füst*, **trr** *nap* és **krr** *idő*)
dolgok: [a.'ju] _{PF} fn. *ayu* (eredete: **'u** *dolog*) (sosem többes számú **u**)
dolgozik: [ti.'kaɲ.kɛm 's-i] _{PF} i.(tn) *tikangkem si* (eredete: **tikangkem** *munka*)
dolog (kézzelfogható), tárgy: [zum] _{PF} fn. *zum*
dolog (valami): [ʔu] _{PF} fn. *'u*
domb: [ram.tɕjɪp'] _{PF} fn. *ramtsyɪp* (eredete: **ram** *hegy*)
duda, kürt: [pawk'] _{PF} fn. *pawk*

durva: [ɛk'.t'u] *PF* mn. *ekxtxu*
durva, közönséges, udvariatlan: [ræp.'tʊm] *PF* mn. *räptum*
durván, körülbelül: [wum] *PF* hsz. *wum*
dél (napszak): [k'am.tr] *PF* fn. *kxamtrr* (összetétel ebből: *kxam közép* és *trr nap*)
délelőtt: [sre.'kam.tr] *PF* fn. *srekamtrr* (összetétel ebből: *sre előtt* és *kxamtrr dél*)
délután: [ha'.ŋir] *PF* fn. *ha'ngir*
démon: [vɪ.tɛp'] *PF* fn. *vrretp*
dísz, vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része): [i.'o.i] *PF* fn. *ioi*
díszít: [i.'o.i s:i] *PF* i.(tn) *ioi si* (eredete: *ioi dísz*)
döntés: [ti.'pɛ.ʔun] *PF* fn. *tipe'un* (eredete:

pe'un dönt)
dúdol, szöveg nélkül énekel: [t.ɪŋ lawr] *PF* i.(tn) *ting lawr* (eredete: *lawr dallam*)
düh: [ti.'sti] *PF* fn. *tisti* (eredete: *sti dühöng*)
dühít, bosszant: [stɛj.'k.i] *PF* i.(t) *steyki* (eredete: *sti dühöng* és «*eyk*» műveltető igei infixum)
dühödt mordulás, 'vigyázz!': [o.'iss] *LA* gesz. *oïsss*
dühöng, bosszankodik: [st.i] *PF* i.(tn) *sti*
dühösen mordul: [o.'iss s:i] *PF* i.(tn) *oïsss si* (eredete: *oïsss dühös mordulás*)
dühösen, mérgesen: [ni.'sti] *PF* hsz. *nisti* (eredete: *sti dühöng*)

E

(-e)... vagy nem, (-e)... vagy sem: [ft'ɛj] *PF* ksz. *ftxey*
(-e)... vagy sem, (-e)... vagy nem: [ft'ɛj] *PF* ksz. *ftxey*
(egy) fél: [mawl] *PF* fn. *mawl*
(egy) harmad: [pan] *PF* fn. *pan*
(együtt) mint egy család: [ni.so.'a.i.a] *PF* hsz. *nisoaia* (eredete: *soaia család*)
(együtt) mint egy klán: [ni.o.'loʔ] *PF* hsz. *nio-lo'* (eredete: *olo' klán*)
(el)dönt: [p.ɛ.ʔ.un] *PF* i.(t) *pe'un*
(el)kezdődik: [sŋ.æ.ʔ.i] *PF* i.(tnm) *sngä'i*
(el)küld: [fp.ɛʔ] *PF* i.(t) *fpe'*
(el)pusztít, megsemmisít, lerombol: [sk.a.'ʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*
(el)takar, (be)fed: [lɛw 's.i] *PF* i.(tn) *lew si* (eredete: *lew takar*)
(el)veszít: [t.a.t.ɛp'] *PF* i.(t) *tatep*
(elő)jel, ómen: [a.'u.ŋi.a] *PF* fn. *aungia*
ebben a pillanatban, éppen most: [p'i.'set'] *PF* hsz. *pxiset* (összetétel ebből: *set most* és *pxi éles*)
ebben a tekintetben, ezzel kapcsolatban: [mi.'ft'ɛ.lɛ] *PF* hsz. *miftxele*
ebből eredően, ettől, ezért, emiatt: [ta.'fral] *PF* hsz. *tafral*
edz, gyakorol: [tʃsk'ɛ.kɛŋ 's.i] *PF* i.(tn) *tskxekeng si* (eredete: *tskxekeng edzés*)
edzés, kiképzés, gyakorlat: [tʃsk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn. *tskxekeng*
egy csepp vagy kisebb vízesések sorozata, amelyek egy folyamból vagy tavakból fo-

lynak (megszámlálható): [sja.nan] *PF* fn. *syanan*
egy hét: [kin.tr] *PF* fn. *kintrr* (eredete: *kinä hét* és *trr nap*)
egy kevés, néhány: [ʔa.ʔaw] *PF* mn. *'a'aw* (egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)
egy osztály tagja, osztálytárs: [nu.mul.'t'a.tu] *PF* fn. *numultxatu* (eredete: *numultxa tanóra*)
egy pandorai nap, nap-éj változás Pandorán: [tr.t'on] *PF* fn. *trrxon* (összetétel ebből: *trr nap* és *txon éj*)
egy pillanat múlva, azonnal: [p'i.swaw.'aj] *PF* hsz. *pxiswaway* (összetétel ebből: *swaw pillanat* és *ay jövő idejű igei infixum*)
egy pillanattal ezelőtt: [p'i.swaw.'am] *PF* hsz. *pxiswawam* (összetétel ebből: *swaw pillanat* és *-am múlt idejű igei infixum*)
egy személy (általános alany): [ʔaw.po] *PF* nm. *'awpo*
egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból, részegítő italokhoz): [swo.a.sej] *PF* fn. *swoasey* (összetétel ebből: *swoa részegítő ital*, *szesz* és *sey csésze*)
egy szinten, egyformán: [ni.'ʔɛŋ] *PF* hsz. *n'eng* (eredete: *'engeng szint*)
egy, 1: [ʔaw] *PF* szám *'aw*
egybehangzó, harmonikus: [mɛ.'ʔɛm] *PF* mn. *me'em*
egyből utána, rögtön: [p'i.'maw] *PF* told. *pximaw-* (összetétel ebből: *maw után (időben)* és *pxi éles*)

- egyedi, eredeti, nem más forrásból származó:** [lɛ.ˈt̪sim] PF mn. *letsim* (eredete: **tsim** forrás)
- egyedül:** [ni.ˈʔaw.tu] PF hsz. *nì'awtu* (összetétel ebből: **'aw** egy és **tute** személy)
- egyedülállóan magas, vékony vízésés, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható):** [sɛ.ˈʔajl] PF fn. *se'ayl*
- egyenes:** [jɛj] PF mn. *yey*
- egyenes vonal:** [ˈjɛj.fja] PF fn. *yeyfya* (eredete: **yey** egyenes és **fya'o** út)
- egyenes vonalban, egyenesen előre:** [ni.ˈjɛj.fja] PF hsz. *nìyeyfya* (eredete: **yey-fya** egyenes vonal)
- egyenes, felegyenesedett:** [p'im] PF mn. *pxim*
- egyenesen:** [ni.ˈjɛj] PF hsz. *nìyey* (eredete: **yey** egyenes)
- egyenesen előre, egyenes vonalban:** [ni.ˈjɛj.fja] PF hsz. *nìyeyfya* (eredete: **yey-fya** egyenes vonal)
- egyenesen, felegyenesedve:** [ni.ˈp'im] PF hsz. *nìpxim* (eredete: **pxim** egyenes)
- egyenletes (mozgásra!), sima:** [lɛɾ] PF mn. *ler*
- egyenlő, azonos, megegyező:** [tɛŋ] PF mn. *teng*
- egyesszámban értendő, valaki, ő(k) (határozatlan alany):** [fko] PF nm. *fko*
- egyestlen (pár):** [mun.ˈt'a] PF mn. *muntxa*
- egyetlen:** [lɛ.ˈʔaw] PF mn. *le'aw*
- egyetért:** [m.ˌt.ɛ] PF i.(tn) *mllte*
- egyformán, egy szinten:** [ni.ˈʔɛŋ] PF hsz. *nì'eng* (eredete: **'engeng** szint)
- egymást:** [fi.ˈtsapʔ] PF hsz. *fitsap* (összetétel ebből: **fipo** ezt (a személyt) és **tsapo** azt (a személyt))
- egyre inkább, növekvő mértékben:** [ni.ˈʔul.ʔul] PF hsz. *nì'ul'ul* (eredete: **'ul** növel)
- egyre kevésbé, csökkenő mértékben:** [ni.ˈnæn.æn] PF hsz. *nìnänän* (eredete: **nän** csökkent)
- egyszemélyes függőágy :** [ˈsno.ni.vi] PF fn. *snonivi* (összetétel ebből: **sno** saját és **nivi** függőágy)
- egyszer (a múltban):** [ʔaw.ˈli.ɛ] PF hsz. *'awlie*
- egyszer (nem többször):** [ʔaw.lo] PF hsz. *'awlo*
- egyszerű:** [fjin] PF mn. *fjin*
- egyszerű, könnyű:** [ftu.ɛ] PF mn. *ftue*
- egyszerűen, könnyen:** [ni.ˈftu.ɛ] PF hsz. *nìftue* (eredete: **ftue** könnyű)
- egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben), egyáltalán:** [kaw.ˈʔitʔ] PF hsz. *kaw'it* (összetétel ebből: **ke 'aw** nem és **'it** kevés)
- egyáltalán, egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben):** [kaw.ˈʔitʔ] PF hsz. *kaw'it* (összetétel ebből: **ke 'aw** nem és **'it** kevés)
- egyéni stílus:** [ˈsno.lupʔ] PF fn. *snolup* (összetétel ebből: **sno** saját és **lupra** stílus)
- egyénieskedés, önzés:** [ti.ˈʔaw.po] PF fn. *tì'awpo* (eredete: **'awpo** egy személy)
- együtt, közösen:** [ʔaw.si.ˈtɛŋ] PF hsz. *'awsiteng* (összetétel ebből: **'aw** egy és **teng** megegyező)
- egész, teljes:** [ʔæn.ˈsjɛm] PF nm. *'änsyem*
- egész, teljesség:** [wotʔ] PF fn. *wotx*
- egészség (fizikai):** [fpom.ˈtokʔ] PF fn. *fpomtokx* (összetétel ebből: **fpom** jólét és **tokx** test) cs.sz.
- egészség vagy jólét (szellemi):** [fpom.ˈron] fn. *fpomron* (eredete: **fpom** jólét és **ronsem** elme) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [lɛ.fpom.ˈtokʔ] PF mn. *lefpomtokx* (eredete: **fpomtokx** egészség (fizikai)) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [fpom.ˈtokʔ.ŋaʔ] PF mn. *fpomtokxnga'* (összetétel ebből: **fpom** jólét és **tokx** test) n.e.
- egészséges (szellemileg):** [lɛ.fpom.ˈron] PF mn. *lefpomron* (eredete: **fpomron** egészség vagy jólét (szellemi)) cs.sz.
- egészséges (szellemileg):** [fpom.ˈro.ŋaʔ] PF mn. *fpomronga'* (összetétel ebből: **fpom** jólét és **ronsem** elme) n.e.
- egészségtelen (fizikailag):** [kɛl.fpom.ˈtokʔ] PF mn. *kelfpomtokx* (összetétel ebből: **ke** nem és **fpomtokx** egészség) cs.sz.
- egészségtelen (fizikailag):** [kɛ.fpom.ˈtokʔ.ŋaʔ] PF mn. *kefpomtokxnga'* (összetétel ebből: **ke** nem és **fpomtokxnga'** egészséges (fizikailag)) n.e.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [kɛl.fpom.ˈron] PF mn. *kelfpomron* (összetétel ebből: **ke** nem és **lefpomron** egészséges (szellemileg)) cs.sz.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [kɛ.fpom.ˈro.ŋaʔ] PF mn. *kefpomronga'* (összetétel ebből: **ke**

- nem* és **fpomronga'** egészséges (szellemileg) n.e.
- ehető:** [t̂suk.'jom] *PF* mn. *tsukjom* (eredete: **yom enni**)
- el(felé):** [nɛ.'to] *PF* esz. *neto* (eredete: **ne felé**)
- elbukni, hibázni, sikertelennek lenni:** [n·u·i] *PF* i.(tn) *nui*
- elcsendesül, lehalkít:** [fn·u] *PF* i.(tn) *fnu*
- eldöntendő kérdés jele:** [ŝrak(ɛ)] *PF* part. *srak(e)*
- elegancia, kecsesség, báj:** [lo.ran] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: **lor gyönyörű** és **ran belső tulajdonság**)
- elejt (ii):** [t·uŋ.'z·up̂] *PF* i.(t) *tungzup* (összetétel ebből: **tung enged** és **zup esik**)
- elerezst:** [l·o.'n·u] *PF* i.(t) *lonu*
- elfelejt:** [t̂sw·aʔ] *PF* i.(t) *tswa'*
- elfog, foglyul ejt:** [sp·ɛ.'ʔ·ɛ] *PF* i.(t) *spe'e*
- elfogad:** [m·l.'ʔ·an] *PF* i.(t) *mll'an*
- elfogadás:** [tl.m.l.'ʔan] *PF* fn. *t̂mll'an* (eredete: **mll'an elfogad**)
- elfoglal:** [t·ok̂] *PF* i.(t) *tok*
- elfoglalt(nak lenni) (negatív értelemben):** „nyakig ül a munkában”: [v̂·ʔ·im] *PF* i.(átn) *urr̂in* (eredete: **ʔin elfoglalt**)
- elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben, amit különösen kellesnek talál:** [s·u.l·im] *PF* i.(átn) *sul̂in* (eredete: **ʔin elfoglalt**)
- elfoglalt, tevékeny:** [ʔ·im] *PF* i.(tn) *ʔin*
- elfoglaltságot adó cselekvés:** [tm] *PF* fn. *t̂in* (eredete: **ʔin elfoglalt**)
- elfogyaszt, eléget:** [n·ɛk'] *PF* i.(t) *nekx*
- elhagy:** [t'·m] *PF* i.(t) *tx̂ing*
- elhagy, elmegy:** [h·um] *PF* i.(tn) *hum*
- elhalad (vmi. mellett):** [ft·ɛm] *PF* i.(t) *ftem*
- elismer:** [p·l.'ŋaj] *PF* i.(tn) *pl̂ngay* (eredete: **pl̂ltxe beszél** és **ngay igaz**)
- eljut/elér valahová, megérkezik:** [p·a.t·ɛ] *ZS* ige *pate*
- eljárás, rendszer, folyamat, módszer:** [vɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség** és **fya'o mód, módszer**)
- elkap:** [st·æʔ·n·i] *PF* i.(t) *st̂a'n̂i*
- elkerül:** [ʔ·aw.nim] *PF* i.(t) *'awnim* (összetétel ebből: **ʔ'awn marad** és **alim távol**)
- elképzelt dolog:** [ron.sɛl] *PF* fn. *ronsrel* (eredete: **ronsrelnop elképzelt**)
- ellen (pl: harcolni vki ellen):** [wæ] *PF* told. *wä+*
- ellenfél:** [wæ.tu] *PF* fn. *wätu* (eredete: **wä-ellen**)
- ellenkezőleg, ellentétesen:** [ni.'wæ] *PF* hat.sz. *n̂iwä*
- ellenség:** [k'u.tu] *PF* fn. *kxutu* (eredete: **kxu baj**)
- ellentkező, az ellenkező oldalon:** [f̂ɛw.tu.sok̂] *PF* mn. *fewtusok* (eredete: **few-át**)(Hétköznapi szóhasználatban (few.űsok)
- ellentétesen, ellenkezőleg:** [ni.'wæ] *PF* hat.sz. *n̂iwä*
- ellenőriz, (ki)próbál, értékel:** [m·ajʔ] *PF* i.(tn) *may'*
- ellenőriz, (meg)vizsgál:** [st·ɛ.'ft'aw] *PF* i.(t) *st̂eftxaw*
- ellátmány, utánpótlás:** [m̂ɛk.rɛ] *PF* fn. *mekre*
- elme:** [ron.sɛm] *PF* fn. *ronsem*
- elmegy, elhagy:** [h·um] *PF* i.(tn) *hum*
- elméleti, intuitív:** [ɛ.'ʔɛn] *PF* mn. *le'en* (eredete: **'en találgatás**) n.e.
- elmélyed valamiben, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), amit különösen kellemesnek talál:** [s·u.l·im] *PF* i.(átn) *sul̂in* (eredete: **ʔin elfoglalt**)
- elmés, ötletes:** [sil.ron.sɛm] *PF* mn. *ŝilronsem* (összetétel ebből: **ŝiltsan jó** és **ronsem elme**)
- Elnézést!** [hi.'t'o.a] *PF* gesz. *ĥitxoa* (eredete: **ĥi'i kis** és **txoa megbocsájtás**)
- elosztott, darabolt:** [kɛ.'ʔaw] *PF* mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke nem** és **'aw egy**)
- elrejt:** [w·an] *PF* i.(t) *wan*
- elront, hibát vét, rosszat tesz:** [tl.'k'ej 's·i] *PF* i.(tn) *t̂ikxey si* (eredete: **t̂ikxey hiba**)
- első:** [ʔaw.vɛ] *PF* mn. *'awve* (eredete: **'aw egy**)
- első a sorban, eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező:** [ɛ.'ŝŋæ.ʔi] *PF* mn. *lesnĝü'i* (eredete: **snĝä'i kezd**)
- elsődleges szerep a társadalomban, foglalkozás:** [t'in.t̂m] *PF* fn. *tx̂int̂in* (összetétel ebből: **tx̂in fő** és **t̂in elfoglaltságot adó cselekvés**)
- elsődleges, fő:** [t'in] *PF* mn. *tx̂in*
- elsősorban, főként, leginkább:** [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* mn. *n̂i'awve* (eredete: **'awve első**)
- eltalál, lesújt, (meg)üt:** [t·a.k·uk̂] *PF* i.(t) *takuk*
- eltesz:** [n·op'] *PF* i.(t) *nopx*

eltávolít, elvisz, levesz: [ʔ·a.k·u] _{PF} i.(t) 'aku
eltévelyedik (spirituális értelemben): [ʔ·i·a] _{PF} i.(tn) 'ia
eltűnik, elvész (szem elől): [ʔ·ɪp] _{PF} i.(tn) 'ɪp
elutasít: [t̪s̪j·æf] _{PF} i.(t) tsyär
elutasítás: [ti·t̪s̪jæf] _{PF} fn. t̪itsyär (eredete: tsyär elutasít)
elvisz, eltávolít, levesz: [ʔ·a.k·u] _{PF} i.(t) 'aku
elvont értelemben), javulás (általános: [ti·tsan·ʔul] _{PF} fn. t̪itsan'ul (eredete: tsan'ul javul)
elvont értelemben), rosszabbodás (általános: [ti·f̪e·ʔul] _{PF} fn. t̪if̪e'ul (eredete: fe'ul rosszabbodik)
elvár, számít valamire: [s̪f̪e·f̪·ɛj] _{PF} i.(t), i.(tn) s̪refey (összetétel ebből: sre+ előtt és pey vár)
elvégez, befejez: [ha·s̪ej 's·i] _{PF} i.(tn) hasey si (eredete: hasey kész, befejezett)
elvész (szem elől), eltűnik: [ʔ·ɪp] _{PF} i.(tn) 'ɪp
elágazik, irányt vált: [j·akʔ s·i] _{PF} i.(tn) yak si (eredete: yak elágazás)
elágazás: [jakʔ] _{PF} fn. yak
elágazó villám: [a·tan.zaw] _{PF} fn. atanzaw (eredete: atan fény és swizaw nyíl)
elárul, hátba támad: [ka·vukʔ 's·i] _{PF} i.(tn) kavuk si (eredete: kavuk árulás)
elég: [ni·tam] _{PF} hsz. n̪itam (eredete: tam rendben)
eléget, elfogyaszt: [n·ɛkʔ] _{PF} i.(t) nekx
elüldöz, kiűz: [k·u·t̪·akʔ] _{PF} i.(t) kurakx
elülső rész vagy darab: [za·p'ɪ] _{PF} fn. zapxi (eredete: hapxi rész)
előad, bemutat: [mu.w·in·t'·u] _{PF} i.(t) muw̪in-txu (eredete: w̪in-txu mutat)
előbukkan, kijön: [w̪r̪·z·a·ʔu] _{PF} i.(tn) w̪rr-za'u (eredete: w̪rrpa kívoül és za'u jön)
előkészületek, terv: [ti·hawl] _{PF} fn. t̪ihawl (eredete: hawl készülődik)
elől jár, példát mutat: [k·ɛ·n·oŋ] or [k̪ɛ·n·oŋ] _{PF} i.(tn) kenong (összetétel ebből: ke nem és nong követ)
előny, haszon, nyereség: [t̪san(ŋ).kum] _{PF} fn. tsankum (összetétel ebből: tsan'ul javul és kum eredmény)
előnyös, hasznos, nyereséges: [t̪san(ŋ).kum.ŋaʔ] _{PF} mn. tsankumŋa' (eredete: tsankum előny, haszon, nyereség)
előnyös, kedvező: [ɛt̪·ɪpʔ] _{PF} mn. et̪ɪp

előre is, előzetesen: [ni·li] _{PF} hsz. n̪ili (eredete: li már)
előre meglát, megjósol, jövendöl: [s̪f̪e.s·ɛ·ʔ·a] _{PF} i.(t) s̪rese'a (összetétel ebből: sre+ megelőzőleg és tse'a lát)
először, eredetileg: [ni·s̪jæ·ʔi] _{PF} hsz. n̪isngä'i (eredete: sngä'i kezd)
előtt(e),elől: [ɛ·o] _{PF} told. eo-
előtte: [s̪f̪e.fwa] _{PF} k.sz. s̪refwa (eredete: sre+ előtt és fwa az)
előzetesen, előre is: [ni·li] _{PF} hsz. n̪ili (eredete: li már)
előző (korábbi): [ham] _{PF} mn. ham
emel, felvesz: [k'·ɛl.t·ɛk] _{PF} i.(t) kxeltek
emelet, szint: [ʔɛŋ.ɛŋ] _{PF} fn. 'engeng
emellett, ráadásul, továbbá: [ni·suŋ] _{PF} hsz. n̪isung (eredete: sung hozzáad)
emiatt, ettől, ezért, ebből eredően: [ta·f̪ral] _{PF} hsz. taf̪ral
emlék, emlékezés: [ʔokʔ] _{PF} fn. 'ok
emlékezni: [z·ɛ·t̪·okʔ] _{PF} i.(t) zerok
emlékezés, emlék: [ʔokʔ] _{PF} fn. 'ok
energia (fizikai vagy szellemi): [s̪ju·ra] _{PF} fn. syura
energikus, aktív: [wa.lakʔ] _{PF} mn. walak
enged: [t·uŋ] _{PF} i.(t) tung
engedelmesen, kötelességtudóan: [ni·t̪son] _{PF} hsz. n̪itson (eredete: t̪son kötelesség)
engedelmeskedik, figyelmez: [l·ɛkʔ] _{PF} i.(t) lek
engedélyez: [t̪ɛ·swo.t·ŋ] _{PF} i.(t) teswot̪ing (összetétel ebből: ting ad)
ennivaló (gyűjtőnév, étel, nincs többesszám): [s̪ju.vɛ] _{PF} fn. syuve
ennyire, ilyen mértékben: [fi·t'an] _{PF} hsz. fitxan (eredete: txan sok)
enyhe szél, szellő: [hu·fwe.t̪s̪jɪpʔ] _{PF} fn. hufwetsyip (eredete: hufwe szél)
enyhe, mérsékelt, kellemes: [t̪s̪jæ.fɛ] _{PF} mn. tsyafe
erdő: [naʔ.t̪ŋ] _{PF} fn. na'ring
eredeti módon, eredetileg, eredetien: [ni·t̪sim] _{PF} hsz. n̪itsim (eredete: t̪sim forrás)
eredeti, egyedi, nem más forrásból származó: [ɛ·t̪sim] _{PF} mn. letsim (eredete: t̪sim forrás)
eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező, első a sorban: [ɛ·s̪jæ·ʔi] _{PF} mn. lesngä'i (eredete: sngä'i kezd)

eredeti, vad, természetes (hamisítatlan, változatlan állapotú): [jɿ] PF mn. *yrr*
eredetien, eredetileg, eredeti módon: [ni.ˈtsim] PF hsz. *nìtsim* (eredete: *tsim forrás*)
eredetileg, először: [ni.ˈsɿæ.ʔi] PF hsz. *nìsngä'i* (eredete: *sngä'i kezd*)
eredetileg, eredeti módon, eredetien: [ni.ˈtsim] PF hsz. *nìtsim* (eredete: *tsim forrás*)
eredmény: [kum] PF fn. *kum*
erő: [ti.ˈt'ur] PF fn. *tìtxur* (eredete: *txur erős*)
erős: [ti.ˈt'ur. ɲaʔ] PF mn. *tìtxurnga'* (eredete: *tìtxur erő*) n.e.
erős (fizikailag/testileg): [t'ur] PF mn. *txur*
erős (érzelmileg, lelkileg, nem fizikailag), magabiztos: [sej.ˈk'el] PF mn. *seykxel*
erős vízesés, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, de csak ritkán): [k'or] PF fn. *kxor*
erősen, gondosan: [nik.tuɿ.ˈzupʔ] PF hsz. *nìk-tungzup* (eredete: *ke tungzup nem ejt el*) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'
erősen, rendületlenül, állhatatosan: [nik.lo.ˈnu] PF hsz. *nìklonu* (eredete: *ke lonu nem ereszt*) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
erőteljes: [t'an.tur] PF mn. *txantur* (összetétel ebből: *txan sok* és *txur erős*) cs.sz.
esemény, történet: [ti.ˈlen] Prr fn. *tìlen* (eredete: *len történetik*)
eset, alkalom, ismételten előforduló cselekvések egyike: [ˈa.lo] PF fn. *alo*
esetleg, talán: [k'awm] PF hsz. *kxawm*
este (alkonyat előtt), késő délután: [kajm] PF fn. *kaym*
este naplemente előtt, alkony: [sre.ton.ˈʔoɿ] PF fn. *sreton'ong* (összetétel ebből: *sre előtt*

F

'francba!', figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó: [ˈwi.ja] ZS gesz. *wiya*
(fa)kéreg: [tan.lɛɿ] PF fn. *tanleng* (eredete: *tangek fatörzs* és *ta'leng bőr*)
(fel)tűnik, látszik: [l.am] PF i.(tn) *lam*
a földön feküdni: [k].ˈt'.aj] PF i.(tn) *klltxay* (összetétel ebből: *kllte föld* és *txay laposan feküdni*)

és *txon'ong alkony*)
este, éjszaka: [t'on] PF fn. *txon*
eszes, okos, értelmes: [ˈka.nu] PF mn. *kanu* cs.sz.
eszik: [j.om] PF i.(t) *yom*
eszköz, szerszám: [ˈsæ.ʔo] PF fn. *sä'o*
eszébe jut, "beugrik": [ˈv.iɿ.k.apʔ] PF i.(t) *vingkap*
esély, lehetőség: [sk'om] PF fn. *skxom*
esély, szerencse: [ˈsɿaj.vi] PF fn. *syayvi* (eredete: *syay sors*)
eső: [ˈtom.pa] PF fn. *tompa*
eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető, közelben folyó víz: [so.'sul] PF mn. *sosul*
esőcsepp: [ˈtom.pi.va] PF fn. *tompiva* (eredete: *tompa eső* és *ilva csepp*)
etet: [j.om.t.iɿ] PF i.(tn) *yomtìng* (összetétel ebből: *yom eszik* és *tìng ad*)
ettől, ezért, emiatt, ebből eredően: [ta.'fral] PF hsz. *tafral*
evés (cselekvés): [ti.ju.'som] PF fn. *tìyusom* (eredete: *yom eszik*)
ez (a dolog): [fi.'ʔu] PF mut.n. *fì'u* (eredete: 'u dolog)
ez (a tett/cselekvés): [fi.'kɛm] PF mut.n. *fikem* (eredete: *kem cselekvés, tett*)
ez a személy, ő: [fi.po] PF mut.n. *fipo* (eredete: *po ő*)
ez(en) a hely(en), itt: [fi.ˈtsɛɿ(ɛ)] PF mut.n., fn. *fìtseng(e)* (eredete: *tseng hely*)
ezek a szavak: [faj.'lu.ta] PF fn. *fayluta* (az összehasonlás elemei *fay+lì'u-t a*, *patientive case*)
ezzel kapcsolatban, ebben a tekintetben: [mi.ˈft'.ɛ.ɛ] PF hsz. *miftxele*
ezért, ettől, emiatt, ebből eredően: [ta.'fral] PF hsz. *tafral*

a főnökének lenni, felette áll (rangsorban): [ti.'k'im s.i] PF i.(tn) *tìkxim si* (eredete: *tìkxim parancsolás, utasítás*)
a főzés művészete: [ti.ˈʔɛm] PF fn. *tì'em* (eredete: 'em főz)
fa: [ˈut.ral] PF fn. *utral*
fa (anyag): [ɾim] PF 1fn. *rìn*
fajta: [fnɛl] PF fn. *fnel*

- fal, függőleges felület:** [k'ɛm.jo] PF fn. *kx-emyo* (összetétel ebből: **kxem** függőlegesnek lenni és **yo** felület)
- falat, rágcsa, nasi:** [tsjɛj] PF fn. *tsyey*
- falatka:** [tsjɛj.tsjip] PF fn. *tsyeytsyip* (eredete: **tsyey** falat, rágcsa, nasi)
- falu:** [tsɾaj] PF fn. *tsray*
- falánk, mohó:** [t'a.nɛw] PF mn. *txanew* (összetétel ebből: **txan** sok és **new** akar)
- falánkság, mohóság:** [ti.'t'a.nɛw] PF fn. *titxanew* (eredete: **txanew** falánk, mohó)
- fantasztikus, csodálatos, klassz:** [ko.'sman] PF mn. *kosman*
- farok:** [k'ɛ.tɕɛ] PF fn. *kxetse*
- fatörzs:** [t'a.ŋɛk'] PF fn. *tangek*
- faág:** [vul] PF fn. *vul*
- fedő, valaminek a teteje:** [lɛw] PF fn. *lew*
- fehér:** [tejr] PF mn. *teyr*
- fehér szín:** [tejr.pin] PF fn. *teyrpin* (eredete: **teyr** fehér)
- fej:** [rɛ.ʔo] PF fn. *re'o*
- fejlett, érett, felnőtt:** [fjɛjn] PF mn. *fyeyn*
- fejlettség, érettség, beteljesülés:** [ti.'fjɛjn] PF fn. *tifyeyn* (eredete: **fyeyn** érett, fejlett)
- fekete:** [la.'jon] PF mn. *layon*
- fekete szín:** [la.'jom.pin] PF fn. *layompin* (eredete: **layon** black)
- fel:** [vaj] PF told. *vay-*
- felad, megad(ja magát):** [v'ɛ.l'ɛk'] PF i.(tn) *velek*
- feladat, kijelölt/egységnyi munka:** [ti.'kaŋ.kɛm.vi] PF fn. *tikangkemvi* (eredete: **tikangkem** munka)
- feladat, tennivaló:** [t'ɪm.vi] PF fn. *tinvi*
- feladatot végrehajt, valamit megcsinál:** [t'ɪm.vi s-i] PF i.(tn) *tinvi si* (eredete: **tinvi** feladat)
- feldarabol (elpusztult állatot):** [s'ɛj.'to] PF i.(t) *seyto*
- felegyenesedett, egyenes:** [p'im] PF mn. *pxim*
- felegyenesedve, egyenesen:** [ni.'p'im] PF hsz. *nipxim* (eredete: **pxim** egyenes)
- felejtethetlen:** [kɛ.tɕuk.'tswaʔ] PF mn. *ketsuktswa'* (eredete: **ketsuk-** nem képes és **tswa'** elfelejt)
- felejtethető:** [tsuk.'tswaʔ] PF mn. *tsuktswa'* (eredete: **tswa'** elfelejt)
- felel, válaszol:** [ʔ'ɛjŋ] PF ige *'eyng*
- felelet, válasz:** [ti.'ʔɛjŋ] PF fn. *t'i'eyng* (eredete: **'eyng** válaszol)
- felelős valamiért:** [kl.'fr'oʔ] PF i.(átn) *klfro'*
- felelős, vigyáz, gondoskodik:** [v'ɛwŋ] PF i.(t) *vewng*
- felesleges:** [kɛl.'kin] PF mn. *kelkin*
- feleslegesen:** [ni.kɛl.'kin] PF mn. *nikelkin* (eredete: **kelkin** felesleges)
- feleség, női hitves:** [mun.'t'a.tɛ] PF fn. *muntxate* (eredete: **muntxatu** hitves)
- felett, fent, felül:** [i.o] PF told. *io-*
- felette áll (rangsorban), a főnökének lenni:** [ti.'k'im s-i] PF i.(tn) *tikxim si* (eredete: **tikxim** parancsolás, utasítás)
- felfed, kimutat, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is):** [k'u.l.at'] PF i.(t) *kulat*
- felfedez, (meg)talál:** [r-un] PF i.(t) *run*
- felfedez, (meg)vizsgál:** [l'aŋ] PF i.(t) *lang*
- felfedezés:** [ti.'laŋ] PF fn. *tilang* (eredete: **lang** felfedez)
- felfelé:** [nɛ.'fæ] PF hsz. *nefü*
- felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog), ab-bahagy:** [fp.ak'] PF ige *fpak*
- felfüggeszteni valamit), kampó (lógatni):** [kur.fja.vi] PF fn. *kurfyavi* (eredete: **kurfyan** fogas, függesztett tartó)
- felhő:** [pi.'wop'] PF fn. *piwopx*
- felhős:** [lɛp.'wop'] PF mn. *lepwox* (eredete: **piwopx** felhő)
- felhőszakadás, zivatar:** [t'an.'tom.pa] PF fn. *txantompa* (összetétel ebből: **txan** sok és **tompa** eső)
- feljön, felszáll:** [fæ.'z'a.ʔ'u] PF i.(tn) *fäza'u* (összetétel ebből: **fäpa** tető és **za'u** jön)
- felkiáltás:** [a.'u] LA gesz. *au*
- felkiáltás erőlködés közben, uff! hó-rukk!:** [sa.'u] LA gesz. *sau*
- felkészült, kész:** [a.'lak.si] PF mn. *alaksi*
- felmegy, felszáll:** [fæ.'k'æ] PF i.(tn) *fikä* (összetétel ebből: **fäpa** tető és **kä** megy)
- felnőtt módra, éretten:** [ni.'fjɛjn.tu] PF hsz. *nifyeyntu* (eredete: **fyeyntu** felnőtt)
- felnőtt személy:** [fjɛjn.tu] PF fn. *fyeyntu* (eredete: **fyeyn** érett, fejlett)
- felnőtt, érett, fejlett:** [fjɛjn] PF mn. *fyeyn*
- feloszt, részekre vág:** [p'i.m.un.'i] PF i.(t) *pximun'i* (összetétel ebből: **hapxi** rész és **mun'i** vág)
- felrobban, szétvet:** [p'.oɾ] PF i.(tn) *pxor*

- felszáll, feljön:** [fæ.'z.a.ʔ.u] *PF* i.(tn) *fäza'u* (összetétel ebből: **fäpa** *tető* és **za'u** *jön*)
- felszáll, felmegy:** [fæ.'k.æ] *PF* i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: **fäpa** *tető* és **kä** *megy*)
- felszáll, kiló:** [ja.'w.o] *PF* i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **wo** *nyúl*)
- felszín, felület:** [jo] *PF* fn. *yo*
- feltételez:** [sɛ.'fp.il] *PF* i.(t) *srefpil* (eredete: **sre+** *előtt* és **fpil** *gondol*)
- felvesz (ruhát):** [j'em.stok'] *PF* i.(t) *yemstokx* (összetétel ebből: **yem** *sin* *felvesz* és **tokx** *test*)
- felvesz, emel:** [k'.ɛ.l.t.ɛk] *PF* i.(t) *kxeltek*
- felás:** [kl.'k.u.l.at'] *PF* i.(t) *klkulat*
- felé, irányába:** [nɛ] *PF* esz. *ne-*
- felébred, felébredt:** [tɪ.'t'ɛn s:i] *PF* i.(tn) *títxen si* (eredete: **títxen** *ébredlét*)
- felébredt, felébred:** [tɪ.'t'ɛn s:i] *PF* i.(tn) *títxen si* (eredete: **títxen** *ébredlét*)
- felül, fent, felett:** [i.o] *PF* told. *io-*
- felület, felszín:** [jo] *PF* fn. *yo*
- felülről, fentről:** [ta.'ʔɛm] *PF* hsz. *ta'em*
- felől, -ból/-ből, -tól/-től, irányából (időben is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- felől, irányából:** [ftu] *PF* esz. *ftu-*
- fenntart:** [fm.al] *PF* i.(t) *fmal*
- fenséges stílusú, rendkívüli, kitűnő:** [fjo.lup'] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: **fyole** *fenséges* és **lupra** *stílus*)
- fenséges, magasztos, a tökéletesnél is jobb:** [fjo.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- fennt között(e):** [fkip'] *PF* told. *fkip-*
- fennt, felül, felett:** [i.o] *PF* told. *io-*
- fentről valami(k) közül:** [ta.'fkip'] *PF* told. *tafkip-* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **fkip-** *fennt között*)
- fentről, felülről:** [ta.'ʔɛm] *PF* hsz. *ta'em*
- fenyeget:** [k'ap s:i] *PF* i.(tn) *kxap si* (eredete: **kxap** *fenyegetés*)
- fenyegetés:** [k'ap'] *PF* fn. *kxap*
- fenyegető (dolog):** [k'ap.ɲa.ʔ] *PF* mn. *kxapnga'* (eredete: **kxap** *fenyegetés*) n.e.
- fenyegető kiáltás:** [sai] *LA* gesz. *saa*
- fenyegetően:** [ni.'k'ap'] *PF* hsz. *nìkxap* (eredete: **kxap** *fenyeget*)
- fenék:** [t'im] *PF* fn. *txim*
- fenék, alj(a):** [kl.pa] *PF* fn. *klpa*
- feszít, szorít:** [sn.ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- fiatal:** [ʔɛ.wan] *PF* mn. *'ewan*
- figyel:** [ɛl.tu s:i] *PF* i.(tn) *eltu si* (eredete: **eltu** *agy*)
- figyel, szó sz.: szemet ad:** [t'ɪŋ 'na.ri] *PF* i.(tn) *tìng nari* (eredete: **tìng** *ad* és **nari** *szem*)
- figyelmen kívül hagy, semmibe vesz:** [j.æk'] *PF* i.(t) *yäkx*
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [tɪ.'jæk'] *PF* fn. *tiyäkx* (eredete: **yäkx** *figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [sæ.'jæk'] *PF* fn. *säyäkx* (eredete: **yäkx** *figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmes, tapintatos, kedves:** [tstun.wi] *PF* mn. *tstunwi*
- figyelmez, engedelmeskedik:** [l.ɛk'] *PF* i.(t) *lek*
- figyelmeztet:** [p.ɛŋ.'hr] *PF* i.(tn) *penghrr* (összetétel ebből: **peng** *mond* és **hrrap** *veszély*)
- figyelmeztet:** [p.l.'hr] *PF* i.(tn) *pllhrr* (összetétel ebből: **plltxe** *beszél* és **hrrap** *veszély*)
- figyelmeztetés:** [sæ.pɛŋ.'hr] *PF* fn. *säpenghrr* (eredete: **penghrr** *figyelmeztet*)
- figyelmeztetés:** [sæ.p.l.'hr] *PF* fn. *säpllhrr* (eredete: **pllhrr** *figyelmeztet*)
- figyelmeztetés nélkül, hirtelen:** [tsik] *PF* hsz. *tsik*
- figyelmeztetést vagy csalódottságot kifejező szó 'a francba':** [t'sa.'hej] *ZS* gesz. *tša-hey*
- figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó, 'francba':** [wi.ja] *ZS* gesz. *wiya*
- film, videó:** [rel a.ru.'sikk] *PF* fn. *rel arusikk* (összetétel ebből: **rel** *kép* és **rikk** *mozog*)
- filozófia:** [sna.'fpil.fja] *PF* fn. *snafpilfya* (összetétel ebből: **sna'o** *készlet* és **fpilfya** *gondolkodásmód*) szó sz.: 'gondolkodásmódkészlet'
- finom, jó ízű:** [ft'i.'lor] *PF* mn. *ftxilor* (összetétel ebből: **ftxi** *nyelv* és **lor** *szép*)
- finom, részletes, precíz, bonyolult (dolog):** [hi.'no] *PF* mn. *hino*
- fizikai vagy atlétikai játék, sport:** [u.'van lɛ.'tok'] *PF* fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: **uvan** *játék* és **letokx** *fizikai, testi*)
- fizikai, testi:** [lɛ.'tok'] *PF* mn. *letokx* (eredete: **tokx** *test*)
- fiú:** [ʔɛ.vɛ.ɲan] *PF* fn. *'evengan* (eredete: **'eveng** *gyerek*)

- fiú (köznapi):** [ʔɛ.van] *PF* fn. 'evan (eredete: 'evengan *fiú*)
- fiú testvér:** [ʔsmu.kan] *PF* fn. *tsmukan* (eredete: *tsmuk testvér*)
- fiúgyermek:** [ʔi.tan] *JC,PF* fn. 'itan
- flaska, "ivótök":** [ʔɛ.'ʔin.ʃɛj] *PF* fn. 'e'insey (összetétel ebből: 'e'in *gubó* és *sey csésze*)
- fog (testrészt):** [ʃɛʔ] *PF* fn. *sre'*
- fogantyú, kilincs:** [sæ.'fjɛpʔ] *PF* fn. *säfyep* (eredete: *fyep megfog*)
- fogas, függesztett tartó:** [ʔkur.fjan] *PF* fn. *kur-fyan* (összetétel ebből: *kur lóg* és *fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit*)
- foglalkozás, elsődleges szerep a társadalomban:** [ʔ'in.tm] *PF* fn. *txintin* (összetétel ebből: *txin fő* és *tin elfoglaltságot adó cselekvés*)
- foglyul ejt, elfog:** [sp.ɛ.'ʔ.ɛ] *PF* i.(t) *spe'e*
- fogoly:** [spɛ.'ʔɛ.tu] *PF* fn. *spe'etu* (eredete: *spe'e foglyul ejt*)
- fok, szint, perem, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yi* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- folt, hiba, deformáltság, rossz tulajdonság:** [ʔɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: *fe'ran rossz természet, eredendően hibás*)
- folyadék, víz:** [paj] *PF* fn. *pay*
- folyam, patak, vízfolyás:** [ʔpaj.fja] *PF* fn. *pay-fya* (összetétel ebből: *pay víz* és *fya'o út*)
- folyamat, rendszer, eljárás, módszer:** [ʔvɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: *ve'o rend, rendezettség* és *fya'o mód, módszer*)
- folyamatosan:** [ni.'tutʔ] *PF* hsz. *nitut* (eredete: *tut folyamatosan jelző*)
- folyamatosan, megállás nélkül:** [ni.l.ke.'ftaŋ] *PF* hsz. *nilkeftang* (összetétel ebből: *luke nélkül* és *ftang abbahagy*)
- folyamán, alatt, közben:** [ʔkr.ka] *PF* told. *krka-* (eredete: *krk idő*)
- folyik, önt:** [sl.o.'an] *PF* i.(tn) *sloan*
- folytat:** [s.a.'l.ɛw] *PF* ige. *salew*
- folytat egy cselekvést, valamilyen állapotban marad:** [v.af] *PF* i.(tn) *var*
- folytatás jelző (korábban elhangzott mondat megismétlésére szolgál):** [tutʔ] *PF* part. *tut*
- folyékony (beszédre!):** [naw.'fwɛ] *PF* mn. *nawfwe* Összevonás: **na hufwe**
- folyó:** [kil.'van] *PF* fn. *kilvan*
- fonal:** [kɪŋ] *PF* fn. *king*
- fontos:** [le.'tsran.tɛn] *PF* mn. *letsranten* (eredete: *tsranten fontos*)
- fontos és szeretett hely, kb. haza:** [ʔ'an.'wɛ.tɛŋ] *PF* fn. *txanwetseng* (eredete: *txanwawe(a) jelentős és tseng hely*)
- fontos, számít:** [ʔtsr.an.t.ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
- fontosság, jelentés, jelentőség:** [wa.'wɛ] *PF* fn. *wawe*
- fordítás, tolmácsolás:** [ti.ral.'pɛŋ] *PF* fn. *tiral-peng* (eredete: *ral jelentés* és *peng mond*)
- forгат, pörget:** [k.im] *PF* i.(t) *kim* **Pol rumit kolim** *Pörgette a labdát*
- forma, alak:** [ʔon] *PF* fn. 'on
- formális, hivatalos:** [ʔskɛ.pɛkʔ] *PF* mn. *skepek*
- forrás (átvitt értelemben):** [ʔsim] *PF* fn. *tsim*
- forró:** [som] *PF* mn. *som*
- friss, érett:** [ʔ'a.sul] *PF* mn. *pxasul*
- friss, új keletű:** [sokʔ] *PF* mn. *sok*
- funkcionális öltözék (része):** [ʔ'ɛn] *PF* fn. *px-en*
- furcsa módon, különös módon:** [ni.'hɛkʔ] *PF* hsz. *nihɛk* (eredete: *hɛk furcsának lenni*) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- furcsa, különös:** [ʔhi.jikʔ] *PF* mn. *hiyik*
- furcsának, különösnek, idegennek, váratlannak lenni:** [h.ɛkʔ] *PF* i.(tn) *hɛk*
- fut:** [t.ul] *PF* i.(tn) *tul*
- fából faragott, védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, stb.):** [ʔrɛn.tɛn] *PF* fn. *renten*
- fáj, fájdalmas(nak lenni):** [ti.'sraw 's:i] *PF* i.(tn) *tisraw si* (eredete: *tisraw fájdalom*)
- fájdalmas:** [sraw] *PF* mn. *sraw*
- fájdalmas(nak lenni), fáj:** [ti.'sraw 's:i] *PF* i.(tn) *tisraw si* (eredete: *tisraw fájdalom*)
- fájdalom:** [ti.'sraw] *PF* fn. *tisraw* (eredete: *sraw fájdalmas*)
- fáradt:** [ŋɛjn] *PF* mn. *ngeyn*
- fásult, tespedt, lusta:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- fásultan, lustán:** [ni.'ŋoŋ] *PF* hsz. *nigong* (eredete: *ngong lusta*)
- fásultság, lustaság:** [ti.'ŋoŋ] *PF* fn. *tigong* (eredete: *ngong lusta*)
- félbe-/megszakítás, megállás, hangszalagzárhang:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete:

- ftang megáll)**
félbeszakít, megszakít, kizökkent: [m·æ.'k'u] PF i.(t) *mäkxu* (eredete: **kxu** *baj*)
- félelem:** [t'o.pu] PF fn. *txopu*
- félelmet vagy tiszteletet kelteni, hatásosnak lenni:** [t'o.ʔ.a] PF i.(tn) *ro'a*
- félelmetes, ijesztő:** [t'ɛwm] PF mn. *txewm*
- félteni:** [t'o.pu 's-i] PF i.(tn) *txopu si* (eredete: **txopu félelem**)
- féltékenyen, irigyen:** [ni.'fmok'] PF hsz. *nifmokx* (eredete: **fmokx féltékenység**)
- féltékenység, irigység:** [fmok'] PF fn. *fmokx*
- félénk, szégyenlős:** [nim] PF mn. *nim*
- fém:** [fɲap'] PF fn. *fɲap*
- fém(ből készült):** [lɛ.'fɲap'] PF mn. *lefɲap* (eredete: **fɲap fém**)
- fény:** [a.'tan] JC fn. *atan*
- fény, ragyogás, lámpa:** [sæ.'nɪ] PF fn. *sänrr* (eredete: **nrr ragyog, fénylik**)
- fényes, élénk:** [t'a.na.tan] PF mn. *txanatan* (összetétel ebből: **txan sok** és **atan fény**)
- fénykibocsátás, biolumineszcencia:** [sju.'ra.tan] PF,JC fn. *syuratan* (összetétel ebből: **syura energia** és **atan fény**)
- fényképezőgép, kamera:** [sɟɛp.'rɛl] PF fn. *syeprel* (összetétel ebből: **syep csapdába ejt** és **rel kép**)
- fénylik, ragyog:** [n.ɾ] PF i.(tn) *nrr*
- fénysugár:** [a.'tan.vi] PF fn. *atanvi* (eredete: **atan fény**)
- féreg (pandorai állatfaj):** [ɲawɲ] PF fn. *ngawng*
- férfi:** [tu.'tan] PF fn. *tutan* (eredete: **tute személy**)
- férfi hitves, férj:** [mun.'t'a.tan] PF fn. *muntxatan* (eredete: **muntxatu hitves**)
- férj, férfi hitves:** [mun.'t'a.tan] PF fn. *muntxatan* (eredete: **muntxatu hitves**)
- fészek (állat):** [tʃsɾul] PF fn. *tsrul*
- fésű, kefe:** [sl.a.jk'] PF i.(t) *slayk*
- féltreérthetetlenül, különösen, nyomaték-
kal:** [ni.'p'i] PF hsz. *nipxi* (eredete: **pxi éles**)
- föld, talaj:** [k'l.te] PF fn. *klte*
- föld, terület:** [at'.k'ɛ] PF fn. *atxkxe*
- földet ér, leszáll:** [k'l.'w-o] PF i.(tn) *klwo* (összetétel ebből: **klte föld** és **wo nyúl**)
- földet ér, leszáll:** [k'l.'p·æ] PF i.(tn) *klpā* (összetétel ebből: **klte föld** és **pāhem érkezik**)
- földrengés:** [k'l.'rik'] PF fn. *klrikx* (összetétel ebből: **klte föld** és **rikx mozog**)
- fúj! (megvetést, lenézést jelöl):** [pak'] PF part. *pak*
- függ valamitől, számít, bízik:** [m·oŋ] PF i.(t) *mong*
- függesztett tartó, fogas:** [kur.fɲan] PF fn. *kurfɲan* (összetétel ebből: **kur lóg** és **fɲan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit**)
- függő beszéd bezárása idézet vége, idézet:** [sik'] PF part. *sik*
- függő beszéd kezdete, idézet:** [san] PF part. *san*
- függőleges felület, fal:** [k'ɛm.jo] PF fn. *kxemyo* (összetétel ebből: **kxem függőlegesnek lenni** és **yo felület**)
- függőlegesen:** [ni.'k'ɛm] PF hsz. *nikxem* (eredete: **kxem függőlegesnek lenni**)
- függőlegesenek lenni:** [k'·ɛm] PF i.(tn) *kxem*
- függőágy (általános):** [ni.vi] PF fn. *nivi*
- fül:** [mik.jun] JC fn. *mikyun*
- fülbevaló:** [mik.tsaŋ] PF fn. *miktsang* (összetétel ebből: **mikyun fül** és **tsang testékszer**)
- füst:** [k'ɛ.nɛɾ] PF fn. *kxener*
- fütyörészve, fütyülve:** [ni.'fwe.fwi] PF hsz. *nifwefwi* (eredete: **fwefwi fütyül**)
- fütyül:** [f'w·ɛ.fw·i] PF i.(tn) *fwefwi*
- fütyülve, fütyörészve:** [ni.'fwe.fwi] PF hsz. *nifwefwi* (eredete: **fwefwi fütyül**)
- füves:** [lɛ.'zɛ.swa] PF mn. *lezeswa* (eredete: **zeswa fű**)
- fő, elsődleges:** [t'in] PF mn. *txin*
- főként, elsősorban, leginkább:** [ni.'ʔaw.vɛ] PF mn. *nɪ'awve* (eredete: **'awve első**)
- főnév:** [tʃst'o.li.ʔu] PF fn. *tstxoli'u* (összetétel ebből: **tstxo név** és **li'u szó**)
- főnök, parancsnok:** [k'im.ju] PF fn. *kximyu* (eredete: **kxim parancsol, utasít**)
- főnök, vezető:** [ɛjk.tan] JC fn. *eyktan* (eredete: **eyk vezet**)
- főz:** [ʔ·ɛm] PF i.(t) *'em*
- főzőedény:** [hu.ru] PF fn. *huru*
- fű:** [zɛ.swa] PF fn. *zeswa*
- fűszál:** [zɛ.swa.vi] PF fn. *zeswavi* (eredete: **zeswa fű**)

G

- 'grokkol'**, (bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében megért/felismer: [k·a·m·ɛ] PF i.(t) *kame*
- gallér/nyaklánc:** [ʔa.liʔ.æ] PF fn. 'ali'ä
- gesz. húha! nahát!:** [tɛw.ti] PF gesz. *tewti*
- giccses:** [fɛ.lupʔ] PF mn. *fe'lup* (összetétel ebből: **fe'** rossz és **lupra** stílus)
- gomba:** [sp'am] PF fn. *spxam*
- gondol(kodik):** [fp·il] PF i.(t) *fpil*
- gondolat, ötlet:** [sæ.'fpil] PF fn. *säfpil* (eredete: *fpil think*)
- gondolkodásmód:** [fpil.fja] PF fn. *fpilfya* (összetétel ebből: **fpil** gondol és **fya'o** mód)
- gondosan, erősen:** [nik.tuŋ.'zupʔ] PF hsz. *nik-tungzup* (eredete: **ke tungzup** nem ejt el) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'
- gondoskodik, vigyáz, felelős:** [v·ɛwŋ] PF i.(t) *vewng*
- gonosz(ság):** [ti.'kawŋ] PF fn. *tikawng* (eredete: **kawng** rossz)
- gonosz, rosszindulatú:** [kawŋ.lan] PF mn. *kawnglan* (összetétel ebből: **kawng** rossz, **gonosz** és **txe'lan** szívo)
- gonosz, rossz:** [kawŋ] PF mn. *kawng*
- gubó, héj, hüvely (növényé):** [ʔɛ.'in] PF fn. 'e'in
- gurul:** [ʔ·ɾ.k·o] PF i.(tn) 'rrko
- gyagyás, tökfaj:** [sk'awŋ] PF fn. *skxawng*
- gyakorlat, kiképzés, edzés:** [tsk'ɛ.kɛŋ] PF fn. *tskxekeng*
- gyakorol, edz:** [tsk'ɛ.kɛŋ 's·i] PF i.(tn) *tskxekeng si* (eredete: **tskxekeng** edzés)
- gyakran:** [p'im] PF hsz. *pɪm*
- gyanú, tipp, találgatás, megérzés:** [ʔɛn] PF fn. 'en
- gyenge:** [mɛjpʔ] PF mn. *meyp*
- gyengeség:** [ti.'mɛjp] PF fn. *timeyp* (eredete: **meyp** gyenge)
- gyengéd, kedves, lágy (személy vagy dolog):** [flɾ] PF mn. *flrr*
- gyengéden, lágyan:** [ni.'flɾ] PF mn. *niflrr* (eredete: **flrr** gyengéd)
- gyengédség:** [ti.'flɾ] PF fn. *tiflrr* (eredete: **flrr** gyengéd)
- gyengélkedés, kisebb betegség:** [sæ.'sp'in.tɕjipʔ] PF fn. *säspxintsyip* (eredete: **säspxin** betegség)
- gyengén, lazán:** [ni.'mɛjpʔ] PF hsz. *nimeyp* (eredete: **meyp** gyenge)
- gyerek módra, éretlenül:** [ni.'ʔɛ.vɛŋ] PF hsz. *n'eveng* (eredete: 'eveng gyerek)
- gyerkő(c):** [ʔɛ.vi] PF fn. 'evi (becéző forma 'eveng gyerek)
- gyermek:** [ʔɛ.vɛŋ] PF fn. 'eveng
- gyilkol, öl:** [tsp·aŋ] PF i.(t) *tspang*
- gyomor:** [ŋæŋ] PF fn. *ngäng*
- gyors:** [win] PF mn. *win*
- gyorsan:** [ni.'win] PF hsz. *n'win* (eredete: **win** gyors)
- gyorsítani, siettetni, sietni:** [win 's·i] PF i.(tn) *win si* (eredete: **win** gyors)
- gyáva:** [fna.'wɛʔ] PF mn. *fna'we'*
- gyáva:** [fna.'wɛʔ.tu] PF fn. *fna'we'tu* (eredete: **fna'we'** gyáva)
- gyógyszer, orvosság:** [ʔum.tsa] PF fn. 'umtsa
- gyökér:** [ŋɾ] PF fn. *ngr*
- gyöngy (díz):** [sɾokʔ] PF fn. *srok*
- gyönyörúséges, kellemes:** [lor] PF mn. *lor*
- gyümölcs:** [ma.u.ti] PF fn. *mauti*
- győzelem, nyereség:** [ti.jo'raʔ] PF fn. *tijora'* (eredete: **yora'** nyer)
- győztes:** [jo.'raʔ.tu] PF fn. *yora'tu* (eredete: **yora'** győz, nyer)
- gyűjt, összeszed:** [st·ar.s·im] PF i.(t) *starsim*
- gyűjtemény (személy által szándékosan összerakott):** [sæ.'star.sim] PF fn. *sästarsim* (eredete: **starsim** összeszed, gyűjt)
- gyűlöl, utál:** [v·ɛʔ.'k·i] PF i.(t) *ve'ki*
- gyűlölet:** [ti.vɛʔ.'ki] PF fn. *tive'ki* (eredete: **ve'ki** gyűlöl)
- gél, sűrű folyadék:** [k'um.pa] PF fn. *kxumpay* (eredete: **kxum** nyúlós, kocsonyás, sűrű)
- gödröcske (arcon):** [tsoŋ.tɕjip] PF fn. *tsongtsyip* (eredete: **tsong** völgy)
- görbe, kerekített, hajlított:** [ko.um] PF mn. *koum*
- gőz, pára, köd:** [ja.pa] PF fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya** levegő és **pay** víz)

H

- (Hagyd) a fenébe!: [p'a.sikʔ] PF gesz. *pxasik*
- ha:** [t'o] PF ksz. *txo*
- ha:** [zun] PF ksz. *zun*
- ha nem (különben)...**: [t'o.ke.fjəw] PF ksz. *tx-okefjəw* (összetétel ebből: **txo-ke-fya'o-'aw ha-nem-egy-út**)
- habozik, tétovázik:** [hɪ.p.ɛj] PF i.(tn) *hipey* (eredete: **h'i kis** és **pey várni**)
- habozás nélkül, bízva:** [ni.'mal] PF hsz. *nimal* (eredete: **mal megbízható**)
- hacsak nem különálló mondat) (ii), remél (tsni majd a remélt dolog:** [sil.'p.ɛj] PF i.(tn) *silpey* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **pey vár**)
- haj:** [nik.ɛ] PF fn. *nikre*
- hajdís:** [nik.'to.i] PF fn. *nikroi* (összetétel ebből: **nikre haj** és **ioi dís**)
- hajlik:** [t.u.v.on] PF ige *tuvon*
- hajlik:** [i:l] PF i.(tn) *il*
- hajlott korú, öreg, idős:** [ko.akʔ] PF mn. *koak*
- hajlított, kerekített, görbe:** [ko.um] PF mn. *koum*
- hajnal előtt:** [sɛ.ɛ.'ʔoŋ] PF fn. *sresrr'ong* (összetétel ebből: **sre előtt** és **trr'ong hajnal**)
- hajnal, napkelte:** [tr.'ʔoŋ] PF fn. *trr'ong* (összetétel ebből: **trr nap** és **'ong kinyílik**)
- hajszol, üldöz:** [f.ɛ.w.i] PF i.(t) *fewi*
- hajó:** [u.ran] PF fn. *uran*
- hal:** [paj.'o.aŋ] PF fn. *payoang* (összetétel ebből: **pay víz** és **ioang állat**)
- halk (hang):** [ʔa.ŋo] PF mn. *'ango*
- halkan:** [ni.'fnu] PF hsz. *nifnu* (eredete: **fnu halk**)
- hallgat (figyel valamilyen hangra):** [j.u.n.ɛ] PF i.(t) *yune*
- hallás:** [stawm.ʔswo] PF fn. *stawmtswo* (eredete: **stawm hall**)
- halom, készlet, csoport, rakás:** [sna.'ʔo] PF fn. *sna'o n.e.*
- halott:** [kɛ.ru.sɛj] PF mn. *kerusey* (összetétel ebből: **ke nem** és **r«us»ey élő (folyamatos mel-léknévi igenevet képző igei infixum)**)
- halál:** [k'itʔ] PF fn. *kxitx*
- halál (elvont értelemben):** [ti.'tɛɛ.kupʔ] PF fn. *titerkup* (eredete: **terkup meghal**) "A halál elkerülhetetlen."
- halé, állat kicsinye (emlőse, madaré, rovaré):** [li.ni] PF fn. *lini*
- hamarosan:** [jɛʔ.ɛɪn] PF hsz. *ye'rɪn*
- hamisítatlanul, természetesen:** [ni.'jɪ] PF hsz. *nɪyrr* (eredete: **yrr természetes**)
- hamu, parázs:** [t'ɛ.pl.va] PF fn. *txepiva* (eredete: **txep tűz** és **ilva csepp**)
- hanem:** [slæ.kopʔ] PF hsz. *släkop* (összetétel ebből: **slä de** és **kop szintén**)
- hang:** [pam] PF fn. *pam*
- hangos:** [wokʔ] PF mn. *wok*
- hangosan:** [ni.'wokʔ] PF hsz. *nɪwok* (eredete: **wok hangos**)
- hangszalag-zárhang, megállás, félbe-/megszakítás:** [ti.'ftaŋ] PF fn. *tiftang* (eredete: **ftang megáll**)
- hangszer (általános):** [ʔo.'t'aŋ] PF fn. *'otxang*
- hangsúly, kiejtés:** [li.'ʔu.pam] PF fn. *li'upam* (összetétel ebből: **li'u szó** és **pam hang**)
- harap:** [fr.ɪpʔ] PF i.(t) *frɪp*
- harc festék/festés:** [tsa.mo.pin] PF fn. *tsamopin* (összetétel ebből: **tsam harc** és **'opin szín**)
- harc kiáltás:** [i.'lɛj] LA gesz. *iley*
- harcolni, küzdeni:** [w.ɛm] PF i.(tn) *wem*
- harcos:** [tsam.si.ju] PF fn. *tsamsiyu* (eredete: **tsam si harcol** és **-yu főnévképző**)
- harmadik (sorszámnev):** [p'ɛj.vɛ] PF mn. *pxeyve* (eredete: **pxey három**)
- harmonikus, egybehangzó:** [mɛ.'ʔɛm] PF mn. *me'em*
- harmónia (általános értelemben):** [ti.'mɛ.ʔɛm] PF fn. *tíme'em* (eredete: **me'em harmonikus**)
- harmónia, összhang a természettel:** [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] PF fn. *meoauniaea*
- hasonló:** [stɛŋ] PF mn. *steng*
- hasonlóan:** [ni.'stɛŋ] PF hsz. *nɪsteng* (eredete: **steng hasonló**)
- hasonlóképpen, ugyanúgy:** [ni.'tɛŋ] PF hsz. *nɪteng* (eredete: **teng megegyező**)
- hasznos:** [lɛ.'sar] PF mn. *lesar* (eredete: **sar használ**)
- hasznos:** [sru.ŋaʔ] PF mn. *srunga'* (eredete: **srung segít**) n.e.
- hasznos tipp:** [sruŋ.ʔsɪpʔ] PF fn. *srungtsyip* (eredete: **srung segít**)

- hasznos, előnyös, nyereséges:** [ʔsan(ŋ).kum.ŋa] PF mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum** előny, **hasznos**, **nyereség**)
- használ:** [sʔar] PF i.(t) *sar*
- haszon, előny, nyereség:** [ʔsan(ŋ).kum] PF fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul javul** és **kum eredmény**)
- haszontalan, hiábavaló:** [kɛl.'sar] PF mn. *kel-sar* (összetétel ebből: **ke nem** és **lesar hasznos**)
- hat, 6:** [ʔpu.kapʔ] PF szám *pukap*
- hatalmas szövívszék, ányaszövívszék":** [sa.'ʔɛw.raŋ] PF fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok anya** és **'ewrang szövívszék**)
- hatalmas, tekintélyes:** [fkɛw] PF mn. *fkew*
- hatalmas, terjedelmes, kiterjedt:** [ʔho.ɛtʔ] PF mn. *hoet*
- hatodik (sorszámnev):** [ʔpu.vɛ] PF mn. *puve* (eredete: **pukap hat**)
- hatvannégy, 64:** [zam] PF szám *zam*
- határ, kerület, perem:** [pʔaw.pa] PF fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **pa'o oldal**)
- határ, széle vminek, szegély, vég:** [tʔɛw] PF fn. *txew*
- határozószót:** [ni] PF nì-képző toldalék
- hatásosnak lenni, félelmet vagy tiszteletet kelteni:** [ʔt.o.ʔ.a] PF i.(tn) *ro'a*
- havaseső:** [ʔtom.pɛr.wi] PF fn. *tomperwi* (eredete: **tompa eső** és **herwi hó**)
- hegy:** [raŋ] PF fn. *ram*
- hegyes, éles:** [pʔi] PF mn. *pxi*
- hely:** [ʔtsɛŋ(ɛ)] PF fn. *tseng(ɛ)*
- hely, tér, úr:** [ŋipʔ] PF fn. *ngip*
- helyes, jó (válasz):** [ɛ.'jawɪ] PF mn. *eyawr*
- helyes, jóképű:** [ʔsaj.rɪpʔ] PF mn. *sayrɪp* cs.sz. (férifira)
- helyesen, jól:** [ni.'jawɪ] PF hsz. *nìyawr* (eredete: **eyawr helyes, jó**)
- helyesség:** [ti.'jawɪ] PF fn. *tìyawr* (eredete: **eyawr helyes**)
- helyet ad:** [ʔt.ŋ ʔtsɛŋ] PF i.(tn) *tìng tseng* (eredete: **tìng ad** és **tseng hely**)
- helyett, inkább mint...:** [tupʔ] PF ksz. *tup*
- helyettes, csere-, valami ami helyettesít valami mást:** [sæ.'rawŋ] PF fn. *sàrawŋ* (eredete: **rawn kicserél**)
- helyettes, megbízott, leendő vezető:** [ɛjk.ta.'na] JC,PF fn. *eyktanay* (eredete: **eyktan vezető**)
- helyettesít, kicserél:** [ʔrawŋ] PF i.(t) *rawn*
- helyettesítés, kicserélés:** [ti.'rawŋ] PF fn. *tìrawŋ* (eredete: **rawn kicserél**)
- helyez, rak:** [j.ɛm] PF i.(t) *yem*
- helyreállít, rendbe hoz:** [sp.ɛŋ] PF i.(t) *speng*
- helytelen, téves, nem helyes:** [kɛ.'jawɪ] PF mn. *keyawr* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawr helyes**)
- helyzet:** [ʔkl.ʔtsɛŋ] PF fn. *kltseng* (eredete: **tseng hely**)
- helyzet, állapot, körülmény:** [ti.'fkɛj.tokʔ] PF fn. *tìfkeytok* (eredete: **fkeytok létezik**)
- helyénvaló, igazságos:** [mu.'i.æ] PF mn. *muiä*
- hetedik (sorszámnev):** [ʔki.vɛ] PF mn. *kive* (eredete: **kinä hét**)
- Heureka! Megvan! Értem!:** [to.'lɛl] PF gesz. *tolel* (szinoníma: **tslolam**)
- Heuréka! Rájöttem!:** [ro.'lun] PF gesz. *rolun*
- hiba:** [ʔk'ɛ.jɛj] PF fn. *kxeyey*
- hiba, deformáltság, folt, rossz tulajdonság:** [ʔfɛʔ.ran.vi] PF fn. *fɛ'ranvi* (eredete: **fɛ'ran rossz természet, eredendően hibás**)
- hiba, tévedés:** [ti.'k'ɛj] PF fn. *tìkxey* (eredete: **kxeyey hiba**)
- hibás, valótlan:** [ʔtslɛŋ] PF mn. *tsleng*
- hibát vét, elront, rosszat tesz:** [ti.'k'ɛj 's.i] PF i.(tn) *tìkxey si* (eredete: **tìkxey hiba**)
- hibátlan(nak lenni), tökéletes(nek lenni):** [j.oʔʔ] PF i.(átn) *yo'*
- hibátlanul, tökéletesen:** [ni.'joʔʔ] PF hsz. *nìyo'* (eredete: **yo' tökéletes**)
- hibázni, elbukni, sikertelennek lenni:** [ʔn.u.i] PF i.(tn) *nui*
- hideg:** [wɛw] PF mn. *wew*
- hideg:** [ti.'wɛw] PF fn. *tìwew* (eredete: **wew hideg**)
- hideg, hűvös:** [wuf] PF mn. *wur*
- hirtelen, figyelmeztetés nélkül:** [ʔtsik] PF hsz. *tsik*
- hisz:** [sp.aw] PF i.(t) *spaw*
- hitves, házastárs:** [mun.'t'a.tu] PF fn. *muntxa-tu* (eredete: **muntxa egyesült**)
- hivatalos, formális:** [ʔskɛ.pɛkʔ] PF mn. *skepek*
- hiába, sikertelenül:** [ni.'nu] PF hsz. *nìnu* (eredete: **nui sikertelennek lenni**)
- hiábavaló, haszontalan:** [kɛl.'sar] PF mn. *kel-sar* (összetétel ebből: **ke nem** és **lesar hasznos**)

- hiány:** [ti.'kɛ.lu] *PF* fn. *tikelu* (eredete: **ke** *nem* és **lu** *lenni*)
- hiányolt (mint egy távollévő ember, hiányzó, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] *PF* mn. *lom*
- hiánytalan, (meg)elégedett, tele:** [jɛ] *PF* mn. *ye*
- hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] *PF* mn. *lom*
- hiányzó/hiányolt személy:** [lɔm.tu] *PF* fn. *lomtu* (eredete: **lom** *hiányzó, hiányolt*)
- hobby, örömet szerző tevékenység:** [sæ.'su.lɪn] *PF* fn. *säsulɪn* (eredete: **sulɪn** *el-foglalt (pozitív értelemben)*)
- hogy (alárendelt tagmondatot jelez), azt:** [fu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: **fi'ul** *ez (jelölt alany eset)* és **a** *vonatkozó tagmondatot jelez*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), annak:** [fu.ri.a] *PF* nm., alár. *furia* (összetétel ebből: **fi'uri** *ez (topikális)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), az:** [fwa] *PF* nm., alár. *fwa* (összetétel ebből: **fi'u** *ez (alanyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), azt:** [fu.ta] *PF* nm., alár. *futa* (összetétel ebből: **fi'u-t** *ez-t (tárgyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [tsa.wa] *PF* ksz. *tsawa* (összetétel ebből: **tsa'u** *az (kötőmód)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [tsa.ta] *PF* ksz. *tsata* (összetétel ebből: **tsa'u-t** *azt (tárgyeset)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [tsa.ri.a] *PF* ksz. *tsaria* (összetétel ebből: **tsa'u-ri** *azt (topikális (hangsúlyos) esetvégződés)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (ennek eredményeként):** [kum.a] *PF* ksz. *kuma* (eredete: **kum** *eredmény*) megelőzi az eredményt, pl. 'Lu poe sevin niftxan kuma yawne slolu oer' (*Olyan gyönyörű volt, hogy beleszerettem.*); lásd még 'akum'
- hogy (ennek eredményeként):** [a.'kum] *PF* ksz. *akum* (eredete: **kum** *eredmény*) az eredményt követi, pl. 'Poe yawne slolu oer akum, niftxan lu sevin' (*Beleszerettem, mert hogy olyan gyönyörű volt.*); lásd még 'kuma'
- hogy nehogy, különben:** [ftɛ.kɛ] *PF* ksz. *fte-ke* (összetétel ebből: **fte** *a célból/azért, hogy és ke* *nem (valami tagadása)*) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy(an)?:** [fja.pɛ] *PF* kérd. *fyape* másik alakja: **pefya**
- hogy(an)?:** [pɛ.'fja] *PF* kérd. *pefya* másik alakja: **fyape**
- hogy, (kötőszó):** [tsɪnɪ] *PF* alár. *tsnì* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy, a célból/azért:** [ftɛ] *PF* ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy; valaminek az érdekében, (azért):** [fpi] *PF* told. *fpi+*
- hol?:** [pɛ.'sɛŋ] *PF* kérd. *peseng* másik alakja: **tsengpe**
- hol?:** [tsɛŋ.pɛ] *PF* kérd. *tsengpe* másik alakja: **peseng**
- holnap:** [tr.'aj] *PF* hsz. *trray* (eredete: **trr** *nap és hay* *következő*)
- holnap éjjel:** [t'o.'naɪ] *PF* hsz. *txonay* (eredete: **txon** *éj és hay* *következő*)
- holnapután, két nap múlva:** [mɛ.sɪ.'aj] *PF* fn., hsz. *mesrray* (eredete: **trr** *nap*)
- homlok, szemöldök:** [za.'rɛʔ] *PF* fn. *zare'* (összetétel ebből: **zapxi** *elülső rész* és **re'o** *fej*)
- homok:** [nɛ.ni] *PF* fn. *neni*
- homályos, ködös:** [lɛ.'ja.paj] *PF* mn. *leyapay* (eredete: **yapay** *köd*)
- hope (konkrét):** [sæ.sil.'pɛj] *PF* fn. *säsilpey* (eredete: **silpey** *remél*)
- Hoppá!:** [ʔæʔ] *PF* gesz. 'á'
- hord, visz:** [h'ɛ.n'a] *PF* i.(t) *hena*
- hordány:** [tut.se.na] *PF* fn. *tutsena* (összetétel ebből: **tute** *személy* és **sähena** *hordozó*)
- horzsolás, vágás, kisebb seb:** [sk'ir.tɕɪpʰ] *PF* fn. *skxirtsyip* (eredete: **skxir** *seb*)
- hosszabb időtartamú:** [nul.'kr] *PF* hsz. *nulkrr* (eredete: **krr** *idő*)
- hosszú:** [ŋim] *PF* mn. *ngim*
- hosszú (idő):** [jol] *PF* mn. *yol*
- hosszúság:** [ŋim.'pupʰ] *PF* fn. *ngimpup* (eredete: **ngim** *hosszú* és **pup** *rövid*)
- hoz:** [za.'m.u.ŋ'ɛ] *PF* i.(t) *zamunge* (eredete: **munge** *visz, hoz*)
- hoz, visz:** [m.u.ŋ'ɛ] *PF* i.(t) *munge*
- hozzáad, hozzátesz:** [s'uŋ] *PF* i.(t) *sung*

- hozzáférhetetlenné tesz, lepecsétel:** [fy·ɛl] *PF* i.(t) *fyel*
- hozzátesz, hozzáad:** [s·uŋ] *PF* i.(t) *sung*
- hozzaértés, alapos ismeret:** [tsul.'fæ] *PF* fn. *tsulfä*
- humor:** [ti.'ʔi.pu] *PF* fn. *t'i'ipu* (eredete: 'ipu *humoros*)
- humoros, vicces, mulattató:** [ʔi.pu] *PF* mn. 'ipu
- háború:** [tsam] *PF* fn. *tsam*
- háborús csapat:** [tsam.po.ŋu] *PF* fn. *tsampon-gu* (összetétel ebből: **tsam** háború és **pongu** csapat)
- háborús fegyver:** [tsam.sæ.ʔo] *PF* fn. *tsam-sä'o* (összetétel ebből: **tsam** háború és **sä'o** eszköz)
- háló:** [hæn] *PF* fn. *hän*
- hámoz:** [fk·a.f·ut'] *PF* ige *fkarut*
- hány (darab)?:** [pol.'p'aj] *PF* kérd. *polpxay* (összetétel ebből: **holpxay** szám és **pe** képző)
- hány darab?:** [hol.'p'aj.pɛ] *PF* kérd. *holpxay-pe* (összetétel ebből: **holpxay** szám és **pe** kérdőszó képző)
- hányni:** [·u.'ɛʔ] *PF* i.(t), i.(tn) *ue'*
- három, 3:** [p'ɛj] *PF* szám *pxey*
- háromszor:** [p'ɛ.lo] *PF* hat. *pxelo* (eredete: **pxe**+ **hármasszám jele** és **alo** alkalom)
- hát (testrészt):** [t'al] *PF* fn. *txal*
- hát(ul)ra, hátrafelé:** [nɛ.'ʔim] *PF* hsz. *ne'im*
- hátba támad, elárul:** [ka.'vuk' 's:i] *PF* i.(tn) *kavuk si* (eredete: **kavuk** árulás)
- hátborzongató, kísérteties:** [snew.sjɛ] *PF* mn. *snewsye* (összetétel ebből: **snew** szorít, *feszít* és **syeha** lélegzet)
- hátrafelé, hát(ul)ra:** [nɛ.'ʔim] *PF* hsz. *ne'im*
- hátrány:** [fɛ.kum] *PF* fn. *fekum* (összetétel ebből: **fe'** rossz és **kum** eredmény)
- hátrányos:** [fɛ.kum.ŋaʔ] *PF* mn. *fekumnga'* (eredete: **fekum** hátrány)
- hátasó (fél vagy rész):** [kæ.'p'i] *PF* fn. *käpxi* (összetétel ebből: **kä** megy és **hapxi** rész)
- ház, otthon:** [kɛl.ku] *PF* fn. *kelku*
- házasság, párzás:** [ti.mun.'t'a] *PF* fn. *tımuntxa* (eredete: **muntxa** egyesült)
- házastárs, hitves:** [mun.'t'a.tu] *PF* fn. *muntxa-tu* (eredete: **muntxa** egyesült)
- hég, gubó, hüvely (növényé):** [ʔɛ.'ʔin] *PF* fn. 'e'in
- hét, 7:** [ki.næ] *PF* szám *kinä*
- hétfő:** [tɚ.'mu.vɛ] *PF* fn. *trrmuve* (összetétel ebből: **trr** nap és **muve** második)
- hétköznapi, mindennapos:** [ɛ.'tɚ.tɚ] *PF* mn. *letrrrtr* (eredete: **trr** nap)
- hétvége:** [mun.tɚ] *PF* fn. *muntrr* (eredete: **mu-ne** kettő és **trr** nap)
- hézag, rés:** [mɛk.tɛŋ] *PF* fn. *mektseng* (összetétel ebből: **mek** üres és **tseng** hely)
- hír, újság:** [fmawn] *PF* fn. *fmaawn*
- híresnek lenni:** [t'an.'ɾ.o.ʔ.a] *PF* i.(tn) *txanro'a* (összetétel ebből: **txan** sok és **ro'a** félelmet vagy tiszteletet kelteni)
- hív, szólít:** [sj·aw] *PF* i.(tn) *syaw*
- hó:** [hɛɾ.wi] *PF* fn. *herwi*
- hólyaglámpa, nektárlámpás:** [tsmi.snɾ] *PF* fn. *tsmishrr* (összetétel ebből: **tsmi** nektár és **nrr** ragyog)
- hómező:** [hɛɾ.t'a.jo] *PF* fn. *hertxayo* (eredete: **herwi** hó és **txayo** mező)
- hónap:** [vo.'sp'i] *PF* fn. *vospxi* (eredete: **vospixi** tizenkettő és **zisità** évé)
- hópehely:** [hɛɾ.wi.va] *PF* fn. *herwiva* (eredete: **herwi** hó és **ilva** pehely)
- hóvihar:** [t'an.'fwɛɾ.wi] *PF* fn. *txanfwerwi* (eredete: **txan** sok és **hufwe+herwi** szél+hó)
- hózápor:** [hɛɾ.'mɛjɾ] *PF* fn. *hermeyɾ* (eredete: **herwi** hó és **meyɾ** gyenge)
- húros hangszer:** [i'ʔ.ɛn] *JC* fn. *i'en*
- hús:** [tsɲan] *PF* fn. *tsngan*
- hús aprításához használt rúd:** [i.kut'] *PF* fn. *ikut*
- hús füstöléséhez használt tartó:** [mɛɾ.ki] *PF* fn. *merki*
- hús, állati eredetű táplálék (étel):** [vɛj] *PF* fn. *vɛy*
- húsdaraboló eszköz:** [sæ.sɛj.'to] *PF* fn. *säseyto* (eredete: **seyto** feldarabol (elpusztult állatot))
- húz:** [za.'ʔ.æ.f·ip'] *PF* i.(t) *za'ärip* (eredete: 'ärip mozgat)
- húzódózva, kötekedve:** [ni.wæ.'tɛ] *PF* hsz. *nüwäte* (eredete: **wäte** vitatkozik)
- hüvely (növényé), gubó, hég:** [ʔɛ.'ʔin] *PF* fn. 'e'in
- hő:** [ti.'som] *PF* fn. *tisom* (eredete: **som** forró)
- hőmérséklet:** [som.'wɛw] *PF* fn. *somwew* (eredete: **som** forró és **wew** hideg)
- hős:** [t'an.tstɛw] *PF* fn. *txantstew* (összetétel ebből: **txan** sok és **tstew** bátor)

hős, nagy ember: [ˈnawm.tu] *PF* fn. *nawmtu*
(eredete: *nawm nagy*)
hőstett, teljesítmény, nagy tett: [sæ.ˈro.ʔa] *PF*

fn. *säro'a*
hütlenség, áruulás: [ka.ˈvukʔ] *PF* fn. *kavuk*
hűvös, hideg: [wur] *PF* mn. *wur*

I

"ivótök", flaska: [ʔɛ.ˈʔin.ʃɛj] *PF* fn. *'e'insey* (összetétel ebből: *'e'in gubó* és *sey csésze*)

-ig, amíg: [vaj.ˈkɾ] *PF* ksz. *vaykrr* (összetétel ebből: *vay-* *-ig* és *krr idő*)

i.(t): [ˈɛw.k.u] *PF* ewku *ewkuérez* (ízt!)

idegen, ismeretlen: [ˈkɛ.woŋ] *PF* mn. *kewong*

idegen, ismeretlen személy: [ˈkɛ.tu.woŋ] *PF*
fn. *ketuwong*

idegennek, furcsának, különösnek, váratlannak lenni: [h.ɛkʔ] *PF* i.(tn) *hek*

idegi összeköttetést létesíteni, összekapcsolódni vmivel/vkivel: [tsa.ˈhɛjɿ ˈs.i] *PF* i.(tn) *tsaheyl si* (eredete: *tsaheylu kapcsolat*)

idegköteg, copf: [tswin] *PF* fn. *tswin*

idézet, függő beszéd bezárása idézet vége: [sikʔ] *PF* part. *sik*

idézet, függő beszéd kezdete: [san] *PF* part. *san*

idő: [kɾ] *PF* fn. *krr*

időben utána, követően: [maw] *PF* esz. *maw-*
időjárás: [ja.fkɛjkʔ] *PF* fn. *yafkeyk* (eredete: *fkeytok létezik, van*)

idős, öreg, hajlott korú: [ˈko.akʔ] *PF* mn. *koak*

időszerű/jelenlegi: [ɛ.ˈfkɾ] *PF* mn. *lefkrr* (eredete: *fikrr most*)

időt tölteni, „lőgni” valakivel: [ˈk.æ.tɛŋ] *PF*
i.(tn) *käteng*

időt vesz igénybe (ii): [kɾ.ˈn.ɛkʔ] *PF* i.(tn) *krr-nekx* (összetétel ebből: *krr idő* és *nekx elfogyaszt*)

igaz: [ŋaj] *PF* mn. *ngay*

igazság: [ti.ˈŋaj] *PF* fn. *tingay* (eredete: *ngay igaz*)

igazság(osság), becsületesség: [tim.ˈwi.æ] *PF*
fn. *timwiä* (eredete: *muiä rendes, igazságos, helyes, becsületes*)

igazságos, helyénvaló: [mu.ˈi.æ] *PF* mn. *muiä*

igazán: [ni.ˈŋaj] *PF* hsz. *nìngay* (eredete: *ngay igaz*)

ige: [kɛm.li.ʔu] *PF* fn. *kemli'u* (összetétel ebből: *kem cselekedet* és *li'u szó*)

igen: [sra.nɛ] *PF* hsz., gesz. *srane*

igyekezet, sietség: [t'i] *PF* fn. *txi*

ihlet, inspiráció: [slan.ti.ˈrɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: *slan segítség, támogatás* és *ti-rea szellem*)

ijesztő, félelmetes: [t'ɛwm] *PF* mn. *txewm*

illeszkedik, illik, megfelel, kiegészít, természeténél fogva erősít: [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*

illetve, vagyis, akarom mondani: [ko.ˈlan] *PF*
gesz. *kolan* (eredete: *kan céloz*)

illetően, -ról/-ről, vonatkozóan: [tɛ.ˈri] *PF*
told. *teri-*

illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít: [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*

illusztrál, rajzol: [w.ɛjn] *PF* i.(t) *weyn*

ilyen mértékben, ennyire: [fi.ˈt'an] *PF* hsz. *fitxan* (eredete: *txan sok*)

ilyen módon, így: [fi.ˈʃja] *PF* mut.n. *fifya* (eredete: *fya'o mód*)

imádnivaló, kedves, cuki: [ˈho.na] *PF* mn. *hona*

inda: [ˈʔa.na] *PF* fn. *'ana*

indok, ok: [lun] *PF* fn. *lun*

indok, ok: [o.ˈɛjkʔ] *PF* fn. *oeyk*

infixum: [kɛm.li.ʔu.vi] *PF* fn. *kemli'uvi* (eredete: *kemli'u ige*)

információ: [sæ.ˈo.mum] *PF* fn. *säomum* (eredete: *omum tud*)

ingadob: [wok.ˈa.u] *JC,PF* fn. *wokau* (összetétel ebből: *wok hangos* és *au dob*)

inkább mint..., helyett: [tupʔ] *PF* ksz. *tup*

innivaló, ital: [na.ˈɛɾ] *PF* fn. *naer*

inspiráció, ihlet: [slan.ti.ˈrɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: *slan segítség, támogatás* és *ti-rea szellem*)

inspirál: [slan.ti.ˈrɛ s.i] *PF* i.(tn) *slantire si* (eredete: *slantire inspiráció*)

intelligencia, értelem: [ti.ˈtʃlam] *PF* fn. *titslam* (eredete: *tslam ért*)

intelligensen, okosan: [ni.ˈka.nu] *PF* hsz. *nika-nu* (eredete: *kanu okos*)

intuitív, elméleti: [ɛ.ˈʔɛn] *PF* mn. *le'en* (eredete: *'en találgatás*) n.e.

irigyen, féltékenyen: [ni.'fmok']_{PF} *hsz. nif-mokx* (eredete: **fmokx** féltékenység)
irigység, féltékenység: [fmok']_{PF} *fn. fmokx*
irány, menetirány: [sa.'lɛw.fja]_{PF} *fn. salewfyja* (eredete: **salew** folytat és **fya'o** út)
irányt vált, elágazik: [j.ak' s.i]_{PF} *i.(tn) yak si* (eredete: **yak** elágazás)
irányába, felé: [nɛ]_{PF} *esz. ne-*
irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal), -ból/-ből, -tól/-től, felől: [ta]_{PF} *esz. ta-*
irányából, felől: [ftu]_{PF} *esz. ftu-*
is, szintén: [kop']_{PF} *hsz. kop*
is, szintén: [kop']_{PF} *hsz. kop*
iskola: [num.tɕɛŋ]_{PF} *fn. numtseng* (összetétel ebből: **nume** tanul és **tseng** hely)
ismeretlen személy, idegen: ['kɛ.tu.woŋ]_{PF} *fn. ketuwong*
ismeretlen, idegen: ['kɛ.woŋ]_{PF} *mn. kewong*
ismeretlen, különös, szokatlan: [st'oŋ]_{PF} *mn. stxong*
ismerni: [sm.on]_{PF} *i.(tn) smon*
ismertetőjel, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság: [sjoŋ]_{PF} *fn. syon*

J

a jövő (következő) hét: ['kin.tɕaj]_{PF} *fn. kin-trray* (eredete: **kintrr** hét)
ja, aha, oké: [sran]_{PF} *hsz., gesz. sran*
javaslat: [ti.'mok']_{PF} *fn. timok* (eredete: **mok** javasol)
javaslat: [sæ.'mok']_{PF} *fn. sāmok* (eredete: **mok** javasol)
javasol: [m.ok']_{PF} *i.(t) mok*
javul, (meg)gyógyul: ['zo.sl.u]_{PF} *i.(tn) zoslu* (összetétel ebből: **zo** jól lenni és **slu** válik vmivé)
javul, jobb lesz: ['tsan.ʔ.ul]_{PF} *i.(tn) tsan'ul* (összetétel ebből: **siltsan** jó és **'ul** jobban, inkább)
javulás (konkrét esetben): [sæ.'tsan.ʔul]_{PF} *fn. sāsitan'ul* (eredete: **tsan'ul** javul)
javulás (általános, elvont értelemben): [ti.'tsan.ʔul]_{PF} *fn. titsan'ul* (eredete: **tsan'ul** javul)
javít, (meg)gyógyít: [zɛj.'k.o]_{PF} *i.(t) zeyko*

ismerős (leendő barát): [ʔɛj.la.'naj]_{PF} *fn. 'eylanay* (eredete: **'eylan** barát)
ismétel, újra csinál: [l-ɛjn]_{PF} *i.(t) leyn*
ismételten előforduló cselekvések egyike, eset, alkalom: [a.lo]_{PF} *fn. alo*
iszik: [n.æk']_{PF} *i.(t) nāk*
ital, innivaló: [na.'ɛɾ]_{PF} *fn. naer*
itt, ez(en) a hely(en): [fi.'tɕɛŋ(ɛ)]_{PF} *mut.n., fn. fitseng(e)* (eredete: **tseng** hely)
ivás útján: [ni.'næk']_{PF} *hsz. nīnāk* (eredete: **nāk** iszik)
ivóedény (kagylóhéjból): ['sum.sɛj]_{PF} *fn. sumsey* (összetétel ebből: **sum** kagylóhéj és **sey** csésze)
izgalmas, mókás: [ʔoʔ]_{PF} *mn. 'o'*
izgalom, móka: [ti.'ʔoʔ]_{PF} *fn. tī'o'* (eredete: **'o'** izgalmas)
izgatottnak lenni valami miatt, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, lelkesedni: [s-oʔ.h-a]_{PF} *i.(t) so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgyas a na'vi nyelvben -PF)
izmos: [tsaw.'sɿɛm]_{PF} *mn. tsawsngem* (eredete: **tsawl** nagy és **tsngem** izom)
izom: [tsɿɛm]_{PF} *fn. tsngem*
izé, ööö: [ɪ]_{PF} „töltelékszó” ì

(eredete: **zo** jól lenni és «**eyk**» műveltető infixum)

jelen: [sɛ.kɾ]_{PF} *fn. sekrr* (összetétel ebből: **set** most és **krr** idő)
jelenleg, mostanában: [ni.'fkɾ]_{PF} *hsz. nifkrr* (eredete: **fikrr** most)
jelentés: [ra]_{PF} *fn. ral*
jelentés, fontosság, jelentőség: [wa.'wɛ]_{PF} *fn. wawe*
jelentős, személyesen fontos: [t'an.wa.'wɛ]_{PF} *mn. txanwawe* (összetétel ebből: **txan** sok és **wawe** jelentőség)
jelentősen, értelmesen: [ni.wa.'wɛ]_{PF} *hsz. nīwawe* (eredete: **wawe** jelentés, jelentőség)
jelentőség, jelentés, fontosság: [wa.'wɛ]_{PF} *fn. wawe*
jelez, mutat: [v.ɿ]_{PF} *i.(tn), i.(t) vll*
jellegzetesség, vonás, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság: [sjoŋ]_{PF} *fn. syon*

jellemvonás, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, külső megjelenés, oldal, tulajdonság: [sʝon] *PF* fn. *syon*
 jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, erős vízesés, de csak ritkán): [k'or] *PF* fn. *kxor*
 jobb (nem bal): [ʃki.ɛn] *PF* mn. *skien*
 jobb lesz, javul: [ʃtsan.ʔul] *PF* i.(tn) *tsan'ul* (összetétel ebből: *siltsan* jó és 'ul jobban, inkább)
 jobb oldal: [ʃski.ɛm.pa] *PF* fn. *skiempa* (összetétel ebből: *skien* jobb és *pa'o* oldal)
 jobban szeret, preferál: [nul.'n.ɛw] *PF* i.(tm) *nulnew* (eredete: *new akar*)
 jobbra: [ni.'ski.ɛn] *PF* hsz. *niskien* (eredete: *skien* jobb)
 jogász, ügyvéd: [pæŋ.'k'o.ju lɛ.ko.'rɛn] *PF* fn. *pängkxoyu lekoren* (összetétel ebből: *pängkxoyu* beszélgető és *lekoren* szabályos, jogi)
 jut eszembe, apropó, mellesleg: [ni.'viŋ.kap] *PF* hsz. *nivinkap* (eredete: *vingkap* eszébe jut, "beugrik")
 játszik: [u.'van 's-i] *PF* i.(tn) *uvan si* (eredete: *uvan* játék)
 játék: [u.'van] *PF* fn. *uvan*
 jég: [ʃtsk'ɛ.paj] *PF* fn. *tskxepay* (eredete: *tskxekó* és *pay* víz)
 jégeső: [ʃtsk'aj.ʃsɿp] *PF* fn. *tskxaytsyip* (eredete: *tskxepay* jég)
 jó (megfelelő): [sil.'tsan] *PF* mn. *siltsan*
 jó (válasz), helyes: [ɛ.'jawɪ] *PF* mn. *eyawɪ*
 jó valamiben: [fn.an] *PF* i.(t) *fnan*

K

"kancsó", több személye ivóedény: [ʃswo.a.sej a.'j] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből: *swoasey* ivóedény részegítő italokhoz és *yll* közös)
 "korsó"(kagylóhéjból, egy személyes ivóedény, részegítő italokhoz): [ʃswo.a.sej] *PF* fn. *swoasey* (összetétel ebből: *swoa* részegítő ital, *szesz* és *sey* csésze)
 (ki)lövelli: [ʃts.æʔ] *PF* ige *tsä'*
 (ki)próbál, értékel, ellenőriz: [m.ajʔ] *PF* i.(tm) *may'*
 (kötött morféma) túlzás: [hawŋ] *PF* fn. *hawng*
 (kötőszó), hogy: [ʃtsni] *PF* alár. *tsni* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)

jó ízű, finom: [ft'i.'lor] *PF* mn. *ftxilor* (összetétel ebből: *ftxi* nyelv és *lor* szép)
 jókedvű, vidám: [nit.'ram] *PF* mn. *nitram*
 jóképű, helyes: [ʃsaj.ɾip] *PF* mn. *sayɾip* cs.sz. (férkira)
 jól: [ni.'tsan] *PF* hsz. *niltan* (eredete: *siltsan* jó)
 jól hangzó: [mik.'lor] *PF* mn. *miklor* (eredete: *mikyun* fül és *lor* kellemes)
 jól lenni, rendben lenni, rendben működni: [z.o] *PF* i.(átn) *zo*
 jól, helyesen: [ni.'jawɪ] *PF* hsz. *nɿyawɪ* (eredete: *eyawɪ* helyes, jó)
 jóllakott, tele: [ʃɛ.hak] *PF* mn. *yehakx* (eredete: *ye* tele és *ohakx* éhes)
 jólét, béke: [fpom] *PF* fn. *fpom*
 jóslat: [ti.'sɾɛ.se.ʔa] *PF* fn. *tisrese'a* (eredete: *srese'a* megjósol)
 jószagú: [on.'lor] *PF* mn. *onlor* (összetétel ebből: *ontu* orr és *lor* kellemes)
 jön: [ʃz.a.ʔu] *PF* i.(tn) *za'u*
 jövendő, megjósol, előre meglát: [sɾɛ.s.ɛ.'ʔ.a] *PF* i.(t) *srese'a* (összetétel ebből: *sre+* megelőzőleg és *tse'a* lát)
 jövő: [zu.'saw.kɾ] *PF* fn. *zusawkrr* (összetétel ebből: *z«us»a'u* jövő és *krr* idő)
 jövő hétvége: [mun.tr.aj] *PF* fn. *muntrray* (eredete: *muntr* hétvége)
 jövő hónap: [vo.sp'i.'aj] *PF* fn. *vospxiay* (eredete: *vospxi* hónap)
 jövő év: [zi.sit.aj] *PF* fn. *zisitay* (eredete: *zisit* év)

-ként, akként/úgy..., mint/ahogy: [na] *PF* esz. *na-*
 kacag, nevet: [h.aj.h.am] *PF* i.(tn) *hangham*
 kagylóhéj (tengeri), csigaház: [sum] *PF* fn. *sum*
 kalap: [haw.'rɛʔ] *PF* fn. *hawre'* (összetétel ebből: *hawnu* véd, óv és *re'o* fej)
 kamera, fényképezőgép: [sje.p.'rɛl] *PF* fn. *syeprel* (összetétel ebből: *syep* csapdába ejt és *rel* kép)
 kampo (lógatni, felfüggeszteni valamit): [kur.fja.vi] *PF* fn. *kurfyavi* (eredete: *kurfyan* fogas, fűggesztett tartó)
 kantár, kötőfék: [sæ.'zæ.ɾip] *RL,PF* fn. *säzärɿp*

- (eredete: **za'ärìp** *húz*)
- kaotikus, rendetlen, rendezetlen, összevissza:** [ˈvɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o** *rend, rendezettség* és **luke** *nélkül*)
- kap:** [t·ɛl] *PF* i.(t) *tel*
- kap, megszerez:** [ˈk·a.n·om] *PF* i.(t) *kanom*
- kapcsolat, kapcsolódás:** [sæ.'ta.rɛ] *PF* fn. *sätare* (eredete: **tare** *összekapcsol, kapcsolatban van*)
- kapcsolat, szinapszis (idegsejtek közt):** [tsa.'hɛj.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylu*
- kapcsolatban van, összeköt, összekapcsol:** [ˈt·a.r·ɛ] *PF* i.(t) *tare*
- kapcsolódás, kapcsolat:** [sæ.'ta.rɛ] *PF* fn. *sätare* (eredete: **tare** *összekapcsol, kapcsolatban van*)
- kar:** [p'un] *PF* fn. *pxun*
- karjaiban tart, ölel, karol:** [m·ɛ.'y·am] *PF* i.(t) *meyam*
- karkötő, karszalag:** [ˈp'aw.p'un] *PF* fn. *pxawpxun* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **pxun** *kar*)
- karnyújtásnyira, közelben:** [a.'sim] *PF* hsz. *asim* (eredete: **sim** *közel van*)
- karol, ölel, karjaiban tart:** [m·ɛ.'y·am] *PF* i.(t) *meyam*
- karolás, ölelés:** [sæm.'yam] *PF* fn. *sämyam* (eredete: **meyam** *ölel*)
- karom, köröm:** [tsin] *PF* fn. *tsin*
- karszalag, karkötő:** [ˈp'aw.p'un] *PF* fn. *pxawpxun* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **pxun** *kar*)
- katonai egység, szakasz, csapat:** [ˈwɛm.po.ŋu] *PF* fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem** *harc* és **pongu** *csoport*)
- kavics (szétmorzsolts kő):** [nik'] *PF* fn. *nikx*
- kavics (természetes erők által simára csiszolt apró kő):** [ˈtsk'ɛ.vi] *PF* fn. *tskxevi* (eredete: **tskxe** *kő*)
- kb. haza, fontos és szeretett hely:** [t'an.wɛ.tɕɛŋ] *PF* fn. *txanwetseng* (eredete: **txanwawe(a)** *jelentős* és **tseng** *hely*)
- kb.: ország, törzsi birtok / tartomány:** [t'an.lo.'k'ɛ] *PF* fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: **txan**; **olo'** *nagy; klán* és **atxkxe** *föld*)
- kecsesség, elegancia, báj:** [ˈlo.ran] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: **lor** *gyönyörű* és **ran** *belső tulajdonság*)
- kedd:** [tɿ.'p'ɛj.vɛ] *PF* fn. *trrpxeyve* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **pxeyve** *harmadik*)
- kedves, figyelmes, tapintatos:** [ˈtstun.wi] *PF* mn. *tstunwi*
- kedves, gyengéd, lágy (személy vagy dolog):** [flɿ] *PF* mn. *flrr*
- kedves, imádnivaló, cuki:** [ˈho.na] *PF* mn. *hona*
- kedvesen, édesen:** [ni.'ho.na] *PF* hsz. *nihona* (eredete: **hona** *kedves*)
- kedveskedő kifejezés), édes bogyó (gyengéd:)** [pa.ska.'lin] *PF* fn. *paskalin* (eredete: **pasuk** *bogyó* és **(a)kalin** *édes*)
- kedvesség:** [ti.'tstun.wi] *PF* fn. *títstunwi* (eredete: **tstunwi** *kedves*)
- kedvesség, cukiság:** [ti.'ho.na] *PF* fn. *tihona* (eredete: **hona** *kedves*)
- kedvező, előnyös:** [ˈɛt.rɪp'] *PF* mn. *etrip*
- kefe, fésű:** [sl.'ajk'] *PF* i.(t) *slayk*
- kell:** [ˈz·ɛ.n·ɛ] *PF* i.(tnm) *zene*
- kellemes, enyhe, mérsékelt:** [ˈtsja.fɛ] *PF* mn. *tsyafe*
- kellemes, gyönyörűsége:** [lor] *PF* mn. *lor*
- kellemes, nyugodalmas, derűs:** [lɛ.'fpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: **fpom** *boldogság, béke*) n.e.
- kellemes, élvezhető (fizikailag, szexuálisan):** [mo.'wan] *PF* mn. *mowan*
- kellemetlen hang, zaj:** [ˈvæ.pam] *PF* fn. *väpam* (eredete: **vä** *kellemetlen* és **pam** *hang*)
- kellemetlen, undorító:** [væʔ] *PF* mn. *vä'*
- kellene:** [ˈswej.l·u] *PF* ige *sweylu* (eredete: **swey** *a legjobb* és **lu** *lenni*)
- kemény:** [t'aʔ] *PF* mn. *txa'*
- kendő, ponchó, köpeny:** [ˈʔa.rɛ] *PF* fn. *'are*
- kenu:** [ja.'neɟ] *PF* fn. *yaney*
- kenuevező:** [spul.ja.'neɟ] *PF* fn. *spulyaney* (összetétel ebből: **spule** *haj* és **yaney** *kenu*)
- kerekített, hajlított, görbe:** [ˈko.um] *PF* mn. *koum*
- keres:** [fw·ɛw] *PF* i.(t) *fwew*
- keresztül (vmi közepén át), át:** [ˈk'am.læ] *PF* told. *kxamlä-* (eredete: **kxam** *közép*)
- keresztül, által(a), révén, mentén:** [ˈi.læ] or [i.'læ] *PF* told. *ilä+*
- keresztül, át az ellenkező oldalra:** [fɛw] *PF* told. *few-*
- kerület, határ, perem:** [ˈp'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **pa'o** *oldal*)

- keserű:** [ˈsjæ.ʔæ] *PF* mn. *syä'ä*
- keserű, savanyú:** [ˈwɛ.ʔaj] *PF* mn. *wé'ay*
- keskeny:** [snɛpˈ] *PF* mn. *snep*
- kesztyű:** [hawn.ˈtʃjokˈ] *PF* fn. *hawntszyokx* (összetétel ebből: **hawnu** *véd, óv* és **tszyokx** *kéz*)
- kettő, 2:** [ˈmu.nɛ] *PF* SZÁM *mune*
- kevés (kis mennyiség):** [ʔitˈ] *PF* fn. *'it*
- kevés, csekély:** [hɪm] *PF* mn. *hìm*
- kevés, néhány:** [hol] *PF* mn. *hol*
- kevésbé:** [ni.ˈnæn] *PF* Hsz. *nì'nän* (eredete: **nän** *csökkent*)
- kevésbé, kicsit:** [ni.ˈʔitˈ] *PF* Hsz. *nì'it* (eredete: *'it kevés*)
- kezd:** [ˈsɲæ.ʔi.kɾ] *PF* fn. *sngä'ikrr* (összetétel ebből: **sngä'i** *(el)kezdődik* és **krr** *idő*)
- kezd, kezdő helyzet:** [ˈsɲæ.ʔi.tʃɛŋ] *PF* fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: **sngä'i** *start* és **tseng** *hely*)
- kezdetben vagy kezdettől fogva létező, eredeti, első a sorban:** [ɛ.ˈsɲæ.ʔi] *PF* mn. *lesngä'i* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- kezdő:** [ˈsɲæ.ʔi.ju] *PF* fn. *sngä'iyu* (eredete: **sngä'i** *(el)kezdődik*)
- kezdő helyzet, kezdet:** [ˈsɲæ.ʔi.tʃɛŋ] *PF* fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: **sngä'i** *start* és **tseng** *hely*)
- kezel (érezmileg), tart, viselkedik valakivel szemben:** [z.ɛtˈ] *PF* i.(t) *zet*
- ki(-felé), belülről:** [ftum.fa] *PF* told. *ftumfa-* (eredete: **mifa** *belül*)
- ki(csoda)?:** [pɛ.ˈsu] *PF* kérd. *pesu* másik alakja: **tupe**
- ki(csoda)?:** [ˈtu.pɛ] *PF* kérd. *tupe* másik alakja: **pesu**
- kicsérél, helyettesít:** [ɾ.awn] *PF* i.(t) *rawn*
- kicsérélés, helyettesítés:** [ti.ˈrawn] *PF* fn. *tìrawn* (eredete: **rawn** *kicsérél*)
- kicsi te, csekélységed:** [ˈŋa.tʃjɪpˈ] *PF* nm. *ngatszyip* (eredete: **nga** *you*)
- kicsi, apró, parányi:** [ˈhi.ʔi] *PF* mn. *hì'i*
- kicsit, kevésbé:** [ni.ˈʔitˈ] *PF* Hsz. *nì'it* (eredete: *'it kevés*)
- kicsit, kissé:** [ni.ˈhol] *PF* Hsz. *nìhol* (eredete: **hol** *kevés*)
- kiegészít, illik, megfelel, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h.əʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- kiegészítés, utóirat (P.S.):** [ti.ˈsuŋ] *Lance* fn. *tìs-ung* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- kiejtés, hangsúly:** [ˈli.ʔu.pam] *PF* fn. *li'upam* (összetétel ebből: **li'u** *szó* és **pam** *hang*)
- kifejezés, nyelvi elem:** [ˈliʔ.fja.vi] *PF* fn. *li'fyavi* (eredete: **li'fya** *nyelv*)
- kihasznál:** [ˈkawŋ.s.əf] *PF* i.(t) *kawŋsar*
- kihívás (ünnepélyes):** [fpe.ˈi.o] *PF* fn. *fpeio*
- kijelölt/egységnyi munka, feladat:** [ti.ˈkaŋ.kɛm.vi] *PF* fn. *tikangkemvi* (eredete: **tikangkem** *munka*)
- kijön, előbukkan:** [wɾ.ˈz.a.ʔu] *PF* i.(tn) *wrrza'u* (eredete: **wrrpa** *kívülről* és **za'u** *jön*)
- kikapcsol, relaxál:** [sj.ɔf] *PF* i.(tn) *syor*
- kiképzés, edzés, gyakorlat:** [ˈtʃk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn. *tskxekeng*
- kilincs, fogantyú:** [sæ.ˈfjɛpˈ] *PF* fn. *säfyep* (eredete: **fyep** *megfog*)
- kilovagol:** [kæ.ˈm.ak.t.o] *PF* ige *kämakto* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **makto** *lovagol, megül*)
- kilő, felszáll:** [ja.ˈw.o] *PF* i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **wo** *nyúl*)
- kimutat, felfed, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is):** [k.u.l.atˈ] *PF* i.(t) *kulat*
- kincs; ritka és értékes dolog:** [tʃjɛjm] *PF* fn. *tsjeym*
- kinyit:** [pi.ˈakˈ s.i] *PF* i.(tn) *piak si* (eredete: **piak** *nyitot*)
- kinyílik, kivirágzik:** [ʔ.ɔŋ] *PF* ige *'ong*
- kinyílás, virágzás:** [ti.ˈʔɔŋ] *PF* fn. *tì'ong* (eredete: *'ong* *virágzik*)
- kinézet, látvány, megjelenés:** [ʔur] *PF* fn. *'ur*
- kinézet, megjelenés:** [ti.ˈlam] *PF* fn. *tìlam* (eredete: **lam** *látszik*)
- kis pillanat, másodperc:** [ˈswaw.tʃjɪpˈ] *PF* fn. *swawtszyip* (eredete: **swaw** *pillanat*)
- kis rész, kisebbség:** [hɪm.ˈp'i] *PF* fn. *hìmpxi*
- kis tó, medence:** [ʔo.ra.tʃjɪpˈ] *PF* fn. *'oratszyip* (eredete: *'ora* *tó*)
- kisebb betegség, gyengélkedés:** [sæ.ˈsp'in.tʃjɪpˈ] *PF* fn. *säspxintszyip* (eredete: **säspxin** *betegség*)
- kisebb csoporté pl. vadászoké), vezető (ideiglenesen):** [ɛjk.ju] *PF* fn. *eykyu* (eredete: **eyk** *vezet*)
- kisebb seb, vágás, horzsolás:** [ˈsk'ir.tʃjɪpˈ] *PF* fn. *skxirtzyip* (eredete: **skxir** *seb*)
- kisebbség, kis rész:** [hɪm.ˈp'i] *PF* fn. *hìmpxi*
- kislány (kedveskedő kifejezés):** [ʔi.te.tʃjɪpˈ] *PF* fn. *'itetsyip* (eredete: *'ite* *lány*)

- kissé, kicsit:** [ni.'hol] *PF* hsz. *nìhol* (eredete: **hol** *kevés*)
- kiterjedt, hatalmas, terjedelmes:** ['ho.ɛtʰ] *PF* mn. *hoet*
- kiterjedten, széles körben:** [ni.'ho.ɛtʰ] *PF* hsz. *nìhoet* (eredete: **hoet** *hatalmas, terjedelmes, kiterjedt*)
- kitűnő:** [t'an.ʰsan] *PF* mn. *txantsan*
- kitűnő, rendkívüli, fenséges stílusú:** ['fjo.lupʰ] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: **fyole** *fenséges* és **lupra** *stílus*)
- kivirágzik, kinyílik:** [ʔ·oŋ] *PF* ige 'ong
- kivétel:** [ti.muŋ.'wɿ] *PF* fn. *tìmungwrr* (eredete: **mungwrr** *kivételével*)
- kivételezik, kivételt tesz:** [ti.muŋ.'wɿ s·i] *PF* i.(tn) *tìmungwrr si* (eredete: **tìmungwrr** *kivétel*)
- kivételt tesz, kivételezik:** [ti.muŋ.'wɿ s·i] *PF* i.(tn) *tìmungwrr si* (eredete: **tìmungwrr** *kivétel*)
- kivételével:** [muŋ.'wɿ] *PF* told. *mungwrr-*
- kizökkent, megszakít, félbeszakít:** [m·æ.'k'u] *PF* i.(t) *mäxxu* (eredete: **kxu** *baj*)
- kiábrándulás, csalódás, meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság:** [jɛw.la] *PF* fn. *yewla*
- kiábrándító:** [lɛ.'jɛw.la] *PF* mn. *leyewla* (eredete: **yewla** *kiábrándulás*)
- kiábrándítóan, csalódást okozva:** [ni.'jɛw.la] *PF* hsz. *nìyewla* (eredete: **yewla** *csalódás*)
- kiáll, sikerrel vesz (próbát):** [ɛm.'z·a.ʔ·u] *PF* i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: **za'u** *jön*)
- kiállítás, bemutató:** [sæ.wim.'t'u] *PF* fn. *säwìntxu* (eredete: **wìntxu** *mutat*)
- kiált:** [l·ɛjm] *PF* i.(tnm) *leym*
- kiűz, elüldöz:** [k·u.'t·akʰ] *PF* i.(t) *kurakx*
- klassz, csodálatos, fantasztikus:** [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
- klán:** [o.'loʔ] *PF* fn. *olo'*
- klánvezető, törzsfő:** [o.lo.'ʔɛjk.tan] *JC* fn. *olo'eyktan* (összetétel ebből: **olo'** *klán* és **eyktan** *vezető*)
- kocsonyás, nyúlós, sűrű:** [k'um] *PF* mn. *kxum*
- kolléga:** [lɛt.tu] *PF* fn. *lertu*
- koncentrál valamire, specializálódik, különösen érdeklődik:** [k'an.ʔ·m] *PF* i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: **kan** *elfoglalt* és **'in** *be busy*)
- koncentrál, összpontosít:** [k'an.fp·il] *PF* i.(tn) *kanfpil* (összetétel ebből: **kan** *cél* és **fpil** *gondol*)
- konferencia, nagygyűlés:** [ʰsawl.ul.'t'a] *PF* fn. *tsawulultxa* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* és **ultxa** *találkozó*)
- konténer, tároló, tartály:** [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sä-hena* (eredete: **hena** *hord*)
- koponya:** [tɛk.rɛ] *PF* fn. *tekre*
- kor:** [kɛ.wan] *PF* fn. *kewan* (eredete: **koak** *öreg* és **'ewan** *fiatal*)
- kora délután:** [k'am.tɿ.maw] *PF* fn. *kxamtrr-maw* (összetétel ebből: **kxamtrr** *dél* és **maw** *után*)
- korai:** [lɛ.'jɛʔ.kɿ] *PF* mn. *leye'krr* (eredete: **ye'krr** *korán*)
- korábban, megelőzőleg:** [srɛ] *PF* esz. *sre+*
- korábban, már:** [srɛ.'kɿ] *PF* hsz. *srekrr* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **krr** *idő*)
- korábbi, régi:** [spu.win] *PF* mn. *spuwin* n.e.
- korán:** [jɛʔ.kɿ] *PF* hsz. *ye'krr* (eredete: **ye'rin** *hamarosan* és **krr** *idő*)
- koszos:** [tɛwtʰ] *PF* mn. *tsewtx*
- kultúra, életmód:** [rɛj.fja] *PF* fn. *reyfya* (összetétel ebből: **rey** *élet* és **fya'o** *út, mód*)
- kulturális:** [lɛ.'rɛj.fja] *PF* mn. *lereyfya* (eredete: **reyfya** *kultúra*)
- kurtán (időben), röviden:** [ni.'jol] *PF* hsz. *nìyol* (eredete: **yol** *rövid* (*idő*))
- kurzus (tanórák sorozata), tanfolyam:** [sna.nu.mul.'t'a] *PF* fn. *snumultxa* (eredete: **numultxa** *tanóra*)
- kutató:** [ti.fti'.a.tu] *PF* fn. *tiftiatu* (eredete: **tiftia** *tanulás*)
- kék, zöld:** [ɛ.an] *PF* mn. *ean*
- kék/zöld szín:** [ɛ.am.pin] *PF* fn. *campin* (eredete: **ean** *kék, zöld*)
- ként, akként/úgy..., mint/ahogy:** [p'ɛl] *PF* told. *pxel-*
- kényelem:** [ho.an] *PF* fn. *hoan*
- kényelmes:** [nikʰ] *PF* mn. *nik*
- kényelmes:** [lɛ.'ho.an] *PF* mn. *lehoan* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- kényelmesen:** [ni.'ho.an] *PF* mn. *nìhoan* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- kényelmetlen:** [kɛl.'ho.an] *PF* mn. *kelhoan* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- kép:** [rɛ] *PF* fn. *rel*
- képes, tud:** [ts·un] *PF* i.(tnm) *tsun*

- képesség:** [ʰtsu.ʔo] _{PF} fn. *tsu'o*
- képművészet:** [ʰrɛl.tʂɛ.o] _{PF} fn. *reltseo* (összetétel ebből: **rel** *kép* és **tseo** *művészet*)
- képzelet:** [tɿ.'ron.sʔɛl] _{PF} fn. *tìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzelet útján, képzeletben:** [ni.'ron.sʔɛl] _{PF} *hsz. nìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzeletbeli:** [lɛ.'ron.sʔɛl] _{PF} mn. *leronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzeletben, képzelet útján:** [ni.'ron.sʔɛl] _{PF} *hsz. nìronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- kér:** [v.in] _{PF} i.(t) *vin*
- kérdez:** [p.əwm] _{PF} ige *pawm*
- kérdés:** [tɿ.'pawm] _{PF} fn. *tìpawm* (eredete: **pawm** *kérdez*)
- kérés:** [æ.'t'æ.lɛ] _{PF} fn. *ätxäle*
- kérés (tsnì majd a tárgyi mellékmondat):** [æ.'t'æ.lɛ 's.i] _{PF} i.(tn) *ätxäle si* (eredete: **ätxäle** *kérés*)
- kés:** [ʰtʂtal] _{PF} fn. *tʂtal*
- késtok:** [ʰtʂtal.sɛ.na] _{PF} fn. *tʂtalsena* (összetétel ebből: **tʂtal** *kés* és **sähena** *tartó*)
- kész, befejezett:** [ha.'sɛj] _{PF} mn. *hasey*
- kész, felkészült:** [a.'lak.si] _{PF} mn. *alaksi*
- készlet, csoport, halom, rakás:** [ʰsna.ʔo] _{PF} fn. *sna'o* n.e.
- készít, alkot, létrehoz:** [ŋ.opʰ] _{PF} i.(t) *ngop*
- készít, létrehoz:** [slɛj.'k.u] _{PF} i.(t) *sleyku* (eredete: **slu** *válik valamivé* és «**eyk**» *műveltető igei infixum*)
- készül(ődik):** [h.əwl] _{PF} i.(t) *hawol*
- késő délután, este (alkonyat előtt):** [ka.jm] _{PF} fn. *kaym*
- késői:** [lɛ.'hawŋ.kʀ] _{PF} mn. *lehawngkrr* (eredete: **hawngkrr** *későn*)
- későn:** [ʰhawŋ.kʀ] _{PF} *hsz. hawngkrr* (összetétel ebből: **hawng** *túlzás* és **krr** *idő*)
- két nap múlva, holnapután:** [mɛ.sʰ.'a.j] _{PF} fn., *hsz. mesrray* (eredete: **trr** *nap*)
- két napja, tegnapelőtt:** [mɛ.sʰ.'am] _{PF} fn., *hsz. mesrram* (eredete: **trr** *nap*)
- két szem:** [mɛ.'na.ʀi] _{PF} fn. *menari* (eredete: **me+** *kettes szám jele* és **nari** *szem*)
- kétszer:** [ʰmɛ.lo] _{PF} *hsz. melo* (eredete: **me+** *kettesszám képző* és **alo** *idő*)
- kétség:** [am.'ʔa] _{PF} fn. *am'a*
- kétség nélkül:** [am.'ʔa.lu.kɛ] _{PF} *hsz. am'aluke* (eredete: **am'ake** *biztos, magabiztos*)
- kétségbeesett, sietős:** [lɛ.'t'i] _{PF} mn. *letxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- kétségbeesetten, sietve:** [ni.'t'i] _{PF} *hsz. nìtxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- kéz:** [ʰtsjokʰ] _{PF} fn. *tsyokx*
- kézben tart, (meg)fog, markol:** [fj.ɛpʰ] _{PF} i.(t) *fyep*
- kézszelfogató, világ (fizikai):** [ki.'fkɛj] _{PF} fn. *kifkey*
- kísélet, próba:** [tɿ.'fmi] _{PF} fn. *tìfmi* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- kísérlés, próba:** [sæ.'fmi] _{PF} fn. *säfmi* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- kísérteties, hátborzongató:** [ʰsnɛw.sjɛ] _{PF} mn. *snewsye* (összetétel ebből: **snew** *szorít, feszésít* és **syeha** *lélegzet*)
- kíván, követel:** [fŋ.oʰ] _{PF} i.(t) *fngo'*
- kíván, óhajt:** [ʰt.a.ŋ.a.l] _{PF} i.(tn) *rangal*
- kíváncs:** [lɛ.'no.mum] _{PF} mn. *lenomum* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- kíváncsi(nak lenni), tudni akar:** [n.ɛw.'o.mum] _{PF} i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: **new** *akar* és **omum** *tud*)
- kíváncsiság:** [tɿ.'no.mum] _{PF} fn. *tìnomum* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- kívánság, követelés:** [sæ.'fŋoʰ] _{PF} fn. *säfngo'* (eredete: **fngo'** *kíván*)
- kór, betegség:** [sæ.'sp'in] _{PF} fn. *säspxin* (eredete: **spxin** *beteg*)
- köd, pára, gőz:** [ʰja.paj] _{PF} fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **pay** *víz*)
- ködfolt:** [pɿ.'wopʰ.tʂjɪp] _{PF} fn. *pìwopxtsyip* (eredete: **pìwopx** *felhő*) szó sz.: 'kis felhő'
- ködös, homályos:** [lɛ.'ja.paj] _{PF} mn. *leyapay* (eredete: **yapay** *köd*)
- kölcsön ad:** [kæ.'sʰ.m] _{PF} i.(t) *käsrin* (eredete: **sʰin** *ideiglenesen átad egyiktől a másíknak*)
- kölcsön adott vagy kölcsön vett dolog:** [sæ.'sʰm] _{PF} fn. *säsrin* (eredete: **sʰin** *ideiglenesen átad egyiktől a másíknak*)
- kölcsön vesz:** [za.'sʰ.m] _{PF} i.(t) *zasrin* (eredete: **sʰin** *ideiglenesen átvesz a másíktól*)
- köldök:** [ŋɛpʰ] _{PF} fn. *ngep*
- könny:** [ʰtsŋaw.paj] _{PF} fn. *tsngawpay* (összetétel ebből: **tsngawvik** *sír* és **pay** *víz*)
- könnycsepp:** [ʰtsŋaw.paj.vi] _{PF} fn. *tsngawpayvi* (összetétel ebből: **tsngawvik** *sír* és

- pay+vi** víz, rész-egész viszonyt jelző toldalékkal)
- könnyen, egyszerűen:** [ni.'ftu.ɛ] PF hsz. *niftue* (eredete: *ftue* könnyű)
- könnyít magán; WC-zik:** [fɨ.æʔ] PF i.(tn) *fngä'*
- könnyű (fizikai értelemben):** [sjo] PF mn. *syo*
- könnyű, egyszerű:** [ftu.ɛ] PF mn. *ftue*
- könyök:** [p'un.til] PF fn. *pxuntil* (összetétel ebből: *pxun* kar és *til* izület)
- köp:** [hi-upʔ] PF i.(t), i.(tn) *hiup*
- köpeny, ponchó, kendő:** [ʔa.ɛ] PF fn. *'are*
- kör:** [joʔ.ko] PF fn. *yo'ko* (eredete: **yo'** tökéletes és **ko'on** kör)
- kör, ovális, nagyjából kerek forma:** [ko.ʔon] PF fn. *ko'on* (eredete: **koum** kerekített és **'on** alak)
- környezet:** [p'aw.ɨipʔ] PF fn. *pxawngip* (összetétel ebből: **pxaw** körül és **ngip** tér, hely)
- köröm, karom:** [tsin] PF fn. *tsin*
- körül(ötte):** [p'aw] PF told. *pxaw-*
- körülbelül, durván:** [wum] PF hsz. *wum*
- körülmény, állapot, helyzet:** [ti.'fkɛj.tokʔ] PF fn. *tifkeytok* (eredete: **fkeytok** létezik)
- köszön(t), üdvözl:** [kal.'tɪ.'s.i] PF ige *kaltxi si* (eredete: **kaltxi** helló)
- köszönet, köszönöm!:** [i.'ra.jo] JC fn., gesz. *irayo*
- köszönöm!, köszönet:** [i.'ra.jo] JC fn., gesz. *irayo*
- kötekedve, húzódozva:** [ni.wæ.'tɛ] PF hsz. *nüwäte* (eredete: **wäte** vitatkozik)
- kötekedő, okoskodó (személy):** [ɛ.wæ.'tɛ] PF mn. *lewäte* (eredete: **wäte** vitatkozik)
- kötelesség:** [tson] PF fn. *tson*
- kötelességtudóan, engedelmesen:** [ni.'tson] PF hsz. *nitson* (eredete: **tson** kötelesség)
- kötél:** [t'ur.tel] PF fn. *txurtel* (összetétel ebből: **txur** erős és **telem** zsinór)
- kötőfék, kantár:** [sæ.'zæ.ɨipʔ] RL,PF fn. *säzärip* (eredete: **za'ärip** húz)
- követ:** [n.oɨ] PF i.(t) *nong*
- követel, kíván:** [fɨ.oʔ] PF i.(t) *fngo'*
- követelés, kívánság:** [sæ.'fɨoʔ] PF fn. *säfngo'* (eredete: **fngo'** kíván)
- következő:** [ha.j] PF mn. *hay*
- következően:** [ni.'ha.j] Prr hsz. *nihay* (eredete: **hay** következő)
- követően, időben utána:** [maw] PF esz. *maw-*
- közben, alatt, folyamán:** [kɪ.ka] PF told. *krrka-* (eredete: **krr** idő)
- közel van:** [s-im] PF i.(átn) *sim*
- közel(ében):** [l-okʔ] PF told. *lok-*
- közelben folyó víz, eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető:** [so.'sul] PF mn. *sosul*
- közelben, karnyújtásnyira:** [a.'sim] PF hsz. *asim* (eredete: **sim** közel van)
- közismerten (köznapi beszédben):** [naw.'no.mum]), **köztudottan:** [ni.aw.'no.mum] PF hsz. *nüawnomum* (eredete: «**awn**» befejezett melléknévi igenévi infixum és **omum** tud, ismer)
- központi hely:** [k'am.tɛɨ] PF fn. *kxamtseng* (összetétel ebből: **kxam** közép és **tseng** hely)
- köztudottan, közismerten (köznapi beszédben):** [naw.'no.mum]): [ni.aw.'no.mum] PF hsz. *nüawnomum* (eredete: «**awn**» befejezett melléknévi igenévi infixum és **omum** tud, ismer)
- közép, középpont:** [k'am] PF fn. *kxam*
- középpont, közép:** [k'am] PF fn. *kxam*
- középszerű, olyan amilyen:** [ke.'sran] PF mn. *kesran* (összetétel ebből: **ke** nem és **sran** igen) (Ennek a szónak a származása nem teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg *kesrankekehe* volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült *kesran-ra*, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)
- középszerűen:** [nik.'sran] PF hsz. *niksran* (eredete: **kesran** középszerű)
- középszint:** [k'am.jɨ] PF fn. *kxamyi* (összetétel ebből: **kxam** közép és **yɨ** szint)
- közönséges, durva, udvariatlan:** [ræp.'tum] PF mn. *räptum*
- közös módon, közösen:** [ni.'jɨ] PF hsz. *nüyll* (eredete: **yɨ** közösségi)
- közös tűz vagy tűzhely:** [jɨ.t'ɛpʔ] PF fn. *ylltxep* (összetétel ebből: **yɨ** közös és **txep** tűz)
- közös, közösségi:** [jɨ] PF mn. *yɨll*
- közösen, együtt:** [ʔaw.si.'tɛɨ] PF hsz. *'awsiteng* (összetétel ebből: **'aw** egy és **teng** megegyező)
- közösen, közös módon:** [ni.'jɨ] PF hsz. *nüyll* (eredete: **yɨ** közösségi)
- közösségi, közös:** [jɨ] PF mn. *yɨll*
- között(e):** [kipʔ] PF esz. *kip-*

között(e): [mi.'kam] *PF* told. *mikam-*
közül(ről): [ta.'kip⁷] *PF* told. *takip-* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **kip-** *között*)
kút: [ra.'mu.noŋ] *PF* fn. *ramunong*
külső megjelenés, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, oldal, tulajdonság: [sjoŋ] *PF* fn. *syon*
különben, hogy nehogy: ['fte.ke] *PF* ksz. *fte-ke* (összetétel ebből: **fte** *a célból/azért, hogy* és **ke** *nem (valami tagadása)*) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
különbség: [ti.'ke.teŋ] *PF* fn. *tiketeng* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *azonos*)
különböző, különleges: [zej] *PF* mn. *zey*
különleges, különböző: [zej] *PF* mn. *zey*
különös módon, furcsa módon: [ni.'hɛk⁷] *PF* hsz. *nihék* (eredete: **hek** *furcsának lenni*) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)

L

(le)esni: [z.up⁷] *PF* i.(tn) *zup*
a legnagyobb, legnagyobb: [tu.'vom] *PF* mn. *tuvom*
labda: [rum] *PF* fn. *rum*
lakik: ['keɫ.ku 's:i] *PF* i.(tn) *kelku si* (eredete: **kelku** *otthon*)
lassan: [nik.'ʔoŋ] *PF* hsz. *nik'ong* (eredete: **ki'ong** *lassú*)
lassú: [ki.'ʔoŋ] *PF* mn. *ki'ong*
laza: [um] *PF* mn. *um*
lazaság, szorosság: [ʔɛ.'k'i.num] *PF* fn. *'ekxinum* (összetétel ebből: **'ekxin** *szoros* és **um** *laza*)
lazán, gyengén: [ni.'mejp⁷] *PF* hsz. *nimeyp* (eredete: **meyp** *gyenge*)
lebeg, levegőben úszik: [l.iŋ] *PF* i.(tn) *ling*
lebukik, alámerül, zuhan: [t.a:wŋ] *PF* i.(tn) *tawŋ*
lecke, tanóra: [sæ.'num.vi] *PF* fn. *sānumvi* (eredete: **sānume** *tanítás*)
leendő mester: [tsul.fæ.tu.'naj] *PF* fn. *tsulfätunay* (eredete: **tsulfätu** *mester*)
leendő tanár: [kaɾ.ju.'naj] *PF* fn. *karyunay* (eredete: **karyu** *tanár*)
leendő vezető, helyettes, megbízott: [ɛjk.ta.'naj] *JC,PF* fn. *eyktanay* (eredete: **eyktan** *vezető*)

különös, furcsa: ['hi.jik⁷] *PF* mn. *hiyik*
különös, szokatlan, ismeretlen: [st'oŋ] *PF* mn. *stxong*
különösen érdeklődik, koncentrálni valamire, specializálódik: ['k.an.ʔ.in] *PF* i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: **kan** *elfoglalt* és **'in** *be busy*)
különösen, nyomatékkal, féltreérthetetlenül: [ni.'p'i] *PF* hsz. *nipxi* (eredete: **pxi** *éles*)
különösnek, furcsának, idegennek, váratlannak lenni: [h.ɛk⁷] *PF* i.(tn) *hek*
kürt, dudu: [pawk⁷] *PF* fn. *pawk*
küzdelem: [ti.wu.'sem] *PF* fn. *tiwusem* (eredete: **wem** *küzd*)
küzdeni, harcolni: [w.ɛm] *PF* i.(tn) *wem*
kő: [tsk'ɛ] *PF* fn. *tskxe*
kődedény, mérgező rovar tárolására: [ɛ.'p'aŋ] *PF* fn. *epxang*

leereszkedik, alászáll: [kɫ.'k.æ] *PF* i.(tn) *klkka* (összetétel ebből: **klpa** *alj(a)* és **kä** *megy*)
leereszkedik, lejön: [kɫ.'z.a.ʔ.u] *PF* i.(tn) *klza'u* (összetétel ebből: **klte** *föld* és **za'u** *jön*)
lefektet (vmit) a földre: [kɫ.t'ej.'k.a:j] *PF* i.(t) *kltxeykay* (összetétel ebből: **klte** *föld* és **txay** *laposan fekszik*) tárgyas változata a *kltxay-nak*
lefelé: [nɛ.'kɫ] *PF* hsz. *nekl*
legalább, minimálisan: [him.'t'ɛw.vaj] *PF* hsz. *hixewvay* (eredete: **hixew** *minimum*)
legfeljebb, maximálisan: [t'an.'t'ɛw.vaj] *PF* hsz. *txantxewvay* (eredete: **txantxew** *maximum*)
leginkább, elsősorban, főként: [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* mn. *n'awve* (eredete: **'awve** *első*)
legjobb: [swɛj] *PF* mn. *swey*
legjobban, optimálisan: [ni.'swɛj] *PF* hsz. *niswey* (eredete: **swey** *legjobb*)
legközelebb: [ha.'ja.lo] *PF* hsz. *hayalo* (összetétel ebből: **hay** *következő* és **alo** *idő*)
legnagyobb, a legnagyobb: [tu.'vom] *PF* mn. *tuvom*
legrosszabb: [ʔɛ.ʔal] *PF* mn. *'e'al*
legtöbb, többség, nagyrészt: [t'am.'p'i] *PF* fn. *txampxi* (eredete: **txan** *sok*)

- legyőzöttség, vereség:** [sæ.læ.'t'a:jn] *PF* fn. *sälätxayn* (eredete: *lätxayn* *legyőz*)
- lehalkít, elcsendesül:** [fn·u] *PF* i.(tn) *fnu*
- lehet, szabad:** [t̂s·un.sl·u] *PF* i.(tn) *tsunslu* (összetétel ebből: **tsun tud** és **slu válni vmivél**)
- lehetetlen:** [kɛl.'t̂sun] *PF* mn. *keltsun* (összetétel ebből: **ke nem** és **tsun tud**)
- lehetséges:** [lɛ.'t̂sun.slɔ] *PF* mn. *letsunslu* (eredete: **tsunslu tud, képes**)
- lehetőség:** [ti.'t̂sun.slɔ] *PF* fn. *t̂tsunslu* (eredete: **tsunslu lehet, szabad**)
- lehetőség, esély:** [sk'om] *PF* fn. *skxom*
- lejtősen folyó patak (megszámlálható), sziklák között:** [ɽu.'ɽuɽ] *PF* fn. *rurur*
- lejön, leereszkedik:** [k].'z.a.'ʔ·u] *PF* i.(tn) *kllza'u* (összetétel ebből: **kllte föld** és **za'u jön**)
- leköt(öz), odaerősít:** [j·æ:n] *PF* i.(t) *yän*
- leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is), felfed, kimutat:** [k·u.l·at'] *PF* i.(t) *kulat*
- lelkes, buzgó:** [lɛ.'soʔ.ha] *PF* mn. *leso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**) cs.sz.
- lelkesedni, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak lenni valami miatt:** [s·oʔ.h·a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesedés, pozitív hozzáállás:** [ti.'soʔ.ha] *PF* fn. *t̂iso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)
- lelkesedést mutatni valamiért, lelkesnek lenni valami iránt, izgatottnak lenni valami miatt, lelkesedni:** [s·oʔ.h·a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesen:** [ni.'soʔ.ha] *PF* hsz. *n̂iso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)
- lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak lenni valami miatt, lelkesedni:** [s·oʔ.h·a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkileg, erős (érzelmileg, nem fizikailag), magabiztos:** [sej.'k'ɛl] *PF* mn. *seykxel*
- lenni, van:** [l·u] *PF* i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezést kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
- lenyel:** [k'·uk'] *PF* i.(t) *kxukx*
- lenézést jelöl, fúj! (megvetést):** [pak'] *PF* part. *pak*
- lepecsétel, hozzáférhetetlenné tesz:** [fy·ɛl] *PF* i.(t) *fyel*
- lerohan, támad:** [k''] 's·i] *PF* i.(tn) *kxll si* (eredete: **kxll lerohanás**)
- lerohanás:** [k''] *PF* fn. *kxll*
- lerombol, (el)pusztít, megsemmisít:** [sk·a.'ʔ·a] *PF* i.(t) *ska'a*
- leszáll, földet ér:** [k].'w·o] *PF* i.(tn) *kllwo* (összetétel ebből: **kllte föld** és **wo nyúl**)
- leszáll, földet ér:** [k].'p·æ] *PF* i.(tn) *kllpä* (összetétel ebből: **kllte föld** és **pähem érkezik**)
- lesújt, (meg)üt, eltalál:** [t·a.k·uk'] *PF* i.(t) *takuk*
- levegő:** [ja] *PF* fn. *ya*
- levegőben úszik, lebeg:** [l·ɪŋ] *PF* i.(tn) *ling*
- leveles, levél-borította:** [lɛ.'ɽik'] *PF* mn. *lerik* (eredete: **rik levél**)
- levesz, eltávolít, elvisz:** [ʔ·a.k·u] *PF* i.(t) 'aku
- levél (növényi rész):** [ɽik'] *PF* fn. *rik*
- levél-borította, leveles:** [lɛ.'ɽik'] *PF* mn. *lerik* (eredete: **rik levél**)
- levél-zöld:** [ɽi.kɛ.an] *PF* mn. *rikean* (összetétel ebből: **rik levél** és **ean zöld**)
- levéltányér:** [jom.yo lɛ.'ɽik'] *PF* fn. *yomyo lerik* (összetétel ebből: **yomyo tányér** és **lerik levél**)
- lezár (a cselekvés eredményes), befejez:** [ʔ·iʔ·a] *PF* i.(tn) 'i'a
- leír (jellemez):** [sl·aʔ.t̂s·u] *PF* i.(t) *sla'tsu*
- leírás:** [ti.'slaʔ.t̂su] *PF* fn. *t̂sla'tsu* (eredete: **sla'tsu leír**)
- lila:** [ʔom] *PF* mn. 'om
- lila szín:** [ʔom.pin] *PF* fn. 'ompin (eredete: 'om lila)
- liszt:** [tsjɔ] *PF* fn. *tsyo*
- lisztből készült étel:** [t̂tsjɔ.sju] *PF* fn. *tsyosyu* (összetétel ebből: **tsyo liszt** és **syuve étel**)
- logikusan, természetesen, értelemszerűen:** [ni.'lun] *PF* hsz. *n̂ilun*
- lovagol, megül:** [m·ak.t·o] *PF* i.(t) *makto*
- lusta, fásult, tespedt:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- lustaság, fásultság:** [ti.'ŋoŋ] *PF* fn. *tingong* (eredete: **ngong lusta**)
- lustán, fásultan:** [ni.'ŋoŋ] *PF* hsz. *n̂ingong* (eredete: **ngong lusta**)
- lyuk (átmenő):** [ɽop'] *PF* fn. *ropx*
- lyuk, üreg (aminek van vége vagy alja):** [t̂soŋ.ɽop'] *PF* fn. *tsongropx* (összetétel ebből: **tsong völgy** és **ropx lyuk**)

láb: [ki.'nam] *PF* fn. *kinam*
lábfej: ['vɛ.nu] *PF* fn. *venu*
lábszárvédő (harcban használatos): [ra.'spu?] *PF* fn. *raspu'*
lábujj: ['vɛ.n.zɛk'] *PF* fn. *venzek* (összetétel ebből: *venu lábfej* és *zekwä ujj*)
lány (személy vagy dolog), gyengéd, kedves: [flɾ] *PF* mn. *flrr*
lányan, gyengéden: [ni.'flɾ] *PF* mn. *nɪflrr* (eredete: *flrr gyengéd*)
lámpa, ragyogás, fény: [sæ.'nɾ] *PF* fn. *sänrr* (eredete: *nrr ragyog, fénylik*)
lándzsa: [tuk.'ru] *PF* fn. *tukru*
lány: ['ʔɛ.vɛ.ŋɛ] *PF* fn. *'evenge* (eredete: *'eveng gyerek*)
lány (köznap): ['ʔɛ.vɛ] *PF* fn. *'eve* (eredete: *'evenge lány*)
lány testvér: ['t̃smu.kɛ] *PF* fn. *tsmuke* (eredete: *tsmuk testvér*)
lánygyermek: ['ʔi.tɛ] *JC,PF* fn. *'ite*
lát (szemével): [t̃s.ɛ.'ʔ.a] *PF* i.(t) *tse'a*
láthatóvá válik, megjelenik, megvalósul: [st.ɛɾ] *PF* i.(tn) *srer*
látomás, vízió: [æ.'i.ɛ] *PF* fn. *äie*
látszik, (fel)tűnik: [l.am] *PF* i.(tn) *lam*
látszólag: [tat.'lam] *PF* hsz. *tatlam* (eredete: *lam látszik*)
látszólag: [ni.'lam] *PF* hsz. *nɪlam* (eredete: *lam látszik*)
látvány, kinézet, megjelenés: [ʔur] *PF* fn. *'ur*
látvány, látás: [t̃sɛ.'ʔa.t̃swo] *PF* fn. *tse'atswo* (eredete: *tse'a lát*)
látás, látvány: [t̃sɛ.'ʔa.t̃swo] *PF* fn. *tse'atswo* (eredete: *tse'a lát*)

M

'Milyen szomorú!', boldogtalan, szomorú: [kɛ.'ft'o] *PF* gesz. *keftxo*
(meg)csíp, megszúr: [sɲ.ap'] *PF* i.(t) *sngap*
(meg)csókol, (meg)puszil: [p.om] *PF* i.(t) *pom*
(meg)céloz: [k.an] *PF* i.(tm), i.(t) *kan*
(meg)elégedett, hiánytalan, tele: [jɛ] *PF* mn. *ye*
(meg)fog, kézben tart, markol: [fj.ɛp'] *PF* i.(t) *fyep*
(meg)fordul, tengely körül forog: [m.m] *PF* i.(tn) *mɪn Mɪn ne ftärpa Fordulj balra*
(meg)gyógyul, javul: ['zo.sl.u] *PF* i.(tn) *zoslu*

láva, magma: [t'ɛ.'k'um.paɲ] *PF* fn. *txekxumpay* (eredete: *texp tűz* és *kxumpay sűrű folyadék*)
légy szíves! kérlek!: [ru.'t'ɛ] *PF* gesz. *rutxe*
lélegzet: ['sjɛ.ha] *PF* fn. *syeha*
lélegzik: ['sjɛ.ha s-i] *PF* i.(tn) *syeha si* (eredete: *syeha lélegzet*)
lélek: [vit.'ra] *PF* fn. *vitra*
lény(eg)ében megért/felismer, (bele)lát (spirituális értelemben), 'grockol': ['k.a.m.ɛ] *PF* i.(t) *kame*
lényeg: ['t'ɛ.lɛ] *PF* fn. *txele*
lényeg, belső tulajdonság, valaminek az alapvető természete, személyiség: [ran] *PF* fn. *ran*
lényegében, alapvetően, alapjában: [ni.'ran] *PF* hsz. *nɪran* (eredete: *ran belső tulajdonság*)
lépcsősor: [sna.'jɪ] *PF* fn. *snayɪ* (eredete: *yɪ szint*)
lépést tart: [l.a.'t̃s.i] *LA* ige *latsi*
léteznek: ['fkɛj.t.ok'] *PF* i.(tn) *fkeytok* (eredete: *kifkeyti tok van a világon*)
létrehoz, alkot, készít: [ŋ.op'] *PF* i.(t) *ngop*
létrehoz, készít: [slɛj.'k.u] *PF* i.(t) *sleyku* (eredete: *slu válik valamivé* és «*eyk*» műveltető igei *infixum*)
lóg: [k.ur] *PF* i.(tn) *kur*
lök, rúg: [p'.ɛk'] *PF* i.(t) *pxek*
lök, tol, taszít: [kæ.'ʔ.æ.r.ɪp'] *PF* i.(t) *kä'ärɪp* (összetétel ebből: *kä megy* és *'ärɪp mozdít*)
lő: [t.ɛm] *PF* i.(tn) *tem*
lő: [t.ol.'t.ɛm] *PF* i.(t) *toltem*

(összetétel ebből: *zo jól lenni* és *slu válik vmivé*)

(meg)gyógyít, javít: [zɛj.'k.o] *PF* i.(t) *zeyko* (eredete: *zo jól lenni* és «*eyk*» műveltető *infixum*)

(meg)hajt, mozgásba hoz: ['sp.u.l.ɛ] *PF* i.(t) *spule*

(meg)hall: [st.awm] *PF* i.(t) *stawm*

(meg)hallgat: ['t.ŋ 'mik.jun] *PF* i.(tn) *tɪŋg mi-kyun* (eredete: *tɪŋg ad* és *mikyun fül*)

(meg)köt: [j.im] *PF* i.(t) *yim*

(meg)látogat: ['fɾ.f.ɛn] *PF* i.(t) *frrfen*

(meg)ment, véd: [z·oŋ] _{PF} i.(t) *zong*
(meg)mozdít, mozgat: [ʔ·æ.f·ipʔ] _{PF} i.(t) *ʔärìp*
(meg)próbál, megkísérel: [fm·i] _{PF} i.(tm) *fmi*
(kötőmóddal)
(meg)puszil, (meg)csókol: [p·om] _{PF} i.(t) *pom*
(meg)talál, felfedez: [t·un] _{PF} i.(t) *run*
(meg)történik, bekövetkezik: [l·en] _{PF} i.(tn)
len
(meg)vizsgál, ellenőriz: [st·ε.ft'·aw] _{PF} i.(t)
stefxaw
(meg)vizsgál, felfedez: [l·aŋ] _{PF} i.(t) *lang*
(meg)véd, (meg)óv: [h·aw.n·u] _{PF} i.(t) *hawnu*
(meg)érint: [ʔ·am.p·i] _{PF} i.(t) *ʔampi*
(meg)érkezik, megjön: [p·æ.h·em] _{PF} i.(tn)
pähem
(meg)ért: [tsl·am] _{PF} i.(t) *tslam*
(meg)óv, (meg)véd: [h·aw.n·u] _{PF} i.(t) *hawnu*
(meg)üt, lesújt, eltalál: [t·a.k·ukʔ] _{PF} i.(t)
takuk
-mód, módjára, módon: [ni.'fja.ʔo] _{PF} hsz. *nì-*
fya'o (eredete: *fya'o mód*)
a megfelelő mód, valaminek a mikéntje:
[e.'jawr.fya] _{PF} fn. *eyawrfya* (eredete: *eyawr*
helyes és fya'o mód)
a múlt (előző) hét: [kin.tram] _{PF} fn. *kintrram*
(eredete: *kintr hét*)
ma: [fi.'tɿ] _{PF} hsz. *fitrr* (eredete: *trr nap*)
ma este: [fi.'t'on] _{PF} hsz., fn. *fitxon* (eredete:
txon este)
madár: [ja.jo] _{PF} fn. *yayo* (összetétel ebből: *ya*
levegő és ioang állat)_D
madárfészek: [ja.jo.tsrul] _{PF} fn. *yayotsrul* (ös-
szetétel ebből: *yayo madár és tsrul fészek*)
madaré, állat kicsinye (emlőse, halé, rovaré):
[li.ni] _{PF} fn. *lini*
mag: [ri.'naʔ] _{PF} fn. *rina'* (eredete: *atokirina'*
A Szent Fa magja)
magabiztos, biztos: [am.'ʔa.ke] _{PF} mn. *am'ake*
(összetétel ebből: *am'a kétség és ke nem*)
magabiztos, erős (érzelmileg, lelkileg, nem
fizikailag): [sej.'k'el] _{PF} mn. *seykxel*
magabiztosan: [nam.'ʔa.ke] _{PF} hsz. *nam'ake*
(eredete: *am'ake magabiztos*)
magas: [k'a.jl] _{PF} mn. *kxayl*
magas szint: [k'a.jl.ji] _{PF} fn. *kxaylyi* (összetétel
ebből: *kxayl magas és yi szint*)
magas, nagy: [tsawl] _{PF} mn. *tsawl* cs.sz.
magasztos, fenséges, a tökéletesnél is jobb:
[fjo.lε] _{PF} mn. *fyole*

magma, láva: [t'ε.'k'um.pa] _{PF} fn. *txekxumpay*
(eredete: *texp tűz és kxumpay sűrű folyadék*)
magyarázat: [ti.'o.εjk.tiŋ] _{PF} fn. *tioeykting*
(eredete: «*eyk*» *műveltető igei infixum*)
(köznyelvi használat [ti.'o.εjk.tiŋ])
magán terület, ahova vissza lehet vonulni:
[sno.mo] _{PF} fn. *sno* (összetétel ebből:
sno saját és mo terület)
majdnem: [stum] _{PF} hsz. *stum*
marad: [ʔ·i.'ʔ·awn] _{PF} i.(tn) *ʔ'awn*
markol, (meg)fog, kézben tart: [fj·εpʔ] _{PF} i.(t)
fyep
maximum: [t'an.'t'εw] _{PF} fn. *txantxew* (össze-
tétel ebből: *txan sok és txew határ, széle vala-*
minek, vég)
maximálisan, legfeljebb: [t'an.'t'εw.va] _{PF}
hsz. *txantxewvay* (eredete: *txantxew maxi-*
mum)
medence, kis tó: [ʔo.ra.tsjipʔ] _{PF} fn. *ʔoratsyip*
(eredete: *ʔora tó*)
meg(romlik), rohad: [sn·æm] _{PF} i.(tn) *snäm*
megad(ja magát), felad: [v·ε.l·εkʔ] _{PF} i.(tn) *ve-*
lek
megbeszélés, beszélgetés: [ti.pæŋ.'k'o] _{PF} fn.
tipängkxo (eredete: *pängkxo beszélget*)
megbocsájtás: [t'o.a] _{PF} fn. *txoa*
megbánt, megsért: [ti.'sraw se.j.'k·i] _{PF} i.(t) *tis-*
raw seyki (összetétel ebből: *tisraw fájdalom*
és *s«eyk»i csinál (műveltető)*)
megbízható, szavahihető: [mal] _{PF} mn. *mal*
megbízhatóság: [ti.'mal] _{PF} fn. *timal* (eredete:
mal megbízható)
megbízott, helyettes, leendő vezető:
[εjk.ta.'na] _{JC,PF} fn. *eyktanay* (eredete:
eyktan vezető)
megegyező, azonos, egyenlő: [tεŋ] _{PF} mn.
teng
megelőzőleg, korábban: [srε] _{PF} esz. *sre+*
megerősít, érvényesít: [ka.'ŋaj s·i] _{PF} i.(tn)
kangay si (eredete: *kangay érvényes*)
megfelel, illik, kiegészít, illeszkedik, ter-
mészeténél fogva erősít: [h·aʔ] _{PF} i.(tn) *ha'*
megfelelő: [le.'tam] _{PF} mn. *letam* (eredete:
tam rendben)
megfelelő időben, alkalmasint: [nik.'mar] _{PF}
hsz. *nikmar* (eredete: *kimar szezonális*)
megfigyel, szemügyre vesz, tanulmányoz:
[ft·i.'a] _{PF} i.(t) *ftia*
megfog, megragad: [n·i.'æ] _{PF} i.(t) *niä*

- meghal:** [t·ɛr.k·up¹] *PF* i.(tn) *terkup*
- meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, csalódás, kiábrándulás:** [j·ɛw.la] *PF* fn. *yewla*
- meghódít, csatában legyőz:** [l·æ.t'·ajn] *PF* i.(t) *lätxayn*
- megjegyez, észrevesz, tudatában van:** [t̂s·ɛ.r·i] *PF* i.(t) *tseri*
- megjegyzés:** [sæ.p̂.t'·ɛ.vi] *PF* fn. *säplltxevi* (eredete: *säplltxe állítás*)
- megjelenik, megvalósul, láthatóvá válik:** [sr·ɛr] *PF* i.(tn) *srer*
- megjelenés, kinézet:** [ti.'lam] *PF* fn. *tìlam* (eredete: *lam látszik*)
- megjelenés, látvány, kinézet:** [ʔur] *PF* fn. 'ur
- megjósol, jövendöl, előre meglát:** [srɛ.s·ɛ.'ʔ·a] *PF* i.(t) *sresé'a* (összetétel ebből: **sre+** megelőzőleg és **tse'a** lát)
- megjön, (meg)érkezik:** [p·æ.h·ɛm] *PF* i.(tn) *pähem*
- megkísérel, (meg)próbál:** [fm·i] *PF* i.(tm) *fmi* (kötőmóddal)
- megköszön:** [i.'ra.jo 's·i] *PF* i.(tn) *irayo si* (eredete: *irayo köszönet*)
- megközelít:** [l·ok¹] *PF* i.(t) *lok*
- megmagyaráz (miért):** [o.'ɛjk.t·m] *PF* i.(t) *oeykt̃ng* (összetétel ebből: **oeyk** ok és **t̃ng** ad)
- megmászni:** [t̂sj·il] *PF* i.(t) *tsyil*
- megmászás, mászás:** [sæ.'t̂sjil] *PF* fn. *sätsyil* (eredete: *tsyil mászik*)
- megnyerő(nek) vagy szeretetre méltó(nak) lenni:** [s·u.n·u] *PF* i.(tn) *sunu*
- megpillant, ránéz:** [n·m] *PF* i.(t) *nin*
- megragad, megfog:** [n·i.'æ] *PF* i.(t) *niä*
- megsebesít:** [sk'ir 's·i] *PF* i.(tn) *skxir si* (eredete: *skxir seb*)
- megsemmisít, (el)pusztít, lerombol:** [sk·a.'ʔ·a] *PF* i.(t) *ska'a*
- megszakít, félbeszakít, kizökkent:** [m·æ.'k'u] *PF* i.(t) *mäxxu* (eredete: **kxu** baj)
- megszerez, kap:** [k·a.n·om] *PF* i.(t) *kanom*
- megszámlálhatatlan, végtelen (sok):** [kɛ.t̂suk.'ti.am] *PF* mn. *ketsuktiam* (eredete: **ketsuk-** -hatatlan, -hetetlen és **tiam** számol)
- megszólító eset jele:** [ma] *PF* part. *ma*
- megszúr, (meg)csíp:** [sq·ap¹] *PF* i.(t) *sngap*
- megsért, megbánt:** [ti.'sraw sej.'k·i] *PF* i.(t) *tisraw seyki* (összetétel ebből: **tisraw** fájdalom
- és **s«eyk»i** csinál (műveltető))
- megtagad, visszautasít, nem hajlandó valamire:** [st·o] *PF* i.(tm) *sto*
- megteszi; rendben; jó lesz:** [t·am] *PF* i.(tn); gesz. *tam*
- megvalósul, megjelenik, láthatóvá válik:** [sr·ɛr] *PF* i.(tn) *srer*
- megváltoztatott, módosított, nem eredeti állapotú:** [zæ.fi] *PF* mn. *zäfi*
- megy:** [k·æ] *PF* i.(tn) *kä*
- megáll:** [t'·ɛj] *PF* ige *txey*
- megállás nélkül, folyamatosan:** [nil.kɛ.'ftaŋ] *PF* hsz. *n̄lkeftang* (összetétel ebből: **luke** nélkül és **ftang** abbahagy)
- megállás, félbe-/megszakítás, hangszalagzárhang:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: **ftang** megáll)
- megállít:** [ti.'ftaŋ s·i] *PF* i.(tn) *tiftang si* (eredete: **tiftang** megállítás)
- megéri, értékes:** [l·ɛj] *PF* i.(tn) *ley*
- megérkezik, eljut/elér valahová:** [p·a.t·ɛ] *ZS* ige *pate*
- megérzés alapján cselekedve, találgatva:** [ni.'ʔɛn] *PF* hsz. *n̄'en* (eredete: 'en találgatás)
- megérzés, tipp, találgatás, gyanú:** [ʔɛn] *PF* fn. 'en
- megül, lovagol:** [m·ak.t·o] *PF* i.(t) *makto*
- meleg:** [saŋ] *PF* mn. *sang*
- mellesleg, apropó, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kap¹] *PF* hsz. *n̄iv̄ingkap* (eredete: **vingkap** eszébe jut, "beugrik")
- mellkas:** [hɛjɛ] *PF* fn. *heyɛ*
- mellkast takaró nyaklánc:** [fk'i.lɛ] *PF* fn. *fkxile*
- mellvért (páncél):** [ma.sat] *PF* fn. *masat*
- menedék:** [zɔŋ.t̂sɛŋ] *PF* fn. *zongtsɛng* (összetétel ebből: **zong** megment és **tsɛng** hely)
- menekül, szökik:** [h·i.fw·o] *PF* i.(tn) *hifwo*
- menetirány, irány:** [sa.'lɛw.fja] *PF* fn. *salewfya* (eredete: **salew** folytat és **fya'o** út)
- mennydörgés:** [ʔr.p'om] *PF* fn. 'rrpxom
- mennyi?:** [him.t'am.pɛ] *PF* kérd. *h̄imtxampe* másik alakja: **p̄imtxan**
- mennyi?:** [pim.t'an] *PF* kérd. *p̄imtxan* másik alakja: **h̄imtxampe**
- mennyire összetett?:** [pɛ.fjin.ɛp.'ʔaŋ] *PF* kérd. *pɛfyinep'ang* (eredete: **fyinep'ang** összetetség foka) másik alakja: *fyinep'angpe*

mennyire összetett?: [fjin.ɛp.ʔaŋ.pɛ] *PF* kérd. *fyinep'angpe* (eredete: **fyinep'ang** össze-tettség *foka*) másik alakja *pefyinep'ang*

mennyiség, összeg: [hɪm.'t'an] *PF* fn. *hìmtxan* (összetétel ebből: **hìm** kevés és **txan** sok)

mentén: [ʰro.fɑ] *PF* told. *rofa-*

mentén, által(a), révén, keresztül: [ʰl.læ] or [ʰl.læ] *PF* told. *ilä+*

mert: [ta.'lun(a)] *PF* ksz. *talun(a)* (összetétel ebből: **ta** felől és **lun** ok)

mert, „azon oknál fogva”: [ta.'wɛjk(a)] *PF* ksz. *taweyk(a)*

merész, bátor: [ti.'tstɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *títstewŋa'* (eredete: **títstew** bátorság, merészség) n.e. (pl. bátor tett)

merészség, bátorság: [ti.'tstɛw] *PF* fn. *títstew*

merít (folyadékba): [jɛm.'fpaj 's-i] *PF* i.(tn) *yemfpay si* (eredete: **yemfpay** merítés)

merítés (folyadékba), bemártás: [jɛm.'fpaj] *PF* fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem** rak és **pay** víz)

messze van: [l-ɪm] *PF* i.(átn) *lìm*

messze, távol: [a.'lɪm] *PF* hsz. *alim* (eredete: **lìm** messze van)

mester: [tsul.'fæ.tu] *PF* fn. *tsulfätu* (eredete: **tsulfä** ügyesség)

mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit: [fjan] *PF* fn. *fyan*

meztelen, ruha nélküli: [luk.'pɛn] *PF* mn. *lukpen* (összetétel ebből: **luke** nélkül és **pen** ruházat (*gyűjtőfogalom*))

mező, nyílt terep, síkság: [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*

mi: [aw.'ŋa] *PF* nm. *awŋga* (eredete: **ayoeng** mi)

mi (beleértő): [aj.'wɛŋ] *PF* nm. *ayoeng* (eredete: **oe** én) (**ayoenga-** szótó a told.-okhoz) én veletek (én és ti többen)

mi (kizáró): [aj.'o.ɛ] *PF* nm. *ayoe* (eredete: **oe** én) én ővelük (én és ők többen)

mi ketten (beleértő) (te és én): [wɛŋ] *PF* nm. *oeng* (eredete: **oe** én)

mi ketten (kizáró): [mo.ɛ] *PF* nm. *moe* (eredete: **me+** kettes szám jele és **oe** én)

mi történik? mit csinál?: [kɛm.pɛ] *PF* kérd. *kempe* másik alakja: **pehem** (eredete **kem** tett, *cselekedet*)

mi történik? mit csinál?: [pɛ.'hɛm] *PF* kérd. *pehem* másik alakja: **kempe** (eredete **kem** tett, *cselekedet*)

Mi? (Mit mondott?): [li.ʔu.pɛ] *PF* kérd. *li'upe* másik alakja: **pelì'u**

mi? mit? micsoda? micsodát?: [ʔu.pɛ] *PF* kérd. *'upe* (összetétel ebből: **'u** dolog és **pe** kérdőszó)

mi? mit? micsoda? micsodát?: [pɛ.'u] *PF* kérd. *peu* másik alakja: **'upe**

mialatt, amíg, miközben: [tɛŋ.'kɪ] *PF* ksz. *ten-gkrr* (összetétel ebből: **teng** megegyező és **krr** idő)

miféle?: [fnɛ.pɛ] *PF* kérd. *fnepɛ* másik alakja: **pefnel**

miféle?: [pɛ.'fnɛl] *PF* kérd. *pefnel* másik alakja: **fnepɛ**

mikor?: [kɪ.pɛ] *PF* kérd. *krrpe* másik alakja: **pehrr** (eredete **krr** idő)

mikor?: [pɛ.'hɪ] *PF* kérd. *pehrr* másik alakja: **krrpe** (eredete **krr** idő)

miközben, amíg, mialatt: [tɛŋ.'kɪ] *PF* ksz. *ten-gkrr* (összetétel ebből: **teng** megegyező és **krr** idő)

Milyen hőmérsékletű?: [pɛ.som.'wɛw] *PF* kérd. *pesomwew* (eredete: **somwew** hőmérséklet)

Milyen hőmérsékletű? (gyakoribb): [som.'wɛw.pɛ] *PF* kérd. *somwewpɛ* (eredete: **somwew** hőmérséklet)

milyen laza, milyen szoros: [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* kérd. *'ekxinumpe* (eredete: **'ekxinum** szorosság, lazaság)

milyen laza?, milyen szoros: [pɛ.'k'in.um] *PF* kérd. *pekxinum* (eredete: **'ekxinum** szorosság, lazaság)

milyen szoros, milyen laza: [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* kérd. *'ekxinumpe* (eredete: **'ekxinum** szorosság, lazaság)

milyen szoros, milyen laza?: [pɛ.'k'in.um] *PF* kérd. *pekxinum* (eredete: **'ekxinum** szorosság, lazaság)

milyen széles: [pɛ.slo.'snɛp] *PF* kérd. *peslosnep* (eredete: **snep** keskeny)(másik alakja: *slosneppe*)

milyen széles?: [slo.'snɛ.pɛ] *PF* kérd. *slosneppe* (eredete: **snep** keskeny) (másik alakja: *peslosnep*)

milyen szó? hogy mondta?: [pɛ.'li.ʔu] *PF* kérd. *pelì'u* másik alakja: **li'upe**

mindazonáltal: [tsal.su.'ŋaj] *PF* hsz. *tsalsung-ay*

- mindegy, bármi:** [kɛ.ˈtsʁan] _{PF} mn., ksz. *kets-ran* (összetétel ebből: *ke nem* és *tsranten számít*)
- minden:** [ˈfra.ʔu] _{PF} fn. *fra'ú* (eredete: *'u dolog*)
- minden alkalommal, minden esetben, minden időben:** [ˈfra.lo] _{PF} hsz. *fralo* (eredete: *alo idő*)
- minden esetben, minden alkalommal, minden időben:** [ˈfra.lo] _{PF} hsz. *fralo* (eredete: *alo idő*)
- minden időben, minden alkalommal, minden esetben:** [ˈfra.lo] _{PF} hsz. *fralo* (eredete: *alo idő*)
- minden nap, naponta:** [fra.ˈtʁ] _{PF} hsz. *fratrr* (eredete: *trr nap*)
- minden OK, Minden rendben:** [fraw.ˈzo] _{PF} gesz. *frawzo* (eredete: *fra'ú minden* és *zo jól lenni*)
- Minden rendben, minden OK:** [fraw.ˈzo] _{PF} gesz. *frawzo* (eredete: *fra'ú minden* és *zo jól lenni*)
- minden éjjel:** [fra.ˈt'on] _{PF} hsz. *fratxon* (eredete: *txon éj*)
- mindenhogy:** [ˈfra.fja] _{PF} hsz. *frafya* (összetétel ebből: *fra'ú minden* és *fy'a'o út*)
- mindenhol, mindenütt:** [ˈfra.tʂɛŋ] _{PF} hsz. *fratseng* (eredete: *tseng hely*)
- mindenki:** [ˈfra.po] _{PF} nm. *frapo* (eredete: *po ó*)
- mindennapi:** [lɛ.ˈtʁ] _{RL} mn. *letrr* (eredete: *trr nap*)
- mindennapos, hétköznapi:** [lɛ.ˈtʁ.tʁ] _{PF} mn. *letrrrr* (eredete: *trr nap*)
- mindenütt, mindenhol:** [ˈfra.tʂɛŋ] _{PF} hsz. *fratseng* (eredete: *tseng hely*)
- mindig:** [ˈfra.kʁ] _{PF} hsz. *frakrr* (eredete: *krr idő*)
- mindjárt (nem olyan hamar, mint pxiswaway):** [p'i.ˈjɛʔ.rɪm] _{PF} hsz. *pxiye'rɪn* (összetétel ebből: *ye'rɪn hamarosan* és *pxi éles*)
- minimum:** [hɪm.ˈt'ɛw] _{PF} fn. *hɪmtxew* (összetétel ebből: *hɪm kevés* és *txew határ*)
- minimálisan, legalább:** [hɪm.ˈt'ɛw.vaj] _{PF} hsz. *hɪmtxewway* (eredete: *hɪmtxew minimum*)
- mint a na'vik, na'viul:** [ni.ˈnaʔ.vi] _{PF} hsz. *nɪ-Na'vi* (eredete: *Na'vi a Nép*)
- mint ez a dolog, olyan:** [na.fi.ʔu] _{PF} mn. *nafi'ú* (összetétel ebből: *na olyan, mint* és *fi'ú ez*)
- mint mi (köznapi beszédben:** [na.j.ˈwɛŋ]: [ni.aj.ˈwɛŋ] _{PF} hsz. *niayoeng* (eredete: *ayoeng mi (beleértő)*)
- mint mindig:** [ni.ˈfra.kʁ] _{PF} hsz. *nifrakrr* (eredete: *frakrr mindig*)
- mint pxiswaway), mindjárt (nem olyan hamar:** [p'i.ˈjɛʔ.rɪm] _{PF} hsz. *pxiye'rɪn* (összetétel ebből: *ye'rɪn hamarosan* és *pxi éles*)
- mint, ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet):** [ni.ˈtɛŋ.fja] _{PF} hat. *nitengfya* (eredete: *tengfya úgy mint (ksz.)*)
- mint..., ... szerepében:** [sko] _{PF} told. *sko+*
- mint/ahogy, -ként, akként/úgy...:** [na] _{PF} esz. *na-*
- mint/ahogy, ként, akként/úgy...:** [p'ɛl] _{PF} told. *pxel-*
- minta:** [ˈtɛ.nu] _{PF} fn. *renu*
- mintha kockán forogna az élete, Úgy:** [nɛm.ˈtɛj] _{PF} hsz., gesz. *nemrey* (eredete: *emrey túlél*)
- mi-re, amíg, addigra:** [ˈli.sʁɛ] _{PF} hsz. *lisre+* (összetétel ebből: *li már* és *sre+ előtt*)
- miért?:** [ˈlum.pɛ] _{PF} kérd. *lumpe* másik alakja: **pelun**
- miért?:** [pɛ.ˈlun] _{PF} kérd. *pelun* másik alakja: **lumpe**
- moha:** [ˈpɪ.wɪ] _{PF} fn. *prrwɪll* (összetétel ebből: *prnɛn csecsemő* és *'ewɪll növény*)
- mohó, falánk:** [ˈt'a.nɛw] _{PF} mn. *txanew* (összetétel ebből: *txan sok* és *new akar*)
- mohóság, falánkság:** [ti.ˈt'a.nɛw] _{PF} fn. *tɪtxanew* (eredete: *txanew falánk, mohó*)
- mond:** [p.ɛŋ] _{PF} i.(t) *peng*
- mondani sem kell, természetesen:** [kɛ.zɛm.pl.ˈt'ɛ] _{PF} hsz. *kezemplltxe* (összevonás: *ke+zene+pivlltxe*)
- mos:** [j.ɪr] _{PF} i.(t) *yur*
- mosdó, WC (a Földön):** [ˈfɪŋæʔ.tʂɛŋ] _{PF} fn. *fɪŋä'tseng* (összetétel ebből: *fɪŋä' könnyít magán* és *tseng hely*)
- mosdó, WC (a Földön):** [ˈmo a ˈfɪŋæʔ] _{PF} fn. *mo a fɪŋä'* (összetétel ebből: *mo bekerített terület* és *(a) fɪŋä' könnyít magán*)
- mosoly:** [ˈlɪ.tokʰ] _{PF} fn. *lrrtok*
- mosolyog:** [ˈlɪ.tokʰ ˈs-i] _{PF} i.(tn) *lrrtok si* (eredete: *lrrtok mosoly*)
- most:** [sɛtʰ] _{PF} hsz. *set*
- mostantól (a jövőben):** [ka.j] _{PF} told. *kay-*

mostanában, jelenleg: [ni.'fkɾ] *PF* *hsz.* *nɪfkrr* (eredete: *fikrr most*)
mozgat, (meg)mozdít: [ʔ.æ.f.ɪpʔ] *PF* i.(t) *'ärɪp*
mozgásba hoz, (meg)hajít: [sp.u.l.ɛ] *PF* i.(t) *spule*
mozog: [r.ik'] *PF* i.(tn) *rikx*
mulatságos történet, vicc: [ʔaŋ.vur] *PF* *fn.* *hangvur* (összetétel ebből: **hangham** *nevet* és **vur** *történet*)
mulattató, humoros, vicces: [ʔi.pu] *PF* *mn.* *'ipu*
munka: [ti.'kaŋ.kɛm] *PF* *fn.* *tikangkem* (eredete: **kem** *cselekvés, tett*)
mutat: [w.m.'t'u] *PF* i.(t) *wɪntxu*
mutat, jelez: [v.ɪ] *PF* i.(tn), i.(t) *vll*
már: [li] *PF* *hsz.* *li*
már, korábban: [srɛ.'kɾ] *PF* *hsz.* *srekr* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **krr** *idő*)
más: [ʔa.hɛ] *PF* *nm.* *lahe*
más: [kɛ.tɛŋ] *PF* *mn.* *keteng* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *megegyező*)
más szóval, azaz hogy: [ʔa.lu] *PF* *ksz.* *alu* (eredete: **a** *a melléknévjelző* és **lu** *van*) (toldalékokhoz)
más, másik ember vagy dolog: [ʔa.po] *PF* *nm.* *lapo* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
másik ember vagy dolog, más: [ʔa.po] *PF* *nm.* *lapo* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
második (sorszámnev): [mu.vɛ] *PF* *mn.* *muve* (eredete: **mune** *kettő*)
másodperc, kis pillanat: [swaw.tɕɪpʔ] *PF* *fn.* *swawtsyɪp* (eredete: **swaw** *pillanat*)
másodperc, nagyon rövid idő: [hi.kɾ] *PF* *fn.* *hikrr* (összetétel ebből: **hi'i** *kis* és **krr** *idő*)
mászva: [ni.'tɕɪl] *PF* *hsz.* *nɪtsyɪl* (eredete: **tsyɪl** *mászik*)
mászás, megmászás: [sæ.'tɕɪl] *PF* *fn.* *sätsyɪl* (eredete: **tsyɪl** *mászik*)
még (fokozószó): [kɛŋ] *PF* *hsz.* *keng*
még mindig: [mi] *PF* *hsz.* *mi*
méltó, érdemes: [p'an] *PF* *mn.* *pxan*
mély (fizikailag): [t'uk'] *PF* *mn.* *txukx*
méreg: [t'um] *PF* *fn.* *txum*

N

(nyilvános) beszélő, szónok: [ft'u.'li.ʔu.ju] *PF* *fn.* *ftxuli'uyu* (eredete: **ftxuli'u** *szónokol, beszédet mond*)

méret: [tsawl.'hiʔ] *PF* *fn.* *tsawlihi'* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy (méret)* és **hi'i** *kis (méret)*)
mérges rovar tárolására, kőedény: [ɛ.'p'aŋ] *PF* *fn.* *epxang*
mérgesen, dühösen: [ni.'sti] *PF* *hsz.* *nɪsti* (eredete: **sti** *dühöng*)
mérgező: [t'um.ŋaʔ] *PF* *mn.* *txumnga'* (eredete: **txum** *méreg* és **nga'** *tartalmaz*)
mérkőzés: [sæ.'wæ.sul.tɕɪpʔ] *PF* *fn.* *säwäsultsyɪp* (eredete: **säwäsul** *verseny*)
mérsékelt, enyhe, kellemes: [tɕja.fɛ] *PF* *mn.* *tsyafe*
mód, ösvény, út: [ʔja.ʔo] *PF* *fn.* *fya'o*
módjára, módon, -mód: [ni.'ʔja.ʔo] *PF* *hsz.* *nɪfya'o* (eredete: **fya'o** *mód*)
módon, módjára, -mód: [ni.'ʔja.ʔo] *PF* *hsz.* *nɪfya'o* (eredete: **fya'o** *mód*)
módosított, megváltoztatott, nem eredeti állapotú: [zæ.fi] *PF* *mn.* *zäfi*
módszer, rendszer, eljárás, folyamat: [vɛ.ʔja] *PF* *fn.* *vefya* (összetétel ebből: **ve'o** *rend, rendezettség* és **fya'o** *mód, módszer*)
móka, izgalom: [ti.'ʔoʔ] *PF* *fn.* *tí'o'* (eredete: **'o'** *izgalmas*)
mókás, izgalmas: [ʔoʔ] *PF* *mn.* *'o'*
mögött: [u.o] *PF* *told.* *uo-*
múlt: [ftaw.'nɛm.kɾ] *PF* *fn.* *ftawnemkrr* (összetétel ebből: **ft«awn»em** *elhalad (vmi. mellett)* (befejezett melléknévi igenévi alak) és **krr** *idő*)
múlt hétvége: [mun.tɾ.am] *PF* *fn.* *muntrram* (eredete: **muntr** *hétvége*)
múlt hónap: [vo.sp'i.'am] *PF* *fn.* *vospɕiam* (eredete: **vospɕi** *hónap*)
Múlt éjjel: [t'o.'nam] *PF* *hsz.* *txonam* (eredete: **txon** *éj* és **ham** *előző*)
múltkor: [ha.'ma.lo] *PF* *hsz.* *hamalo* (összetétel ebből: **ham** *előző* és **alo** *idő*)
művész (vizuális): [rɛl.tɕɛ.o.tu] *PF* *fn.* *reltseo-tu* (eredete: **reltseo** *vizuális művészet*)
művész (általános értelemben): [tɕɛ.o.tu] *PF* *fn.* *tseo-tu* (eredete: **tseo** *művészet*)
művészet: [tɕɛ.o] *PF* *fn.* *tseo*

-nál/-nél: [ɾo] *PF* *esz.* *ro+*

a nantang üvöltése, vonyítás: [ʔju.waj] *PF* *fn.* *nguway* (eredete: **way** *dal*)

- a na'vikkal mint néppel kapcsolatos:** [lɛ.'naʔ.vi] *PF* *hsz.* *leNa'vi* (eredete: **Na'vi a Nép**)
- na'vi bőr-kék:** [t'aʔ.lɛ.ŋɛ.an] *PF* *mn.* *ta'lengean* (összetétel ebből: **ta'leng bőr** és **ean kék**)
- nagy:** [a.'p'a] *PF* *mn.* *apxa* n.e.
- nagy ember, hős:** [nawm.tu] *PF* *fn.* *nawmtu* (eredete: **nawm nagy**)
- nagy tett, hőstett, teljesítmény:** [sæ.'to.ʔa] *PF* *fn.* *säro'a*
- nagy tettet hajt végre:** [sæ.'to.ʔa s-i] *PF* *i.(tn)* *säro'a si* (eredete: **säro'a nagy tett**)
- nagy öröm:** [law.nol] *PF* *fn.* *lawnol*
- nagy, magas:** [tsawl] *PF* *mn.* *tsawl* *cs.sz.*
- nagy, nemes:** [nawm] *PF* *mn.* *nawm*
- nagyban, nagyon:** [ni.'p'a] *PF* *hsz.* *nìpxay* (eredete: **pxay sok**)
- nagygyűlés, konferencia:** [tsawl.ul.'t'a] *PF* *fn.* *tsawlultxa* (összetétel ebből: **tsawl nagy** és **ultxa találkozó**)
- nagyjából kerek forma, kör, ovális:** [ko.ʔon] *PF* *fn.* *ko'on* (eredete: **koum kerekített** és **'on alak**)
- nagyon:** [ni.'t'an] *PF* *hsz.* *nìtxan* (eredete: **txan sok**)
- nagyon forró:** [t'a.som] *PF* *mn.* *txasom* (eredete: **txan sok** és **som forró**)
- nagyon hideg:** [t'a.wew] *PF* *mn.* *txawew* (eredete: **txan sok** és **wew hideg**)
- nagyon régi, ősi:** [t'an.lal] *PF* *mn.* *txanlal* (összetétel ebből: **txan sok** és **lal régi**)
- nagyon rövid idő, másodperc:** [hi.kɾ] *PF* *fn.* *hikrr* (összetétel ebből: **hì'i kis** és **krr idő**)
- nagyon, nagyban:** [ni.'p'a] *PF* *hsz.* *nìpxay* (eredete: **pxay sok**)
- nagyrészt, többség, legtöbb:** [t'am.'p'i] *PF* *fn.* *txampxi* (eredete: **txan sok**)
- nap (napszak):** [tɾ] *PF* *fn.* *trr*
- nap (égitest):** [tsaw.kɛ] *PF* *fn.* *tsawke*
- nap-éj változás Pandorán, egy pandorai nap:** [tɾ.t'on] *PF* *fn.* *trrtxon* (összetétel ebből: **trr nap** és **txon éj**)
- napi szinten, rendszeresen:** [ni.'tɾ.tɾ] *PF* *hsz.* *nìtrtrtr* (eredete: **trr nap**)
- napkelte után:** [tɾ.'ʔon.maw] *PF* *fn.* *trr'ongmaw* (összetétel ebből: **trr'ong hajnal** és **maw után**)
- napkelte, hajnal:** [tɾ.'ʔon] *PF* *fn.* *trr'ong* (összetétel ebből: **trr nap** és **'ong kinyílik**)
- naplemente után, alkony, sötétedés előtti időszak:** [t'on.'ʔon.maw] *PF* *fn.* *txon'ongmaw* (összetétel ebből: **txon'ong naplemente** és **maw után**)
- naplemente, napszállta:** [t'on.'ʔon] *PF,PFrr* *fn.* *txon'ong* (összetétel ebből: **txon éj** és **'ong kinyílik**)
- naponta, minden nap:** [fra.'tɾ] *PF* *hsz.* *fratrr* (eredete: **trr nap**)
- napszállta, naplemente:** [t'on.'ʔon] *PF,PFrr* *fn.* *txon'ong* (összetétel ebből: **txon éj** és **'ong kinyílik**)
- narancssárga, piros:** [tun] *PF* *mn.* *tun*
- nasi, falat, rágcsa:** [tsjɛ] *PF* *fn.* *tsyey*
- na'viul, mint a na'vik:** [ni.'naʔ.vi] *PF* *hsz.* *nì-Na'vi* (eredete: **Na'vi a Nép**)
- ne! (tiltószó):** [ɾæ.'ʔæ] *PF* *part.* *rä'ä*
- nedves, nyirkos, páras:** [paj.ŋaʔ] *PF* *mn.* *paynga'* (eredete: **pay víz** és **nga' tartalmaz**)
- negyedik (sorszámnev):** [tsi.vɛ] *PF* *mn.* *tsiwe* (eredete: **tsing négy**)
- nehéz, bonyolult:** [ŋæ.zikʔ] *PF* *mn.* *ngäzik*
- nehéz, súlyos (fizikai értelemben):** [ku.'ʔupʔ] *PF* *mn.* *ku'up*
- nehézség, probléma:** [ti.'ŋæ.zikʔ] *PF* *fn.* *tìng-äzik* (eredete: **ngäzik nehéz**)
- nekivág, valamely kihívásra felkészül:** [s.a] *PF* *i.(tn)* *sa*
- nektár:** [tsmi] *PF* *fn.* *tsmi*
- nektárlámpás, hólyaglampa:** [tsmi.snɾ] *PF* *fn.* *tsmisnrr* (összetétel ebből: **tsmi nektár** és **nrr ragyog**)
- nem:** [kɛ] *PF* *hsz.* *ke*
- nem (főnév előtt):** [kɛ.a] *PF* *mn.* *kea*
- nem (tagadás):** [kɛ.hɛ] *PF* *hsz.* *kehe*
- nem csak:** [kɛn.'ʔaw] *PF* *hsz.* *ken'aw* (összetétel ebből: **ke nem** és **nì'aw csak**)
- nem eredeti állapotú, módosított, megváltoztatott:** [zæ.fi] *PF* *mn.* *zäfi*
- nem fizikailag, erős (érzelmileg, lelkileg, magabiztos):** [sɛj.'k'ɛl] *PF* *mn.* *seykxel*
- nem hajlandó valamire, megtagad, visszautasít:** [st.o] *PF* *i.(tm)* *sto*
- nem határtalan, véges:** [t'ɛw.ŋaʔ] *PF* *mn.* *txewnga'* (összetétel ebből: **txew határ** és **nga' tartalmaz**)
- nem helyes, helytelen, téves:** [kɛ.'jawɾ] *PF* *mn.* *keyawɾ* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawɾ helyes**)

- nem más forrásból származó, eredeti, egyedi:** [lɛ.ˈt̪sim] *PF* mn. *letsim* (eredete: **tsim** forrás)
- nem szabad, tilos:** [ˈz.ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: **zene** kell és **ke** nem)
- nem szükséges:** [kɛn.ˈzɛŋ] *PF* mn. *kenzen* (összetétel ebből: **ke** nem és **nizen** kell)
- nem tömör, üreges:** [ˈmo.mɛkˈ] *PF* mn. *momek*
- nem üreges, tömör:** [vawtˈ] *PF* mn. *vawt*
- nemes, nagy:** [nawm] *PF* mn. *nawm*
- nevet, kacag:** [ˈh.aj.h.am] *PF* i.(tn) *hangham*
- nincs többszáma), étel, ennivaló** (gyűjtőnév: [ˈsju.vɛ] *PF* fn. *syuwe*)
- nos (bevezető szó társalgásnál):** [t̪sɛ] *PF* part. *tse*
- nosza!:** [ko] *PF* part. *ko*
- nulla, 0:** [kɛw] *PF* szám *kew*
- nyak:** [pɛwn] *PF* fn. *pewn*
- nyelv:** [ˈli.ʃja] *PF* fn. *li'fya* (összetétel ebből: **li'u** szó és **fya'ó** út w)
- nyelv (testrészt):** [ft'i] *PF* fn. *ftxi*
- nyelvcsoport, nyelvhasználók:** [ˈli.ʃja.o.'loʔ] *PF* fn. *li'fyaolo'* (összetétel ebből: **li'fya** nyelv és **olo'** klán)
- nyelvet illető, nyelvi:** [lɛ.'li.ʃja] *PF* mn. *leli'fya* (eredete: **li'fya** nyelv)
- nyelvhasználók, nyelvcsoport:** [ˈli.ʃja.o.'loʔ] *PF* fn. *li'fyaolo'* (összetétel ebből: **li'fya** nyelv és **olo'** klán)
- nyelvi elem, kifejezés:** [ˈli.ʃja.vi] *PF* fn. *li'fyavi* (eredete: **li'fya** nyelv)
- nyelvi, nyelvet illető:** [lɛ.'li.ʃja] *PF* mn. *leli'fya* (eredete: **li'fya** nyelv)
- nyer:** [j.o.'r.aʔ] *PF* i.(t) *yora'*
- nyereség, előny, haszon:** [ˈtsan(ŋ).kum] *PF* fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul** javul és **kum** eredmény)
- nyereséges, előnyös, hasznos:** [ˈtsan(ŋ).kum.ŋaʔ] *PF* mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum** előny, haszon, nyereség)
- nyerés, győzelem:** [ti.jo'raʔ] *PF* fn. *tijora'* (eredete: **yora'** nyer)
- nyilvános beszéd:** [ti.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. *tiftx-uli'u* (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- nyirkos szagú (nem állati), rothadó fa és levelek szagára emlékeztető:** [ŋɛtˈ] *PF* mn. *nget*
- nyirkos, nedves, párás:** [ˈpaj.ŋaʔ] *PF* mn. *paynga'* (eredete: **pay** víz és **nga'** tartalmaz)
- nyitott, tiszta (pl.:felhőtlen ég):** [pi.'akˈ] *PF* mn. *piak*
- nyolc, 8:** [vol] *PF* szám *vol*
- nyolcadik:** [ˈvol.vɛ] *PF* mn. *volve* (eredete: **vol** nyolc)(sorszámnév)
- nyomatékkal, különösen, féélreérthetetlenül:** [ni.'p'i] *PF* hsz. *nipxi* (eredete: **pxi** éles)
- nyomon követ:** [s-utˈ] *PF* i.(t) *sutx*
- nyugalom! elég (legyen)! csitulj! semmi baj!:** [ˈtam 'tam] *M* gesz. *tam tam*
- nyugodalmos, derűs, kellemes:** [lɛ.'fpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: **fpom** boldogság, béke) n.e.
- nyugodt:** [ma.'wɛj] *CM* mn. *mawey*
- nyugodtan, békésen:** [nim.'wɛj] *PF* hsz. *nimwey* (eredete: **mawey** nyugodt)
- nyugodtan, ráérősen:** [ni.'t'i.lu.kɛ] *PF* hsz. *nixiluke* (összetétel ebből: **txi** sietség és **lu** ke nélkül)
- nyugtalanító, aggasztó:** [ˈsju.ŋaʔ] *PF* mn. *sngunga'* (eredete: **sngum** aggodalom)
- nyíl(vessző):** [swi.'zaw] *PF* fn. *swizaw*
- nyílpuska, számszerij:** [ˈtska.lɛpˈ] *PF* fn. *tska-lep*
- nyílt terep, mező, síkság:** [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- nyúl (valamiért):** [w.o] *PF* i.(t) *wo*
- nyúlós, kocsonyás, sűrű:** [k'um] *PF* mn. *kxum*
- ntesz, csinál, összetett igékben szerepel:** [s-i] *PF* si képző toldalék
- négy, 4:** [tsiŋ] *PF* szám *tsing*
- néhány, egy kevés:** [ˈʔa.ʔaw] *PF* mn. *'a'aw* (egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)
- néhány, kevés:** [hol] *PF* mn. *hol*
- nélkül(e):** [ˈlu.kɛ] *PF* told. *luke-*
- némesség, csend:** [ti.'fnu] *PF* fn. *tifnu* (eredete: **fnu** elcsendesül)
- néprétegek megmozdulása:** [ŋɾ.po.ŋu] *PF* fn. *ngrrpongu* (összetétel ebből: **ngrr** gyökér és **pongu** csoport)
- név:** [t̪st'o] *PF* fn. *tstxo*
- növekedés:** [ti.'ʔul] *PF* fn. *t'i'ul*
- növekvő mértékben, egyre inkább:** [ni.'ʔul.ʔul] *PF* hsz. *ni'ul'ul* (eredete: **'ul** növel)
- növel:** [ʔ-ul] *PF* i.(tn) *'ul*
- növény:** [ˈʔɛ.wi] *PF* fn. *'ewli*
- nő:** [tu.'tɛ] *PF* fn. *tuté* (eredete: **tute** személy)

női hitves, feleség: [mun. 't'a.tɛ] *PF* fn. *muntx-ate* (eredete: *muntxatu hitves*)
nőni: [t̪sawl 'sl.u] *PF* i.(tn) *tsawl slu* (összetétel)

O

-on/-en/-ön, bent, benne, rajta, -ban/-ben:
[mi] *PF* *ESZ. m̪i+*

oda vonatkozót mond, értekezik, beszél valamiről: [l·awk¹] *PF* i.(t) *lawk*

odabent, belseje, belül: [mi.fə] or [mi.'fa] *PF* fn., *HSZ. m̪ifa*

odaerősít, leköt(öz): [j·æŋ] *PF* i.(t) *yän*

odafigyel, vigyáz, óvatosan cselekszik: [na.ri s:i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: *nari szem*)

odakint: [kæ.'sa.tɕɛŋ] *PF* *HSZ. käsatseng* (összetétel ebből: *kä megy* és *tseng hely*)

ok, indok: [lun] *PF* fn. *lun*

ok, indok: [o.'ɛjk¹] *PF* fn. *oeyk*

okos, eszes, értelmes: [ka.nu] *PF* mn. *kanu* *CS.SZ.*

okosan, intelligensen: [ni.'ka.nu] *PF* *HSZ. n̪ika-nu* (eredete: *kanu okos*)

okoskodó (személy), kötekedő: [ɛ.wæ.'tɛ] *PF* mn. *lewäte* (eredete: *wäte vitatkozik*)

oktató jellegű, értelmes, tanulságos: [ral.ŋa?] *PF* mn. *ralnga'* (összetétel ebből: *ral jelentés* és *nga' tartalmaz*)

oké, aha, ja: [sran] *PF* *HSZ., gesz. sran*

oldal(a): [pa.ʔo] *PF* fn. *pa'o*

oldal, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenség, tulajdonság: [sjon] *PF* fn. *syon*

olvas (e.g. az erdőt), érzékelés útján tudást szerez valamiről: [i.n'an] *PF* i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)

olvasva: [ni.nan] *PF* *HSZ. ninan* (eredete: *inan olvas*)

olvasás: [ti.nan] *PF* fn. *tinan* (eredete: *inan olvas*)

olyan amilyen, középszerű: [kɛ.'sran] *PF* mn. *kesran* (összetétel ebből: *ke nem* és *sran igen*) (Ennek a szónak a származása nem

ebből: *tsawl nagy* és *slu válni vmivé*)

teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg kesrankekehe volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült kesran-ra, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)

olyan módon, úgy: [tsa.'fja] *PF* nm. *tsafya* (összetétel ebből: *tša- az* és *fya'o mód*)

olyan érzés/szagú/ízű/ mint... , úgy néz ki/hangzik mint...: [fk'an] *PF* i.(tn) *fkan*

olyan, mint ez a dolog: [na.fi.'ʔu] *PF* mn. *nafi'u* (összetétel ebből: *na olyan, mint* és *fi'u ez*)

olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság), (ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy: [tɛŋ.fja] *PF* *KSZ. tengfya* (összetétel ebből: *teng megegyező* és *fya'o út*)

optimálisan, legjobban: [ni.'swɛj] *PF* *HSZ. n̪iswey* (eredete: *swey legjobb*)

orca, arc: [flawm] *PF* fn. *flawm*

orca, arc, ábrázat: [kɛj] *PF* fn. *key*

orr: [on.tu] *JC* fn. *ontu*

orrgyűrű: [on.tsaŋ] *PF* fn. *ontsang* (összetétel ebből: *ontu orr* és *tsang testékszer*)

orvosság, gyógyszer: [ʔum.tsa] *PF* fn. *'umtsa*
osztályterem: [num.tɕɛŋ.vi] *PF* fn. *numtsengvi* (eredete: *numtseng iskola*)

osztálytárs, egy osztály tagja: [nu.mul.'t'a.tu] *PF* fn. *numultxatu* (eredete: *numultxa tanóra*)

ott, az(on) a hely(en): [tsa.tɕɛŋ] or [tsa.tɕɛŋ] *PF* mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: *tša az* és *tseng hely*)

otthon, ház: [kɛl.ku] *PF* fn. *kelku*

ovális, kör, nagyjából kerek forma: [ko.ʔon] *PF* fn. *ko'on* (eredete: *koum kerekített* és *'on alak*)

P

pad, szék, bármely egyéb ülőalkalmatosság:
[sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: *sä'o eszköz* és

heyn ül)

parancsnok, főnök: [k'im.ju] *PF* fn. *kximyu*

(eredete: **kxìm parancsol, utasít**)
parancsol, utasít: [k'·im] *PF* i.(t) *kxìm*
parancsolás, utasítás: [ti.'k'im] *PF* fn. *tikxìm*
 (eredete: **kxìm parancsol, utasít**)
parányi, kicsi, apró: [hi.'ʔi] *PF* mn. *hì'i*
parázs, hamu: [t'·ɛ.pi.va] *PF* fn. *txepìva* (eredete: **txep tűz és ilva csepp**)
patak, folyam, vízfolyás: [paj.fja] *PF* fn. *payfya* (összetétel ebből: **pay víz és fya'o út**)
pazarlás: [ti.'ʔal] *PF* fn. *tì'al* (eredete: 'al *pazarol*)
pazarlóló: [lɛ.'ʔal] *PF* mn. *le'al* (eredete: 'al *pazarol*) n.e.
pazarlóan: [ni.'ʔal] *PF* hsz. *nì'al* (eredete: 'al *pazarol*)
pazarol: [ʔ·al] *PF* i.(t) 'al
pehely, csepp, szilánk: [il.va] *PF* fn. *ilva*
perem, kerület, határ: [p'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa*
 (összetétel ebből: **pxaw körül és pa'o oldal**)
perem, szint, fok, széle valaminek: [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
piercing/testékszer: [tsaŋ] *PF* fn. *tsang*
pihenni: [ts·u.'ɔk'] *PF* i.(t) *tsurokx*
pillanat: [swaw] *PF* fn. *swaw*
piros szín: [tum.pin] *PF* fn. *tumpin* (eredete: **tun piros, narancssárga**)
piros, narancssárga: [tun] *PF* mn. *tun*
polc: [fjan.ji] *PF* fn. *fyanyì* (összetétel ebből: **fyán mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit és yì szint**)
pompás, ízletes, bőséges: [fwaŋ] *PF* mn. *fwang*
ponchó, köpeny, kendő: [ʔa.rɛ] *PF* fn. 'are
por (a levegőben): [fwop'] *PF* fn. *fwopx* (eredete: **fwep por és pìwopx felhő**)
por (felületen): [fwɛp'] *PF* fn. *fwep*
pozitív hozzáállás, lelkesedés: [ti.'soʔ.ha] *PF* fn. *tiso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)
precíz, finom, részletes, bonyolult (dolog): [hi.'no] *PF* mn. *hìno*

R

(rovárszárnyból készült, védőszemüveg, fából faragott, stb.): [rɛn.tɛn] *PF* fn. *renten*
 -ról/-ről, vonatkozóan, illetően: [tɛ.'ri] *PF* told. *teri-*

preferál, jobban szeret: [nul.'n·ɛw] *PF* i.(tm) *nulnew* (eredete: **new akar**)
probléma, nehézség: [ti.'ŋæ.zik'] *PF* fn. *tìŋg-äzik* (eredete: **ngäzik nehéz**)
préda, zsákmány: [smaɾ] *PF* fn. *smaɾ*
próba(tétel): [ti.'fme.tok'] *PF* fn. *tìfmetok* (eredete: **fmetok próbára tesz**)
próba, kísérlet: [ti.'fmi] *PF* fn. *tìfmi* (eredete: **fmi megpróbál**)
próba, kísérlet: [sæ.'fmi] *PF* fn. *säfmi* (eredete: **fmi megpróbál**)
próbára tesz, tesztl: [f'm·ɛ.t·ok'] *PF* i.(t) *fmetok*
puha (tárgy): [hɛw.nɛ] *PF* mn. *hewne*
pusztítás: [ti.ska.'ʔa] *PF* fn. *tiska'a* (eredete: **ska'a pusztít**)
páfrány: [i.'p'a] *RL,PF* fn. *ipxa*
pálca, bot: [swɛk'] *PF* fn. *swɛk*
pánikba esik: [l·op'] *PF* i.(tn) *lopx*
pár: [mun.sna] *PF* fn. *munsna* (eredete: **mune kettő és sna'o készlet, csoport**)
pára, köd, gőz: [ja.paj] *PF* fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya levegő és pay víz**)
párosodik, szeretkezik (valakivel): [mun.'t'a 's·i] *PF* i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa egyesült**)
párázás, házasság: [ti.mun.'t'a] *PF* fn. *timuntxa* (eredete: **muntxa egyesült**)
pálás, nedves, nyirkos: [paj.ŋaʔ] *PF* mn. *paynga'* (eredete: **pay víz és nga' tartalmaz**)
példa: [ti.'kɛ.noŋ] *PF* fn. *tikenong* (eredete: **kenong példát mutat**)
példát mutat, elől jár: [k·ɛ.n·oŋ] or [kɛ.n·oŋ] *PF* i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke nem és nong követ**)
például: [nat.'kɛ.noŋ] *PF* ksz. *natkenong* (összetétel ebből: **na mint és tikenong példa**)
péntek: [tr.'pu.vɛ] *PF* fn. *trrrpuve* (összetétel ebből: **trr nap és puve hatodik**)
pörget, forgat: [k·im] *PF* i.(t) *kìm Pol rumit kolim* *Pörgette a labdát*

ragadozó: [taɾ.ni.o.ang] *PF* fn. *tarnioang* (összetétel ebből: **taron vadászik és ioang állat**)
ragyog, fénylik: [n·ɾ] *PF* i.(tn) *nrr*
ragyogás, fény, lámpa: [sæ.'nɾ] *PF* fn. *sänrr*

- (eredete: nrr *ragyog, fénylik*)
rajta, bent, benne, -ban/-ben, -on/-en/-ön:
 [mi] _{PF} esz. *mì+*
rajta, rá: [sin] _{PF} esz. *sìn-*
rajzol, illusztrál: [w·ɛjn] _{PF} i.(t) *weyn*
rak, helyez: [j·ɛm] _{PF} i.(t) *yem*
rakás, készlet, csoport, halom: [ˈsna.ʔo] _{PF} fn.
sna'ó n.e.
redszeréz, rendbe rak: [vɛ.zɛj.ˈko] _{PF} i.(t) *ve-*
zeyko (eredete: **vezo** *rendben lenni*)
reggel: [ˈrɛ.won] _{PF} fn. *rewon*
rejtve, titokban, rejtőzve: [ni.ˈwan] _{PF} hsz. *nì-*
wan (eredete: **wan** *elrejt*)
rejtvény, rejtély, talány, titokzatosság:
 [ˈiŋ.jɛn.tsim] _{PF} fn. *ingyentsim* (összetétel
 ebből: **ingyen** *titokzatosság* *érzése* és **tsim**
forrás)
rejtély, talány, rejtvény, titokzatosság:
 [ˈiŋ.jɛn.tsim] _{PF} fn. *ingyentsim* (összetétel
 ebből: **ingyen** *titokzatosság* *érzése* és **tsim**
forrás)
rejtélyes módon, titokzatosan: [ˈniŋ.jɛn] _{PF}
 hsz. *ninyen* (eredete: **ingyen** *titokzatosság*
érzése)
rejtélyes, titokzatos: [ˈiŋ.jɛ.ŋaʔ] _{PF} mn. *ingy-*
enga' (eredete: **ingyen** *titokzatosság* *érzése*)
rejtőzve, titokban, rejtve: [ni.ˈwan] _{PF} hsz. *nì-*
wan (eredete: **wan** *elrejt*)
relaxáció: [ti.ˈsjor] _{PF} fn. *tisyor* (eredete: **syor**
relaxál)
relaxál, kikapcsol: [sj.ɔf] _{PF} i.(tn) *syor*
remél (tsnì majd a remélt dolog, hacsak nem
különálló mondat) (ii): [sil.ˈp·ɛj] _{PF} i.(tn)
silpey (összetétel ebből: **siltsan** *jó* és **pey** *vár*)
remélhetőleg: [ni.sil.ˈpej] _{PF} hsz. *nìsilpey* (ere-
 dete: **silpey** *remél*)
remény (elvont): [tsil.ˈpej] _{PF} fn. *tsilpey* (ere-
 dete: **silpey** *remél*)
rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte),
rendezettség: [vɛʔ.o] _{PF} fn. *ve'ó*
rendbe hoz za magát(képletesen): [spæ.ˈp·ɛŋ] _{PF}
 i.(tn) *späpeng* (eredete: **speng** *rendbe hoz*)
rendbe hoz, helyreállít: [sp·ɛŋ] _{PF} i.(t) *speng*
rendbe rak, redszeréz: [vɛ.zɛj.ˈko] _{PF} i.(t) *ve-*
zeyko (eredete: **vezo** *rendben lenni*)
rendben lenni, jól lenni, rendben működni:
 [z·o] _{PF} i.(átn) *zo*
rendben működni, jól lenni, rendben lenni:
 [z·o] _{PF} i.(átn) *zo*
- rendben van, rendezett:** [vɛ.ˈz·o] _{PF} i.(tn) *vezo*
 (összetétel ebből: **ve'ó** *rend* és **zo** *jól van*)
rendetlen, kaotikus, rendezetlen, összeviss-
za: [ˈvɛl.ke] _{PF} mn. *velke* (összetétel ebből:
ve'ó *rend*, *rendezettség* és **luke** *nélkül*)
rendezetlen, kaotikus, rendetlen, összeviss-
za: [ˈvɛl.ke] _{PF} mn. *velke* (összetétel ebből:
ve'ó *rend*, *rendezettség* és **luke** *nélkül*)
rendezett: [ˈvɛ.ŋaʔ] _{PF} mn. *venga'* (összetétel
 ebből: **ve'ó** *rend*, *rendezettség* és **nga'** *tartal-*
maz)
rendezett, rendben van: [vɛ.ˈz·o] _{PF} i.(tn) *vezo*
 (összetétel ebből: **ve'ó** *rend* és **zo** *jól van*)
rendezettség, rend (rendetlenség vagy káosz
ellentéte): [vɛʔ.o] _{PF} fn. *ve'ó*
rendhagyó, véletlenszerű: [ˈrɛ.nul.ke] _{PF} mn.
renulke (eredete: **renu** *minta* és **luke** *nélkül*)
rendkívüli, kitűnő, fenséges stílusú:
 [ˈfjo.lupʔ] _{PF} mn. *fyolup* (összetétel ebből:
fyole *fenséges* és **lupra** *stílus*)
rendszer, eljárás, folyamat, módszer: [ˈvɛ.fja] _{PF}
 fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'ó** *rend*, *ren-*
dezettség és **fya'ó** *mód*, *módszer*)
rendszeresen, napi szinten: [ni.ˈtr.tʃ] _{PF} hsz.
nitrtrtr (eredete: **trr** *nap*)
rendületlenül, erősen, állhatatosan:
 [nik.lo.ˈnu] _{PF} hsz. *niklonu* (eredete: **ke**
lonu *nem ereszt*) szó szerint: 'anélkül, ho-
 gy eleresztené'
repül: [ˈtsw·aj.·on] _{PF} i.(t) *tswayon*
repülés (repülés esete): [sæ.ˈtswaj.on] _{PF} fn.
sätswayon (eredete: **tswayon** *repül*)
ritmus: [ˈka.to] _{PF} fn. *kato*
ritmus, ütem: [ˈʔɛ.koŋ] _{PF} fn. *'ekong*
rohad, meg(romlik): [sn·æm] _{PF} i.(tn) *snäm*
rossuindulatú, gonosz: [ˈkawŋ.lan] _{PF} mn.
kawnglan (összetétel ebből: **kawng** *rossz*, *go-*
nosz és **txe'lan** *szív*)
rossz: [fɛʔ] _{PF} mn. *fe'* n.e.
rossz szagú: [on.ˈvæʔ] _{PF} mn. *onvü'* (összetétel
 ebből: **ontu** *orr* és **vä'** *kellemetlen*)
rossz természet, valami rosszul kitervelt va-
gy eredendően hibás: [ˈfɛʔ.ran] _{PF} fn.
fe'ran (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **ran** *belső*
tulajdonság)
rossz tulajdonság, hiba, deformáltság, folt:
 [ˈfɛʔ.ran.vi] _{PF} fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran**
rossz természet, *eredendően hibás*)
rossz valamiben: [w·æʔʔ] _{PF} i.(t) *wätx*

rossz ízű: [ft'i.'væʔ] _{PF} mn. *ftxìvü'* (összetétel ebből: *ftxì nyelv* és *vä'* kellemetlen)

rossz, gonosz: [kawŋ] _{PF} mn. *kawng*

rosszabbodik: [f'æ.'ʔ·ul] _{PF} i.(tn) *fe'ul* (összetétel ebből: *fe'* rossz és *'ul* inkább)

rosszabbodás: [sæ.'fæ.'ʔul] _{PF} fn. *säfe'ul* (eredete: *fe'ul* rosszabbodás)

rosszabbodás (általános, elvont értelemben): [ti.'fæ.'ʔul] _{PF} fn. *tife'ul* (eredete: *fe'ul* rosszabbodik)

rosszalkodik: [sti.wi s·i] _{PF} i.(tn) *stiwì si* (eredete: *stiwì csíny*)

rosszalkodás, csíny: [sti.wi] _{PF} fn. *stiwì*

rosszat tesz, elront, hibát vét: [ti.'k'ɛj 's·i] _{PF} i.(tn) *tikxey si* (eredete: *tikxey hiba*)

rosszul: [ni.'fæʔ] _{PF} hsz. *nife'* (eredete: *fe'* rossz)

rossz hangzó: [mik.'væʔ] _{PF} mn. *mikvü'* (eredete: *mikyun fül* és *vä'* kellemetlen)

rothadó fa és levelek szagára emlékeztető, nyirkos szagú (nem állati): [ŋet^ʔ] _{PF} mn. *ŋet*

rovar: [hi.'ʔaŋ] _{PF} fn. *hi'ang* (összetétel ebből: *hi'i kis* és *ioang állat*)

rovaré), állat kicsinye (emlőse, madaré, halé): [li.ni] _{PF} fn. *lini*

ruha nélküli, meztelen: [luk.'pɛn] _{PF} mn. *lukpen* (összetétel ebből: *luke nélkül* és *pen ruházat (gyújtófogalom)*)

rá, rajta: [sin] _{PF} esz. *sìn-*

rádásul, emellett, továbbá: [ni.'suŋ] _{PF} hsz. *nìsung* (eredete: *sung hozzáad*)

rágcsa, falat, nasi: [tʃjɛj] _{PF} fn. *tsyey*

ránéz, megpillant: [n·m] _{PF} i.(t) *nìn*

ráérős (sietség nélküli): [lɛ.'t'i.lu.kɛ] _{PF} mn. *letxiluke* (összetétel ebből: *txi sietség* és *luke nélkül*)

ráérősen, nyugodtan: [ni.'t'i.lu.kɛ] _{PF} hsz. *nìtxiluke* (összetétel ebből: *txi sietség* és *luke nélkül*)

S

a szóváltás oka, a vita tárgya, a vitatott dolog: [sæ.wæ.'tɛ] _{PF} fn. *säwäte* (eredete: *wäte vitatkozik*)

sajna, bocs, szánom-bánom, sajnós, az én saram (megbánás vagy vétkekesség beismerése): [ŋaj.'t'o.a] _{PF} gesz. *ngaytxoa* (összetétel

régi (mip ellentéte): [lal] _{PF} mn. *lal* n.e.

régi, korábbi: [spu.win] _{PF} mn. *spuwin* n.e.

régóta: [t'aŋ.'kr] _{PF} hsz. *txankrr* (összetétel ebből: *txan sok* és *krr idő*)

rés, hézag: [mek.'tʃɛŋ] _{PF} fn. *mektseng* (összetétel ebből: *mek üres* és *tseng hely*)

rész: [ha.'p'i] _{PF} fn. *hapxi*

részegnek lenni, vagy berúgni: [r'o.'u] _{PF} i.(tn) *rou* (pl.: *rou fa pxir*)

részegítő ital, vagy "szesz": [swo.a] _{PF} fn. *swoa*

részegítő italokhoz), egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból: [swo.a.sej] _{PF} fn. *swoasey* (összetétel ebből: *swoa részegítő ital*, *szesz* és *sey csésze*)

részekre vág, feloszt: [p'i.m.un.'ʔ'i] _{PF} i.(t) *pxìmun'i* (összetétel ebből: *hapxi rész* és *mun'i vág*)

részletes, finom, precíz, bonyolult (dolog): [hi.'no] _{PF} mn. *hìno*

részletesen, alaposan: [ni.'no] _{PF} hsz. *nìno*

részletesség, alaposág: [ti.'no] _{PF} fn. *tìno*

részletességre törekvő (személy), alapos: [lɛ.'no] _{PF} mn. *leno*

révén, által(a), keresztül, mentén: [i.læ] or [i.'læ] _{PF} told. *ilä+*

rím: [ŋam.pam] _{PF} fn. *ngampam* (összetétel ebből: *ngam visszhang* és *pam hang*)

rímel: [ŋam.pam s·i] _{PF} i.(tn) *ngampam si* (eredete: *ngampam rím*)

rögtön, egyből utána: [p'i.'maw] _{PF} told. *pximaw-* (összetétel ebből: *maw után (időben)* és *pxi éles*)

rövid (fizikai hosszúság): [pup^ʔ] _{PF} mn. *pup*

röviden, kurtán (időben): [ni.'jol] _{PF} hsz. *nìyol* (eredete: *yol rövid (idő)*)

rúg, lök: [p'·ɛk^ʔ] _{PF} i.(t) *pxek*

rügy, bimbó: [pɾ.nɛ.sjul] _{PF} fn. *prnnesyul* (összetétel ebből: *prnen csecsemő* és *syulang virág*)

ebből: *ngeyä tiéd* és *txoa megbocsátás*)

sajnos, bocs, szánom-bánom, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkekesség beismerése): [ŋaj.'t'o.a] _{PF} gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: *ngeyä tiéd* és *txoa megbocsátás*)

saját fogas: [snok.fjan] _{PF} fn. *snokfyan* (össze-

tétel ebből: **sno saját** és **kurfyan fogas**)
saját(ja) egyes szám első személy: [snɛ.ˈjæ] PF nm. *sneyä* (eredete: **sno sajátja**)
sarkifény: [taw.sju.ˈra.tan] PF, LN fn. *tawsyuratan* (összetétel ebből: **taw ég** és **syuratan fénykibocsátás**)
savanyú, keserű: [ˈwɛ.ʔaj] PF mn. *we'ay*
seb: [sk'ir] PF fn. *skxir*
sebesült: [lɛ.ˈsk'ir] PF mn. *leskxir* (eredete: **skxir seb**)
sebzett szív, összetört szív: [jawn.ˈjɛw.la] PF fn. *yawnyewla* (összetétel ebből: **yawne szeretett** és **yewla csalódás**)
segéd, segítő: [ˈsrɔŋ.si.ju] PF fn. *srungsiyu* (eredete: **srung segít**)
segít(séget nyújt): [ˈsrɔŋ ˈs:i] PF i.(tn) *srung si* (eredete: **srung segítség**)
segítség: [srɔŋ] PF fn. *srung*
segítő, segéd: [ˈsrɔŋ.si.ju] PF fn. *srungsiyu* (eredete: **srung segít**)
sehol: [ˈkaw.tɕɛŋ] PF hsz. *kawtseng* (összetétel ebből: **ke 'aw egy se** és **tseng hely**)
sekély (fizikailag): [rɛŋ] PF mn. *reng* n.e.
semmi: [ˈkɛ.ʔu] PF nm. *ke'u* (összetétel ebből: **ke nem** és **'u dolog**)
semmibe vesz, figyelmen kívül hagy: [j.æk'] PF i.(t) *yäkk*
semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás: [tɪ.ˈjæk'] PF fn. *tɪyäkk* (eredete: **yäkk figyelmen kívül hagy, semmibe vesz**)
semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás: [sæ.ˈjæk'] PF fn. *säyäkk* (eredete: **yäkk figyelmen kívül hagy, semmibe vesz**)
senki: [ˈkaw.tu] PF nm. *kawtu* (összetétel ebből: **ke 'aw nem** és **tute személy**)
sietni: [ˈwin sɛ.ˈp:i] PF i.(tn) *win säpi* (összetétel ebből: **win gyors** és **s«äp»i csinál (visszaható)**)
sietni, gyorsítani, siettetni: [ˈwin ˈs:i] PF i.(tn) *win si* (eredete: **win gyors**)
sietség, igyekezet: [t'ɪ] PF fn. *txi*
siettetni, gyorsítani, sietni: [ˈwin ˈs:i] PF i.(tn) *win si* (eredete: **win gyors**)
sietve, kétségbeesetten: [ni.ˈt'ɪ] PF hsz. *nɪtxi* (eredete: **txi sietség**)
sietős, kétségbeesett: [lɛ.ˈt'ɪ] PF mn. *letxi* (eredete: **txi sietség**)
siker (konkrét dologban): [sæ.ˈflæ] PF fn. *säflä* (eredete: **flä sikerrel jár**)

siker (általánosságban): [tɪ.ˈflæ] PF fn. *tɪflä* (eredete: **flä sikerrel jár**)
sikerrel jár, sikerül: [fl.æ] PF i.(tn) *flä*
sikerrel vesz (próbát), kiáll: [ɛm.ˈz.a.ʔ.u] PF i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: **za'u jön**)
sikertelennek lenni, elbukni, hibázni: [ˈn.u.ˈi] PF i.(tn) *nui*
sikertelenség (elvont fogalom): [tɪ.ˈnu.i] PF fn. *tɪnui* (eredete: **nui sikertelennek lenni**)
sikertelenség (konkrét esetben), bukás: [sæ.ˈnu.i] PF fn. *sänui* (eredete: **nui elbukni, sikertelennek lenni**)
sikertelenül, hiába: [ni.ˈnu] PF hsz. *nɪnu* (eredete: **nui sikertelennek lenni**)
sikerül, sikerrel jár: [fl.æ] PF i.(tn) *flä*
siklik, csúszik: [fw.i] PF i.(tn) *fwi*
sikoll-lovagló napellenző / rostély (a szem fölött viselik): [i.o.nar] PF fn. *ionar*
sikolt: [z.awŋ] PF i.(tn) *zawng*
sima: [fa.o.i] PF mn. *faoi*
sima, egyenletes (mozgásra!): [lɛr] PF mn. *ler*
simán: [ni.ˈlɛr] PF hsz. *nɪler* (eredete: **ler sima, egyenletes**)
soha: [ˈkaw.kɾ] PF hsz. *kawkr* (összetétel ebből: **ke 'aw nem** és **krr idő**)
sok: [t'an] PF mn. *txan*
sokasodik, terjed, szaporodik: [v.i.ˈr.æ] PF ige *virä*
sors: [sja] PF fn. *syay*
sorsszerűen, véletlenül: [ni.ˈsja.vi] PF hsz. *nɪsyayvi* (eredete: **syayvi szerencse**)
specializálódik, koncentrálnak valamire, különösen érdeklődik: [k.an.ʔ.m] PF i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: **kan elfoglalt** és **'in be busy**)
spirál: [ʔɪ.ˈhɛ.ju] PF fn. *ihɛyu*
sport, fizikai vagy atlétikai játék: [u.ˈvan lɛ.ˈtok'] PF fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: **uvan játék** és **letokx fizikai, testi**)
stb.: [saj.ˈla.hɛ] PF hsz. *sajlahe* (eredete: **si alahé és mások**) (összevonás)
stb.), védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, fából faragott): [rɛn.tɛn] PF fn. *renten*
stb.), állathang (ordítás, bögés): [zawr] PF fn. *zawr*
stílus: [ˈlup.ra] PF fn. *lupra*
suttog: [ˈtsɪ.syɪ] PF i.(tn) *tsɪsyɪ*

- suttogva:** [ni.ʔsi.syi] *PF* *hsz.* *nìtsìsyì* (eredete: *tsìsyì suttog, ige*)
- suttogás:** [sæ.ʔsi.syi] *PF* *fn.* *sàtsìsyì* (eredete: *tsìsyì suttog*)
- szabad, lehet:** [ʔs.un.sl.u] *PF* *i.(tn)* *tsunslu* (összetétel ebből: *tsun tud* és *slu válni vmivé*)
- szabadidő, teendők hiánya:** [tik.ʔm] *PF* *fn.* *tik'in* (eredete: *'in elfoglalt*)
- szabály:** [ko.ʔɛn] *PF* *fn.* *koren*
- szabályos:** [lɛ.ko.ʔɛn] *PF* *mn.* *lekoren* (eredete: *koren szabály*)
- szag:** [fa.ʔhɛw] *PF* *fn.* *fahew*
- szaglás:** [ʔhɛ.fi.ʔswo] *PF* *fn.* *hefitswo* (eredete: *hefi szagol*)
- szagol:** [sj.am] *PF* *i.(t)* *syam*
- szakasz, katonai egység, csapat:** [ʔwɛm.po.ɲu] *PF* *fn.* *wempongu* (összetétel ebből: *wem harcol* és *pongu csoport*)
- szakács:** [ʔɛm.ju] *PF* *fn.* *'emyu* (eredete: *'em főz*)
- szaporodik, terjed, sokasodik:** [v.i.ʔɛ] *PF* *ige* *virä*
- szarv:** [slukʔ] *PF* *fn.* *slukx*
- szavahihető, megbízható:** [mal] *PF* *mn.* *mal*
- szegély, határ, széle vminek, vég:** [t'ɛw] *PF* *fn.* *txew*
- szellem(i) út (energiaháló), szellemösvény:** [ti.ʔɛ.a.ʔa.ʔo] *PF* *fn.* *tireafya'o* (összetétel ebből: *tirea szellem* és *fya'o út*)
- szellem, szellemiség:** [ti.ʔɛ.a] *PF* *fn.* *tirea*
- szellemiség, szellem:** [ti.ʔɛ.a] *PF* *fn.* *tirea*
- szellemállat:** [ti.ʔɛ.a.i.o.aŋ] *PF* *fn.* *tireaioang* (összetétel ebből: *tirea szellem* és *ioang állat*)
- szellemösvény, szellem(i) út (energiaháló):** [ti.ʔɛ.a.ʔa.ʔo] *PF* *fn.* *tireafya'o* (összetétel ebből: *tirea szellem* és *fya'o út*)
- szellő, enyhe szél:** [hu.ʔwɛ.ʔsjipʔ] *PF* *fn.* *hufwetsyip* (eredete: *hufwe szél*)
- szem:** [ʔna.ri] *PF* *fn.* *nari*
- személy:** [ʔtu.te] *PF* *fn.* *tute*
- személyek csoportja:** [ʔpo.ɲu] *PF* *fn.* *pongu* (eredete: *po ő*) *cs.sz.*
- személyesen fontos, jelentős:** [t'an.wa.ʔwɛ] *PF* *mn.* *txanwawe* (összetétel ebből: *txan sok* és *wawe jelentőség*)
- személyiség, belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete:** [ran] *PF* *fn.* *ran*
- szemét:** [sɲɛl] *PF* *fn.* *sngel*
- szemétdomb:** [ʔsɲɛl.ʔsɛŋ] *PF* *fn.* *sngeltseng* (összetétel ebből: *sngel szemét* és *tseng hely*)
- szemöldök, homlok:** [za.ʔɛʔ] *PF* *fn.* *zare'* (összetétel ebből: *zapxi elülső rész* és *re'o fej*)
- szemügyre vesz, megfigyel, tanulmányoz:** [ʔt.i.ʔa] *PF* *i.(t)* *ftia*
- szent:** [swokʔ] *PF* *mn.* *swok*
- szent hely:** [ʔswo.tu] *PF* *fn.* *swotu*
- szened (érelmileg):** [ɲ.æ.ʔ.æŋ] *PF* *i.(tn)* *ngä'an*
- szenedély:** [ti.ʔt'a.vaŋ] *PF* *fn.* *tiftxavang* (eredete: *ftxavang szenedélyes*)
- szenedélyes:** [ʔt'a.vaŋ] *PF* *mn.* *ftxavang*
- szenedélyesen, teljes szívből:** [ni.ʔt'a.vaŋ] *PF* *hsz.* *niftxavang* (eredete: *ftxavang szenedélyes*)
- szenedés (érelmi), depresszió:** [sæ.ɲ.æ.ʔ.æŋ] *PF* *fn.* *sängä'an* (eredete: *ngä'an szened (érelmileg)*)
- szerda:** [tr.ʔsi.vɛ] *PF* *fn.* *trrtsive* (összetétel ebből: *trr nap* és *tsive negyedik*)
- szerencse, esély:** [ʔsja.j.vi] *PF* *fn.* *syayvi* (eredete: *syay sors*)
- szerencsésen, boldogan:** [ʔnet.tipʔ] *PF* *hsz.* *netrip*
- szertet:** [ti.ʔjawŋ] *PF* *fn.* *tijawŋ* (eredete: *yawne szeretett*)
- szertetett:** [ʔjaw.nɛ] *PF* *mn.* *yawne*
- szertetett személy:** [ʔjaw.nɛ.tu] *PF* *fn.* *yawnetu* (eredete: *yawne szeretett*)
- szertetett személy:** [ʔjawŋ.tu] *PF* *fn.* *yawntu* (eredete: *yawne szeretett*)
- szertkezik (valakivel), párosodik:** [mun.ʔt'a.ʔs.i] *PF* *i.(tn)* *muntxa si* (eredete: *muntxa egyesült*)
- szerszám, eszköz:** [ʔsæ.ʔo] *PF* *fn.* *sá'o*
- szertartásos, dal (ősi):** [waj] *PF* *fn.* *way*
- szermény, tulajdon:** [sæ.ʔka.nom] *PF* *fn.* *säkanom* (eredete: *kanom szerez*)
- szexuálisan), kellemes, élvezhető (fizikailag):** [mo.ʔwan] *PF* *mn.* *mowan*
- szезonális (étel, zöldség vagy állat):** [ki.ʔmar] *PF* *mn.* *kimar*
- szia!, üdvözöllek! (találkozáskor):** [ka.ʔt'i] *PF* *gesz.* *kaltxi*
- sziget:** [ʔspo.no] *PF* *fn.* *spono*
- szikla(szirt):** [ʔawkʔ] *PF* *fn.* *'awkx*

- sziklák között, lejtősen folyó patak (megszámlálható):** [ru.'ruɾ] *PF* fn. *rurur*
- szikra:** [t'ɛp.vi] *PF* fn. *txepvi* (eredete: *txep tűz*)
- szilánk, hely, csepp:** [il.va] *PF* fn. *ilva*
- szilárdan:** [nik.'æ.rɪp'] *PF* *HSZ.* *nìk'ärìp* (eredete: *ke ärìp nem mozgat*) szó sz.: 'anélkül, hogy hagyná mozogni'
- szinapszis (idegsejtek közt), kapcsolat:** [tsa.'hɛj.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylyu*
- szint, emelet:** [ʔɛŋ.ɛŋ] *PF* fn. 'engeng
- szint, fok, perem, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- szintén, is:** [kop'] *PF* *HSZ.* *kop*
- szintén, is:** [kop'] *PF* *HSZ.* *kop*
- szitaló eső:** [tom.pa.'mɛjp'] *PF* fn. *tompameyp* (eredete: *tompa eső és meyp gyenge*)
- szociális vagy személyes), támogatás (érzelmi:** [ti.'slan] *PF* fn. *tìslan* (eredete: *slan támogat*) cs.sz.
- szociálisan vagy személyesen), támogat (érzelmileg:** [sl'an] *PF* i.(t) *slan* cs.sz.
- szokatlan, különös, ismeretlen:** [st'oŋ] *PF* mn. *stxong*
- szolgál:** [ki.tɛ.'ʔɛ 's-i] *PF* i.(tn) *kìtè'e si* (eredete: *kìtè'e szolgálat*)
- szolgálat:** [ki.tɛ.'ʔɛ] *PF* fn. *kìtè'e*
- szombat:** [tɪ.'ki.vɛ] *PF* fn. *trrkive* (összetétel ebből: *trr nap és kive hetedik*)
- szomjas:** [væŋ] *PF* mn. *väng*
- szomját csillapított, szomját oltott:** [ʔjɛ.væŋ] *PF* mn. *yeväng* (eredete: *ye tele és väng szomjas*)
- szomját oltott, szomját csillapított:** [ʔjɛ.væŋ] *PF* mn. *yeväng* (eredete: *ye tele és väng szomjas*)
- szomjúság:** [ti.væŋ] *PF* fn. *tiväng* (eredete: *väng szomjas*)
- szomorú:** [ti.kɛ.'ft'o.ŋaʔ] *PF* mn. *tikeftxonga'* (eredete: *keftxo szomorú*) n.e.
- szomorú, boldogtalan, 'Milyen szomorú!':** [kɛ.'ft'o] *PF* *GESZ.* *keftxo*
- szomorúan:** [ni.kɛ.'ft'o] *PF* *HSZ.* *nikeftxo* (eredete: *keftxo szomorú*)
- szomorúság:** [ti.kɛ.'ft'o] *PF* fn. *tikeftxo* (eredete: *keftxo szomorú*)
- szoros:** [ʔɛ.'k'in] *PF* mn. 'ekxin
- szorosan, vasmarokkal:** [ni.'sjɛp'] *PF* *HSZ.* *nìsyep* (eredete: *syep csapdába ejt*) szó sz.: 'mint egy csapda'
- szorosság, lazaság:** [ʔɛ.'k'i.num] *PF* fn. 'ekxinum (összetétel ebből: 'ekxin szoros és um laza)
- szorít, feszesít:** [sn'ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- szunyókálás:** [haw.'tsjɪp'] *PF* fn. *hawtsyìp* (eredete: *hahaw alszik*)
- száj:** [k'a] *PF* fn. *kxa*
- szállító eszköz:** [sæ.'mu.ŋɛ] *PF* fn. *sämunge* (eredete: *munge visz, hoz*) Megjegyzés: szóösszetételben az ä és e kiesik, marad: – *smung*
- szám:** [hol.'p'aj] *PF* fn. *holpxay* (összetétel ebből: *hol kevés és pxay sok*)
- számít, függ valamitől, bízik:** [m'oŋ] *PF* i.(t) *mong*
- számol:** [t'i.'am] *PF* i.(t) *tiam*
- számos:** [p'aj] *PF* mn. *pxay* (egyesszámú és többesszámú főnevekkel is használatos)
- számszeríj, nyílpuska:** [tska.'lɛp'] *PF* fn. *tskalép*
- számít valamire, elvár:** [sɛɛ.'f'ɛj] *PF* i.(t), i.(tn) *srefey* (összetétel ebből: *sre+ elött és pey vár*)
- számít, fontos:** [tsr'an.t'ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
- számítógép ('fém agy'):** [el.tu.lɛ.'fŋap'] *PF* fn. *eltu lefngap* (összetétel ebből: *eltu agy és lefngap fém*)
- szándékosan, akarattal:** [nit.'kan] *PF* *HSZ.* *nìtkan* (eredete: *tìkan cél, szándék*)
- szánom-bánom, bocs, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkeesség beismerése):** [ŋaj.'t'o.a] *PF* *GESZ.* *ngaytxoa* (összetétel ebből: *ngeyã tiéd és txoa megbocsátás*)
- száraz:** [u.'k'o] *PF* mn. *ukxo*
- szárazföld:** [ɛjɪm] *PF* fn. *reym*
- szárny:** [tsjal] *PF* fn. *tsyal*
- szégyenlős, félénk:** [nim] *PF* mn. *nim*
- szék, pad, bármely egyéb ülőalkalmatosság:** [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: *sä'o eszköz és heyn ül*)
- szél (szellő):** [hu.'fwɛ] *PF* fn. *hufwe*
- széle valaminek, szint, fok, perem:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)

- széle vminek, határ, szegély, vég:** [t'ɛw] *PF* fn. *txew*
- széles:** [slo.a] *PF* mn. *sloa*
- széles körben, kiterjedten:** [ni.'ho.ɛtʰ] *PF* hsz. *nihot* (eredete: **hoet hatalmas, terjedelmes, kiterjedt**)
- szép (belső szépség):** [ju.ɛj] *PF* mn. *yuey* cs.sz.
- szép (vizuálisan):** [nar.'lor] *PF* mn. *narlor* (eredete: **nari szem és lor kellemes**)
- szépség:** [ti.'lor] *PF* fn. *tilor* (eredete: **lor szép**)
- szétvet, felrobban:** [p'or] *PF* i.(tn) *pxor*
- szín:** [ʔo.pin] *PF* fn. *'opin*
- színes, tarka:** [p'aj.o.pin] *PF* hsz. *pxayopin* (összetétel ebből: **pxay sok és 'opin szín**)
- szív:** [t'ɛʔ.'lan] *PF* fn. *txe'lan*
- szó:** [li.ʔu] *PF* fn. *li'u*
- szó sz.: szemet ad, figyel:** [t'ɪŋ 'na.ri] *PF* i.(tn) *tɪŋ nari* (eredete: **tɪŋ ad és nari szem**)
- szójáték, szóvicc:** [li.ʔu.van] *PF* fn. *li'uvan* (összetétel ebből: **li'u szó és uvan játék**)
- szólít, hív:** [sj.aw] *PF* i.(tn) *syaw*
- szónok, (nyilvános) beszélő:** [ft'u.'li.ʔu.ju] *PF* fn. *ftxuli'uyu* (eredete: **ftxuli'u szónokol, beszédet mond**)
- szónoklat, beszéd:** [sæ.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. *säftxuli'u* (eredete: **ftxuli'u szónokol, beszédet mond**)
- szónokol, beszédet mond:** [ft'·u.'li.ʔu] *PF* i.(tn) *ftxuli'u* (összetétel ebből: **täftxu szó és li'u szó**)
- szótár:** [li.ʔu.pukʰ] *PF* fn. *li'upuk* (összetétel ebből: **li'u szó és puk könyv**)
- szóvicc, szójáték:** [li.ʔu.van] *PF* fn. *li'uvan* (összetétel ebből: **li'u szó és uvan játék**)
- szökik, menekül:** [h'i.fw.o] *PF* i.(tn) *hifwo*
- szöveg nélkül énekel, dúdol:** [t'ɪŋ lawɾ] *PF* i.(tn) *tɪŋ lawɾ* (eredete: **lawɾ dallam**)
- szövet:** [sræ] *PF* fn. *srä*
- szövőszék:** [ʔɛw.ræŋ] *PF* fn. *'ewrang*
- szükség:** [ti.'kin] *PF* fn. *tikin* (eredete: **kin szüksége van vmire**)
- szüksége van valamire:** [k'in] *PF* i.(t) *kin*
- szükséges:** [ni.'zen] *PF* mn. *nizen* (eredete: **zene kell**)
- szükséges, szükségszerű:** [lɛ.'kin] *PF* mn. *lekin* (eredete: **kin szüksége van vmire**)
- szükségszerű, szükséges:** [lɛ.'kin] *PF* mn. *lekin* (eredete: **kin szüksége van vmire**)
- szükségtelen hang, zaj:** [hawm.pam] *PF* fn. *hawmpam* (eredete: **hawng túlzás és pam hang**)
- szül (valakit):** [n.okʰ] *PF* i.(t) *nokx*
- születik:** [ʔo.ŋ.okʰ] *PF* i.(tn) *'ongokx* (összetétel ebből: **'ong kinyílik és nokx szül**)
- szülő vagy szülőpár:** [saʔ.sɛm] *PF* fn. *sa'sem* (eredete: **sa'nok anya és sempul apa**)
- szürke:** [ŋul] *PF* mn. *ngul*
- szürke szín:** [ŋul.pin] *PF* fn. *ngulpin* (eredete: **ngul szürke**)
- szó:** [t.æ.ft'·u] *PF* i.(t) *täftxu*
- sámán:** [ti.'rɛ.tu] *PF* fn. *tiretu* (eredete: **tirea szellem és tute személy**)
- sár:** [ŋo.a] *PF* fn. *ngoa*
- sárga:** [rim] *PF* mn. *rim*
- sárga szín:** [rim.pin] *PF* fn. *rimpin* (eredete: **rim sárga**)
- sétál:** [t'i.'r.an] *PF* i.(tn) *tiran*
- síkság, mező, nyílt terep:** [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- sírni:** [tsɪŋ.aw.v'ikʰ] *PF* i.(tn) *tsɪŋawv'ik*
- sós:** [wipʰ] *PF* mn. *wip*
- sóvárgás:** [sæ.'ʔan.la] *PF* fn. *sä'anla* (eredete: **'anla sóvárog**)
- sóvárog (valami után):** [ʔ'an.l.a] *PF* i.(t) *'anla*
- sötét:** [vawm] *PF* mn. *vawm*
- sötét szín:** [vawm.pin] *PF* fn. *vawmpin* (eredete: **vawm sötét**)
- sötét, buta:** [snu.mi.na] *CP* mn. *snumina* cs.sz.
- sötétedés előtti időszak, alkony, naplemente után:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: **txon'ong naplemente és maw után**)
- sötétség:** [ti.'vawm] *PF* fn. *tivawm* (eredete: **vawm sötét**)
- súly (fizikai):** [sjo.'kupʰ] *PF* fn. *syokup* (eredete: **syo könnyű és ku'up nehéz**)
- súlyos (fizikai értelemben), nehéz:** [ku.ʔupʰ] *PF* mn. *ku'up*
- süket:** [kak.'pam] *PF* mn. *kakpam* (eredete: **pam hang**)
- süketség:** [ti.kak.'pam] *PF* fn. *tikakpam* (eredete: **kakpam süket**)
- sűrű folyadék, gél:** [k'um.paŋ] *PF* fn. *kxumpay* (eredete: **kxum nyúlós, kocsonyás, sűrű**)
- sűrű, nyúlós, kocsonyás:** [k'um] *PF* mn. *kxum*

T

- tól/-től, -ból/-ből, felől, irányából (időbenisre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- a teljes nevekben szerepel:** [tɛ] *JC* part. *te*
- a többieknek:** [aj.'la.ru] *PF* nm. *aylaru* (az ös-szevonás elemei: **ay+lahe-ru**)
- a tökéletesnél is jobb, fenséges, magasztos:** [ʔjɔ.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- takács:** [tæ.ft'u.ju] *PF* fn. *täftxuyu* (eredete: **täftxu** sző és **-yu** főnévképző)
- talaj (termő-):** [ʔak.ra] *PF* fn. *'akra*
- talaj, föld:** [k].tɛ] *PF* fn. *kllte*
- találgat:** [ʔɛn 's:i] *PF* i.(tn) *'en si* (eredete: **'en találgatás**)
- találgatva, megérzés alapján cselekedve:** [ni.ʔɛn] *PF* hsz. *nien* (eredete: **'en találgatás**)
- találgatás, tipp, gyanú, megérzés:** [ʔɛn] *PF* fn. *'en*
- találkozni (szándékosan) (-val, -vel használataival):** [ul.t'a 's:i] *PF* i.(tn) *ultxa si* (eredete: **ultxa meeting**)
- találkozás résztvevője:** [ul.t'a.tu] *PF* fn. *ultx-atu* (eredete: **ultxa találkozó**)
- találkozó:** [ul.t'a] *PF* fn. *ultxa*
- talán, esetleg:** [k'awm] *PF* hsz. *kxawm*
- talány, rejtély, rejtvény, titokzatosság:** [iŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen titokzatosság** érzése és **tsim forrás**)
- tanfolyam, kurzus (tanórák sorozata):** [sna.nu.mul.t'a] *PF* fn. *snanumultxa* (eredete: **numultxa tanóra**)
- tanul:** [n.u.m.ɛ] *PF* i.(tn) *nume*
- tanulmányoz, figyel, szemügyre vesz:** [ft.i.'a] *PF* i.(t) *ftia*
- tanulságos, értelmes, oktató jellegű:** [ral.ŋaʔ] *PF* mn. *ralnga'* (összetétel ebből: **ral jelentés** és **nga'** tartalmaz)
- tanulás:** [ti.fti'.a] *PF* fn. *tiftia* (eredete: **ftia tanul**)
- tanuló, diák:** [nu.mɛ.ju] *PF* fn. *numeyu* (eredete: **nume tanul**)
- tanács:** [mo.'waf] *PF* fn. *mowar*
- tanácsadó:** [mo.'waf.si.ju] *PF* fn. *mowarsiyu* (eredete: **mowar tanács**)
- tanácskozik:** [ti.'re.a.p.æŋ.k'o] *PF* ige *tire-apängkxo* (összetétel ebből: **tirea lélek** és **pängkxo beszélget**)
- tanácsol:** [mo.'war.s:i] *PF* i.(tn) *mowar si* (eredete: **mowar tanács**)
- tanít:** [k.aɾ] *PF* i.(t) *kar*
- tanítás:** [sæ.'nu.mɛ] *PF* fn. *sänume* (eredete: **nume tanul**)
- tanítás (cselekvés):** [ti.ku.'saɾ] *PF* fn. *tikusar* (eredete: **kar tanít**)
- tanító:** [k.aɾ.ju] *PF* fn. *karyu* (eredete: **kar tanít**)
- tanóra:** [nu.mul.t'a] *PF* fn. *numultxa* (összetétel ebből: **nume tanul** és **ultxa találkozó**)
- tanóra, lecke:** [sæ.'num.vi] *PF* fn. *sänumvi* (eredete: **sänume tanítás**)
- tapasztalat, élmény:** [li.ɛ] *PF* fn. *lie*
- tapos, zúz:** [sɾ.uʔ] *PF* i.(t) *sru'*
- tarka, színes:** [p'a.j.o.pin] *PF* hsz. *pxayopin* (összetétel ebből: **pxay sok** és **'opin szín**)
- tart, kezel (érzelmileg), viselkedik valakivel szemben:** [z.ɛtʔ] *PF* i.(t) *zet*
- tartalmaz:** [ŋaʔ] *PF* i.(t) *nga'*
- tartály, tároló, konténer:** [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sähena* (eredete: **hena hord**)
- taszít, tol, lök:** [kæ.'ʔ.æ.r.ɪpʔ] *PF* i.(t) *kä'ärìp* (összetétel ebből: **kä megy** és **'ärìp mozgat** (meg)mozdít)
- te:** [ŋa] *PF* nm. *nga*
- te (szertartásos forma):** [ŋɛ.'ŋa] *PF* nm. *ngenga* (eredete: **nga te**)
- teendők hiánya, szabadidő:** [tik.'ʔm] *PF* fn. *tik'in* (eredete: **'in elfoglalt**)
- tegez (az ikran nyergéhez erősített):** [swi.'zaw.se.na] *PF* fn. *swizawsena* (összetétel ebből: **swizaw nyíl** és **sähena hordozó**)
- tegnap:** [tɾ.'am] *PF* hsz. *trram* (eredete: **trr nap** és **ham előző**)
- tegnapelőtt, két napja:** [mɛ.sɾ.'am] *PF* fn., hsz. *mesrram* (eredete: **trr nap**)
- tehetség:** [ti.'naw.ɾi] *PF* fn. *tinawri* (eredete: **nawri tehetséges**)
- tehetséges:** [naw.ɾi] *PF* mn. *nawri*
- tej:** [o.kupʔ] *PF* fn. *okup*
- tekintélyes, hatalmas:** [fkɛw] *PF* mn. *fkɛw*
- tele:** [tɛ.'ja] *PF* mn. *teya*
- tele, (meg)elégedett, hiánytalan:** [jɛ] *PF* mn. *ye*

- tele, jóllakott:** [jɛ.hakʰ] _{PF} mn. *yehakx* (eredete: *ye tele* és *ohakx éhes*)
- telefon:** [spul.'mɔk.rɪ] _{PF} fn. *spulmokra* (eredete: *spule mozgásba hoz* és *mokra hang*)
- teljes szívből, szenvedélyesen:** [ni.'ft'a.vaŋ] _{PF} *hsz. niftxavang* (eredete: *ftxavang szenvedélyes*)
- teljes, egész:** [ʔæn.'sɟɛm] _{PF} nm. *'änsyem*
- teljesen:** [ni.'wɔtʰ] _{PF} *hsz. nɪwɔtx* (eredete: *wɔtx teljesség, egész*)
- teljesség, egész:** [wɔtʰ] _{PF} fn. *wɔtx*
- teljesítmény, hőstett, nagy tett:** [sæ.'tɔ.ʔa] _{PF} fn. *säro'a*
- temet:** [kl.'j.ɛm] _{PF} i.(t) *klyem* (összetétel ebből: *klte föld* és *yem rak*)
- tengely körül forog, (meg)fordul:** [m·m] _{PF} i.(tn) *mìn Mìn ne ftärpa Fordulj balra*
- tenger, óceán:** [t'am.'pa.j] _{PF} fn. *txampay* (összetétel ebből: *txan sok* és *pay víz*)
- tennivaló, feladat:** [t'm.vi] _{PF} fn. *tìnvì*
- teremtés, teremtmény:** [swi.'ræ] _{PF} fn. *swirä*
- terjed, szaporodik, sokasodik:** [v.i.'ræ] _{PF} ige *virä*
- terjedelmes, hatalmas, kiterjedt:** [ho.ɛtʰ] _{PF} mn. *hoet*
- természetes (hamisítatlan, vad, eredeti, változatlan állapotú):** [jɪ] _{PF} mn. *yrr*
- természetesen, hamisítatlanul:** [ni.'jɪ] _{PF} *hsz. nɪyrr* (eredete: *yrr természetes*)
- természetesen, logikusan, értelemszerűen:** [ni.'lun] _{PF} *hsz. nilun*
- természetesen, mondani sem kell:** [kɛ.zɛm.p].t'ɛ] _{PF} *hsz. kezemplltxe* (összevonás: *ke+zene+pivlltxe*)
- természettudomány, tudomány:** [ti.fti'.a ki.'fke.jæ] _{PF} fn. *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: *tiftia tanulás* és *kifkey világ*)
- természeténél fogva erősít, illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik:** [h'aʔ] _{PF} i.(tn) *ha'*
- terv, előkészületek:** [ti.'hawl] _{PF} fn. *tihawl* (eredete: *hawl készülődik*)
- terv, tervezet:** [sæ.'rɛ.ŋopʰ] _{PF} fn. *särengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervez:** [rɛ.ŋopʰ] _{PF} i.(t) *rengop* (összetétel ebből: *renu minta* és *ngop alkot*)
- tervez:** [ʔo.ŋopʰ] _{PF} i.(t) *'ongop* (összetétel ebből: *'on alak, forma* és *ngop alkot*)
- tervezet, tervek:** [sæ.'rɛ.ŋopʰ] _{PF} fn. *särengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervezés:** [ti.'rɛ.ŋopʰ] _{PF} fn. *tirengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervező:** [ʔo.ŋop.ju] _{PF} fn. *'ongopyu* (eredete: *'ongop tervez*)
- terület:** [kl.'p'il.tu] _{PF} fn. *klpxiltu*
- terület, föld:** [at'.k'ɛ] _{PF} fn. *atxkxe*
- terület, völgy, bekerített nyílt terület:** [mo] _{PF} fn. *mo*
- tespedt, fásult, lusta:** [ŋoŋ] _{PF} mn. *ngong*
- test:** [tokʰ] _{PF} fn. *tokx*
- testi, fizikai:** [ɛ.'tokʰ] _{PF} mn. *letokx* (eredete: *tokx test*)
- testvér:** [t̃smukʰ] _{PF} fn. *tsmuk*
- testvér (csak emberekre (na'vikra) haszná-
va):** [t̃smuk.tu] _{PF} fn. *tsmuktu* (eredete: *tsmuk testvér*)
- tesztel, próbára tesz:** [f̃m.ɛ.t.okʰ] _{PF} i.(t) *fme-tok*
- tett, cselekedet:** [kɛm] _{PF} fn. *kem*
- tett/cselekvés nélkül:** [k̃ɛ.kɛm] _{PF} nm., *hsz. kekem* (összetétel ebből: *ke nem* és *kem tett*)
- tető, csúcs:** [fæ.pa] _{PF} fn. *fäpa*
- tevékeny, elfoglalt:** [ʔ·m] _{PF} i.(tn) *'in*
- textúra, érintés, érzés:** [zir] _{PF} fn. *zir*
- ti sokan:** [aj.'ŋa] _{PF} nm. *aynga* (eredete: *nga te*)
- tilos, nem szabad:** [z.ɛŋ.kɛ] _{PF} i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: *zene kell* és *ke nem*)
- tiltott:** [k'a.ni] _{PF} mn. *kxanì*
- tipp, találgatás, gyanú, megézés:** [ʔɛn] _{PF} fn. *'en*
- tiszta:** [la.ro] _{PF} mn. *laro*
- tiszta (pl.: felhőtlen ég), nyitott:** [pi.'akʰ] _{PF} mn. *piak*
- tiszta, világos, bizonyos:** [law] _{PF} mn. *law*
- tisztel:** [ɛ.i.o.'a.ɛ s-i] _{PF} i.(tn) *leioae si* (eredete: *leioae tisztelet*)
- tisztelet:** [ɛ.i.o.'a.ɛ] _{PF} fn. *leioae*
- tiszteletreméltó, becsületes:** [mɛ.'u.i.a.ŋaʔ] _{PF} mn. *meuianga'* (eredete: *meuia becsület* és *nga' tartalmaz*)
- tisztesség, becsület:** [mɛ.'u.i.a] _{PF} fn. *meuia*
- tisztán, világosan:** [ni.'law] _{PF} *hsz. nilaw* (eredete: *law tiszta*)
- tisztít:** [la.ro s-i] _{PF} i.(tn) *laro si* (eredete: *laro tiszta*)
- titkozatoság vagy értetlenség érzése:** [iŋ.jɛn] _{PF} fn. *ingyen*
- titokban, rejtve, rejtőzve:** [ni.'wan] _{PF} *hsz. nì-wan* (eredete: *wan elrejt*)

- titokzatos, rejtélyes:** [ʔij.jɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *ingy-enga'* (eredete: **ingyen** titokzatosság érzése)
- titokzatosan, rejtélyes módon:** [ʔniŋ.jɛn] *PF* hsz. *ningyen* (eredete: **ingyen** titokzatosság érzése)
- titokzatosság, rejtély, talány, rejtvény:** [ʔij.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** titokzatosság érzése és **tsim** forrás)
- to (kxim-mel):** [ʔtson.ta] *PF* ksz. *tsonta* (eredete: **tson** köteletség) (összevonás *tsont* a)
- tojás:** [ʔlo.i] *PF* fn. *loi*
- tol, lök, taszít:** [kæ.ʔæ.rɪpʔ] *PF* i.(t) *kä'äríp* (összetétel ebből: **kä** megy és **'äríp** mozgat (meg)mozdít)
- tolmácsol, értelmez:** [ʔral.pɛŋ] *PF* i.(t) *ralpeng* (összetétel ebből: **ral** jelentés és **peng** mond)
- tolmácsolás, fordítás:** [ʔti.ral.pɛŋ] *PF* fn. *tiral-peng* (eredete: **ral** jelentés és **peng** mond)
- tompa, életlen:** [ʔtɛ.tɛ] *PF* mn. *tete*
- tompa, életlen:** [ʔfwɛm] *PF* mn. *fwem*
- torok:** [ʔflɛw] *PF* fn. *flew*
- toruk lovas:** [ʔto.rukʔ mak.to] *JC* fn. *toruk mak-to* (összetétel ebből: **toruk** *leionoptyx* és **makto** lovagol)
- totem, amulet:** [ʔlo.ʔa] *PF* fn. *lo'a*
- továbbá, emellett, ráadásul:** [ʔni.'suŋ] *PF* hsz. *nisung* (eredete: **sung** hozzáad)
- trükk, bűvészmutatvány, ügyes/speciális módszer:** [ʔij.jɛn.tsjipʔ] *PF* fn. *ingyentsyip* (eredete: **ingyen** titokzatosság érzése)
- trükkös (személy), cseles:** [ʔlɛt.'wan] *PF* mn. *letwan* (eredete: **tute** személy és **wan** elrejt)
- tud:** [ʔo.'m.um] *PF* i.(t) *omum* (a hangsúly az első szótagra tolódik ha infix kerül bele)
- tud, képes:** [ʔts.un] *PF* i.(tnm) *tsun*
- tudatlan, buta:** [ʔja.j.makʔ] *PF* mn. *yaymak*
- tudatlanság:** [ʔtik.'tse.ri] *PF* fn. *tiktseri* (eredete: **tseri** észrevesz, megjegyez, tudatában van)
- tudatosság:** [ʔti.'tse.ri] *PF* fn. *titseri* (eredete: **tseri** észrevesz, megjegyez, tudatában van)
- tudatában van, észrevesz, megjegyez:** [ʔts.ɛ.rɪ] *PF* i.(t) *tseri*
- tudni akar, kíváncsi(nak lenni):** [ʔn.ɛw.'o.mum] *PF* i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: **new** akar és **omum** tud)
- tudomány, természettudomány:** [ʔti.fti'a.ki.'fkɛ.jæ] *PF* fn. *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftia** tanulás és **kifkey** világ)
- tudás:** [ʔti.'o.mum] *PF* fn. *tiumum* (eredete: **omum** tud)
- tudós:** [ʔti.fti'a.tu.ki.'fkɛ.jæ] *PF* fn. *tiftiatu kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftiatu** kutató és **kifkey** világ)
- tulajdon, szerzemény:** [ʔsæ.'ka.nom] *PF* fn. *säkanom* (eredete: **kanom** szerez)
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [ʔsjon] *PF* fn. *syon*
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [ʔsjon] *PF* fn. *syon*
- turner:** [ʔmm.ju] *PF* fn. *minyu* (eredete: **mìn** fordul)
- tábor:** [ʔawm] *PF* fn. *'awm*
- táborhely:** [ʔti.'ʔawm] *PF* fn. *tì'awm* (eredete: **'awm** tábor)
- táboroz:** [ʔti.'ʔawm 's.i] *PF* i.(tn) *tì'awm si* (eredete: **'awm** tábor)
- tálca:** [ʔsju.smuŋ] *PF* fn. *syusmung* (összetétel ebből: **syuve** étel és **smung** szállító eszköz)
- támad:** [ʔʔ.ɛ.k.o] *PF* i.(t) *'eko*
- támad, lerohan:** [ʔk'ʔ 's.i] *PF* i.(tn) *kxll si* (eredete: **kxll** lerohanás)
- támadás:** [ʔzop.'lo] *PF* fn. *zoplo*
- támogat (érzelmileg, szociálisan vagy személyesen):** [ʔsl.an] *PF* i.(t) *slan* cs.sz.
- támogatás (érzelmi, szociális vagy személyes):** [ʔti.'slan] *PF* fn. *tislan* (eredete: **slan** támogat) cs.sz.
- táncol:** [ʔsf.ɛw] *PF* i.(tn) *srew*(lehet *srew*) *D*
- tányér:** [ʔjom.jo] *PF* fn. *yomyo* (összetétel ebből: **yom** enni és **yo** asztal (fyayo köznap használataból))
- tárgy, dolog (kézzelfogható):** [ʔzum] *PF* fn. *zum*
- tároló, konténer, tartály:** [ʔsæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sähena* (eredete: **hena** hord)
- társalkodó, beszélgetőtárs:** [ʔpæŋ.'k'o.ju] *PF* fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo** beszélget)
- társalog, beszélget:** [ʔpæŋ.'k'o] *PF* i.(tn) *pängkxo*
- távol(ban):** [ʔmi.'so] *PF* hsz. *miso* (eredete: **mì** bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön)
- távol, messze:** [ʔa.'lɪm] *PF* hsz. *alim* (eredete: **lɪm** messze van)
- tér, hely, úr:** [ʔŋipʔ] *PF* fn. *ngip*

- térd:** [ki.'nam.til] *PF* fn. *kinamtil* (összetétel ebből: **kinam láb** és **til izület**)
- térkép:** [at'.k'ε.rɛl] *PF* fn. *atxkxerel* (összetétel ebből: **atxkxe föld** és **rel kép**)
- tétova:** [lɛ.'hi.pɛj] *PF* mn. *lehipey* (eredete: **hipey tétovázik**)
- tétován:** [ni.'hi.pɛj] *PF* hsz. *nihipey* (eredete: **hipey tétovázik**)
- tétovázik, habozik:** [hi.p.ɛj] *PF* i.(tn) *hipey* (eredete: **hi'i kis** és **pey várni**)
- tétovázás:** [ti.'hi.pɛj] *PF* fn. *tihipey* (eredete: **hipey tétovázik**)
- tévedés, hiba:** [ti.k'ɛj] *PF* fn. *tikxey* (eredete: **kxeyey hiba**)
- téves, helytelen, nem helyes:** [kɛ.'jawɪ] *PF* mn. *keyawɪ* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawɪ helyes**)
- tó:** [ʔo.ɾa] *PF* fn. *'ora*
- több:** [ni.'ʔul] *PF* hsz. *n'ul*
- több személye ivóedény, "kancsó":** [swo.a.sɛj a.'j] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből: **swoasey ivóedény** részegítő italokhoz és **yll közös**)
- többség, legtöbb, nagyrészt:** [t'am.p'i] *PF* fn. *txampxi* (eredete: **txan sok**)
- tökfej, gyagyás:** [sk'awɪ] *PF* fn. *skxawɪ*
- tökéletes(nek lenni), hibátlan(nak lenni):** [j.oʔ] *PF* i.(átn) *yo'*
- tökéletesen, hibátlanul:** [ni.'joʔ] *PF* hsz. *n'yo'* (eredete: **yo' tökéletes**)
- tökéletesség:** [ti.'yoʔ] *PF* fn. *t'yo'* (eredete: **yo' tökéletes**)
- tölt (a megtöltött dolog részes esetben):** [tɛ.'ja 's-i] *PF* i.(tn) *teya si* (eredete: **teya tele**)
- tömör, nem üreges:** [vawɪ] *PF* mn. *vawɪ*
- török:** [k'.ak'] *PF* i.(tn) *kxakx*
- történelem (nem ősi):** [ʔok.'vur] *PF* fn. *'okour* (összetétel ebből: **'ok emlék** és **vur történet**)
- történelem (ősi):** [ʔok.'rol] *PF* fn. *'okrol* (eredete: **'ok emlék** és **rol énekel**)
- történet:** [vur] *PF* fn. *vur*
- történés, esemény:** [ti.'lɛn] *PF* fn. *t'ilen* (eredete: **len történet**)
- törzsfő, klánvezető:** [o.lo.'ʔɛjk.tan] *JC* fn. *olo'eyktan* (összetétel ebből: **olo' klán** és **eyktan vezető**)
- törzsi birtok / tartomány, kb.: ország:** [t'an.lo.k'ɛ] *PF* fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: **txan nagy; klán** és **atxkxe föld**)
- törékeny:** [su.'sjaŋ] *PF* mn. *susyang*
- törött:** [fwɛl] *PF* mn. *fwɛl*
- túl (valamin):** [nu.æ] *PF* told. *nuä+*
- túl(ra), át(al):** [ka] *PF* told. *ka-*
- túlságosan, túlzó mértékben:** [ni.'hawŋ] *PF* hsz. *nihawŋ* (eredete: **hawŋ túlzás**)
- túlzásba vitt, túlzó:** [lɛ.'hawŋ] *PF* mn. *lehawŋ* (eredete: **hawŋ túlságosan**)
- túlzó mértékben, túlságosan:** [ni.'hawŋ] *PF* hsz. *nihawŋ* (eredete: **hawŋ túlzás**)
- túlzó, túlzásba vitt:** [lɛ.'hawŋ] *PF* mn. *lehawŋ* (eredete: **hawŋ túlságosan**)
- túlél:** [ɛm.'ɾɛj] *PF* i.(tn) *emrey*
- túlélés:** [tɛm.'ɾɛj] *PF* fn. *temrey* (eredete: **emrey túlél**)
- túlélő (pl. olyan csoport tagjai, akik közül meghalt néhány):** [lɛm.'ɾɛj] *PF* mn. *lemrey* (eredete: **emrey túlél**)
- tüdő:** [tso.pi] *PF* fn. *tsopi*
- tükröz, utánóz:** [ɾiʔ.ɾi s-i] *PF* i.(tn) *ri'ɾ si* (eredete: **ri'ɾ tükörkép**)
- tükörkép:** [ɾiʔ.ɾi] *PF* fn. *ri'ɾ*
- türelem:** [tim.'wej.pɛj] *PF* fn. *t'imweypey* (eredete: **maweyey türelmesnek lenni**)
- türelmes:** [lɛm.'wej.pɛj] *PF* mn. *lemweypey* (eredete: **maweyey türelmesnek lenni**)
- türelmes személy:** [ma.'wej.pɛj.ju] *PF* fn. *maweyeyyu* (eredete: **maweyey türelmesnek lenni**)
- türelmes(nek lenni)(ii):** [ma.'wej.p.ɛj] *PF* i.(átn) *maweyey* (összetétel ebből: **mawey nyugodt** és **pey várni**)
- türelmesen:** [nim.'wej.pɛj] *PF* hsz. *n'imweypey* (eredete: **maweyey türelmes(nek lenni)**)
- türelmetlen:** [kɛ.lɛm.'wej.pɛj] *PF* mn. *kelemweypey* (eredete: **ke nem** és **lemweypey türelmes**)
- türelmetlenül:** [ni.kɛm.'wej.pɛj] *PF* hsz. *n'ikemweypey* (eredete: **ke nem** és **lemweypey türelmes**)
- tüzecske:** [t'ɛp.tɕjɪp] *PF* fn. *txeptsyɪp* (eredete: **txep tűz**)
- tűz:** [t'ɛp] *PF* fn. *txep*
- tűz helye, tűzhely:** [t'ɛp.tɕɛŋ] *PF* fn. *txeptsɛŋ* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tsɛŋ hely**)
- tűzhely, tűz helye:** [t'ɛp.tɕɛŋ] *PF* fn. *txeptsɛŋ* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tsɛŋ hely**)

U

(ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy, olyanképen (helyzetből adódó hasonlóság):

[ˈtɛŋ.fja] *PF* ksz. *tengfya* (összetétel ebből: **teng** megegyező és **fya'o út**)

udvariatlan, durva, közönséges: [ræp.ˈtʊm] *PF* mn. *räptum*

uff! hó-rukk!, felkiáltás erőlködés közben: [sa.ˈu] *LA* gesz. *sau*

ugrik: [sp.æ] *PF* ige *spä*

ugyanakkor, bár, ámbátor: [hu.ˈfwa] *PF* ksz. *hufwa*

ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet), mint: [ni.ˈtɛŋ.fja] *PF* hat. *nitengfya* (eredete: **teng-fya úgy mint (ksz.)**)

ugyanúgy, hasonlóképpen: [ni.ˈtɛŋ] *PF* hsz. *niteng* (eredete: **teng megegyező**)

ugye? igaz-e? nem igaz?: [kɛ.ˈfjakʰ] *PF, Prr* part. *kefyak* (összetétel ebből: **ke fya** nem út és **sra** -e (eldöntendő kérdés jele))

ujj: [ˈzɛk.wæ] *PF* fn. *zekwä*

undorító, kellemetlen: [væʔ] *PF* mn. *vä'*

utasít, parancsol: [k'·im] *PF* i.(t) *kxìm*

utasítás, parancsolás: [ti.ˈk'im] *PF* fn. *tikxìm* (eredete: **kxìm parancsol, utasít**)

utat mutat, vezet: [fja.w·m.ˈt'·u] *PF* i.(tn) *fy-awintxu* (összetétel ebből: **fya'o út, irány** és **wintxu mutat**)

utazik: [s·opʰ] *PF* i.(tn) *sop*

utazás: [ti.ˈsopʰ] *PF* fn. *tisop* (eredete: **sop utazik**)

utazó: [ˈsop.ju] *PF* fn. *sopyu* (eredete: **sop utazik**)

utolsó, végső: [sjɛn] *PF* mn. *syen*

utolsó, végső, befejező: [toʀ] *PF* mn. *tor* (eredete: **toruk végső árny**)

utolsóként: [ni.ˈsjɛn] *PF* hsz. *nìsyen* (eredete: **syen utolsó**)

utál, gyűlöl: [v·ɛʔ.ˈk·i] *PF* i.(t) *ve'kì*

utálatos: [fkaʃ] *PF* mn. *fkay*

után: [ˈmaw.fwa] *PF* ksz. *mawfwa* (összetétel ebből: **maw után** és **fwa az**)

után, utána: [ˈmaw.kʀ] *PF* hsz. *mawkrr* (összetétel ebből: **maw után** és **krr idő**)

utána (időben): [maw.ˈkʀ.a] *PF* ksz. *mawkrra* másik alakja: **akrrmaw** (összetétel ebből: **krr idő** and **maw után**)

utána (időben): [a.ˈkʀ.maw] *PF* ksz. *akrrmaw* másik alakja: **mawkrra** (összetétel ebből: **krr idő** and **maw után**)

utána, után: [ˈmaw.kʀ] *PF* hsz. *mawkrr* (összetétel ebből: **maw után** és **krr idő**)

utánoz, tükröz: [ˈɾiʔ.ɾ s·i] *PF* i.(tn) *ri'ir si* (eredete: **ri'ir tüörkép**)

utánpótlás, ellátmány: [ˈmɛk.rɛ] *PF* fn. *mekre*
utóirat (P.S.), kiegészítés: [ti.ˈsuŋ] *Lance* fn. *tìsung* (eredete: **sung hozzáad**)

V

'vigyázz!', dühödt mordulás: [o.ˈiss] *LA* gesz. *oïsss*

-val/-vel (társhatározó): [hu] *PF* esz. *hu-*

-val/-vel/által (eszközhatározó): [fa] *PF* told. *fa-*

-vel használatával), találkozni (szándékosan) (*-val:* [ul.ˈt'a 's·i] *PF* i.(tn) *ultxa si* (eredete: **ultxa meeting**)

a vita tárgya, a szóváltás oka, a vitatott dolog: [sæ.wæ.ˈtɛ] *PF* fn. *säwäte* (eredete: **wäte vitatkozik**)

a vitatott dolog, a vita tárgya, a szóváltás oka: [sæ.wæ.ˈtɛ] *PF* fn. *säwäte* (eredete: **wäte vitatkozik**)

a végsőig: [ti.ˈʔiʔ.a.vaj] *PF* hsz. *tì'i'avay* (összetétel ebből: **'i'a befejez** és **vay amíg**)

vacsora: [ˈwu.tso] *PF* fn. *wutso*

vad, természetes (hamisítatlan, eredeti, változatlan állapotú): [jʀ] *PF* mn. *yrr*

vadvízi zuhatag (megszámlálható, de csak ritkán): [ˈtsɛl.tsul] *PF* fn. *tseltsul*

vadállat, állat: [i.ˈo.aŋ] *PF* fn. *ioang*

vadász: [ˈta.ron.ju] *JC, PF* fn. *taronyu* (összetétel ebből: **taron vadászik** és **-yu főnévképző**)

vadászat (egy konkrét esemény): [sæ.ˈta.ron] *PF* fn. *sätaron* (eredete: **taron vadászik**)

vadászik: [ˈt.a.r·on] *JC, PF* i.(t) *taron*

vadászocska: [ˈta.ron.ju.tʃipʰ] *PF* fn. *taronyut-syip* (eredete: **taronyu vadász**)

vadászás: [ti.tu.ˈsa.ron] *PF* fn. *títusaron* (eredete: **taron vadászik**)

vadászás (általában): [ti.ˈta.ron] *PF* fn. *títaron*

- (eredete: **taron vadászik**)
vagy (kötőszó): [fu] *PF* ksz. *fu*
vagy "szesz", részegítő ital: [ˈswo.a] *PF* fn. *swoa*
vagy berúgni, részegnek lenni: [ˈr.o.u] *PF* i.(tn) *rou* (pl.: **rou fa pxir**)
vagy nem: [fu.ˈkɛ] *PF* ksz. *fuke* (összetétel ebből: **fu vagy és ke nem**)
vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része), dísz: [i.ˈo.i] *PF* fn. *ioi*
vagyis, illetve, akarom mondani: [ko.ˈlan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: **kan céloz**)
vak: [kak.ˈrɛl] *PF* mn. *kakrel* (eredete: **rel kép**)
vaktság: [ti.kak.ˈrɛl] *PF* fn. *tikakrel* (eredete: **kakrel vak**)
valahol: [ˈtsɛ.ɲo] *PF* nm. *tsengo* (eredete: **tseng hely**)
valaki: [ˈtu.tɛ.o] *PF* nm. *tuteo* (eredete: **tute személy**)
valaki aki most lépett színre, újonc: [zi.ˈma.ʔu.ju] *PF* fn. *zima'uyu*
valaki, ő(k) (határozatlan alany, egyesszám-ban értendő): [fko] *PF* nm. *fko*
valamely kihívásra felkészül, nekivág: [s.a] *PF* i.(tn) *sa*
valami: [ˈʔu.o] *PF* nm. *'uo*
valami ami helyettesít valami mást, csere-, helyettes: [sæ.ˈraʷn] *PF* fn. *sāraʷn* (eredete: **raʷn kicserél**)
valami humoros: [sæ.ˈʔi.pu] *PF* fn. *sā'ipu* (eredete: **'ipu humoros**)
valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás, rossz természet: [ˈfɛʔ.ʀan] *PF* fn. *fe'ran* (összetétel ebből: **fe' rossz és ran belső tulajdonság**)
valamilyen állapotban marad, folytat egy cselekvést: [v.aʀ] *PF* i.(tn) *var*
valamin kívüli: [ˈwɪ.pa] *PF* mn. *wrrpa*
valaminek a mikéntje, a megfelelő mód: [e.ˈjaʷf.fya] *PF* fn. *eyawrfya* (eredete: **eyawf helyes és fya'o mód**)
valaminek a teteje, fedő: [lɛw] *PF* fn. *lew*
valaminek az alapvető természete, belső tulajdonság, lényeg, személyiség: [ʀan] *PF* fn. *ran*
valamit megcsinál, feladatot végrehajt: [ˈtm.vi s-i] *PF* i.(tn) *tɪnvi si* (eredete: **tɪnvi feladat**)
valójában: [ni.fkej.to.ˈɲaj] *PF* hsz. *nifkeytongay* (összetétel ebből: **tifkeytok állapot és ngay igaz**)
valószínű, valószínűleg: [ˈsk'a.kepˀ] *PF* mn., hsz. *skxakep*
valószínűleg, valószínű: [ˈsk'a.kepˀ] *PF* mn., hsz. *skxakep*
valótlan, hibás: [ˈtslɛɲ] *PF* mn. *tsleng*
van, lenni: [l-u] *PF* i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezés kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
vasmarokkal, szorosan: [ni.ˈsɲepˀ] *PF* hsz. *nɪsɲep* (eredete: **syep csapdába ejt**) szó sz.: 'mint egy csapda'
vastag: [nutˀ] *PF* mn. *nutx*
vastagság: [fli.ˈnutˀ] *PF* fn. *flinutx* (összetétel ebből: **fli vékony és nutx vastag**)
vasárnap: [tɪ.ˈʔaw.vɛ] *PF* fn. *trr'awve* (összetétel ebből: **trr nap és 'awve első**)
vendég: [ˈfɪ.tu] *PF* fn. *frrtu*
vereség, legyőzöttség: [sæ.læ.ˈt'ajɲ] *PF* fn. *sälätxayɲ* (eredete: **lätxayɲ legyőz**)
vereség, veszteség: [ti.ˈsɲajtˀ] *PF* fn. *tɪsɲaytx* (eredete: **snaytx veszít**)
vers szavalás (melodikus elbeszélés): [waj a pl.t'ɛ] *PF* kif. *way a plltxe* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
vers vagy dal szövege: [waj.æ ajli.ʔu] *PF* kif. *wayä ayli'u* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
vers éneklés: [waj a ʀol] *PF* kif. *way a ʀol* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
verseny: [ti.ˈwæ.sul] *PF* fn. *tɪwäsul* (eredete: **wäsul versenyez**)
verseny: [sæ.ˈwæ.sul] *PF* fn. *säwäsul* (eredete: **wäsul versenyez**)
versenyez: [ˈwæ.s-ul] *PF* i.(tn) *wäsul*
veszekedés, vita: [ti.wæ.ˈtɛ] *PF* fn. *tɪwäte* (eredete: **wäte vitatkozik**)
veszekszik, vitatkozik: [wæ.ˈt'ɛ] *PF* i.(t) *wäte*
vesztes: [ˈsɲaj.tu] *PF* fn. *snaytu* (eredete: **snaytx veszít**)
veszteség, vereség: [ti.ˈsɲajtˀ] *PF* fn. *tɪsɲaytx* (eredete: **snaytx veszít**)
veszély: [ˈhr.apˀ] *PF* fn. *hrrap*
veszélyes: [lɛ.ˈhr.apˀ] *PF* mn. *lehrrap* (eredete: **hrrap veszély**)
veszít: [sn.ajtˀ] *PF* i.(t) *snaytx*
vezet (népet): [ˈɛjkˀ] *JC,PF* i.(t) *eyk*

- vezet, utat mutat:** [fja.w.m.'t'·u] *PF* i.(tn) *fyawintxu* (összetétel ebből: **fya'ó út, irány és wintxu mutat**)
- vezető (ideiglenesen, kisebb csoporté pl. vadászoké):** ['ɛjk.ju] *PF* fn. *eykyu* (eredete: **eyk vezet**)
- vezető, főnök:** ['ɛjk.tan] *JC* fn. *eyktan* (eredete: **eyk vezet**)
- vezetőség:** [ti.'ɛjk.tan] *PF,JC* fn. *tieyktan* (eredete: **eyktan vezet**)
- vicc, mulatságos történet:** ['haŋ.vur] *PF* fn. *hangvur* (összetétel ebből: **hangham nevet és vur történet**)
- vicces, humoros, mulattató:** ['ʔi.pu] *PF* mn. *'ipu*
- videó, film:** ['rɛl a.ru.'sɪkx] *PF* fn. *rel arusikx* (összetétel ebből: **rel kép és rikx mozog**)
- vidám, jókedvű:** [nit.'ram] *PF* mn. *nitrām*
- vigyáz, gondoskodik, felelős:** [v·ɛwŋ] *PF* i.(t) *vewng*
- vigyáz, odafigyel, óvatosan cselekszik:** ['na.ri s-i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: **nari szem**)
- vigyázz! menekülj! veszély! (figyelmeztető kiáltás):** ['raw.kɛ] *PF* gesz. *rawke*
- vihar:** ['jɾ.apʷ] *PF* fn. *yrrap* (eredete: **ya levegő és hrrap veszély**)
- villámlás (általános kifejezés):** [rawm] *PF* fn. *rawm*
- villámlás-mennydörgés:** ['rawm.p'om] *PF* fn. *rawmpxom* (eredete: **rawm villámlás és 'rpxom mennydörgés**)
- világ (fizikai, kézzelfogható):** [ki.'fkɛj] *PF* fn. *kifkey*
- világos szín:** ['nɛjm.pin] *PF* fn. *neypin* (eredete: **neyn világos**)
- világos színek:** [nɛjn] *PF* mn. *neyn*
- világos, tiszta, bizonyos:** [law] *PF* mn. *law*
- világosan, tisztán:** [ni.'law] *PF* hsz. *nɪlaw* (eredete: **law tiszta**)
- világossá tesz:** ['law 's-i] *PF* i.(tn.) *law si* (eredete: **law világos**)
- virág:** ['sju.laŋ] *PF* fn. *syulang*
- virágzás, kinyílás:** [ti.'ʔoŋ] *PF* fn. *tɪ'ong* (eredete: **'ong virágzik**)
- viselkedik valakivel szemben, tart, kezel (érelmíleg):** [z·ɛtʷ] *PF* i.(t) *zet*
- vissza, válasz képpen:** [ni.'ʔɛjŋ] *PF* hsz. *nɪ'eyng* (eredete: **'eyng válasz**)
- visszatér:** [t·æ.'t'·aw] *PF* i.(tn) *tätxaw*
- visszautasít, megtagad, nem hajlandó valamire:** [st·o] *PF* i.(tm) *sto*
- visszhang:** [ŋam] *PF* fn. *ngam*
- visz, hord:** ['h·ɛ.n·a] *PF* i.(t) *hena*
- visz, hoz:** ['m·u.ŋ·ɛ] *PF* i.(t) *munge*
- viszket:** ['fk'·a.k·ɛ] *PF* ige *fkxake*
- vita, veszekedés:** [ti.wæ.'tɛ] *PF* fn. *tɪwäte* (eredete: **wäte vitatkozik**)
- vitatkozik, veszekszik:** [wæ.'t·ɛ] *PF* i.(t) *wäte*
- vizes:** [lɛ.'paj] *PF* mn. *lepay* (eredete: **pay víz**)
- vizsgálat:** [ti.stɛ.'ft'aw] *PF* fn. *tɪstɛftaxaw* (eredete: **stɛftaxaw vizsgál**)
- vizsgálat:** [sæ.'laŋ] *PF* fn. *sälang* (eredete: **lang (meg)vizsgál**)
- vonatkozóan, -ról/-ről, illetően:** [tɛ.'ri] *PF* told. *teri-*
- vonyít, üvölt:** [r·o.'ŋu.waj] *PF* i.(tn) *ronguway* (eredete: **rol énekel és nguway üvöltés, vonyítás**)
- vonyítás, a nantang üvöltése:** ['ŋu.waj] *PF* fn. *nguway* (eredete: **way dal**)
- vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismeretjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjon] *PF* fn. *syon*
- vulkán:** [t'ɛp.'ram] *PF* fn. *txepram* (összetétel ebből: **txep tűz és ram hegy**)
- vág:** [m·un.'ʔ·i] *PF* ige *mun'i*
- vágy:** [ti.'nɛw] *PF* fn. *tɪnew* (eredete: **new akar**)
- vágás, horzsolás, kisebb seb:** ['sk'ir.'tsjɪpʷ] *PF* fn. *skxirtsyip* (eredete: **skxir seb**)
- válasz képpen, vissza:** [ni.'ʔɛjŋ] *PF* hsz. *nɪ'eyng* (eredete: **'eyng válasz**)
- válasz, felelet:** [ti.'ʔɛjŋ] *PF* fn. *tɪ'eyng* (eredete: **'eyng válaszol**)
- válaszol, felel:** [ʔ·ɛjŋ] *PF* ige *'eyng*
- választ:** [ft'·ɛj] *PF* i.(t) *ftxey*
- választás:** [ti.'ft'ɛj] *PF* fn. *tɪftxey* (eredete: **ftxey választ**)
- váll:** ['ʔɛt.naw] *PF* fn. *'etnaw*
- változat:** [sɛɛj] *PF* fn. *srey*
- változatlan állapotú), vad, természetes (hamisítatlan, eredeti):** [jɾ] *PF* mn. *yrr*
- változik:** [l·a.t·ɛm] *PF* i.(tn) *latem* (l«eyk»atem i.(t) *változik*)
- változtatás:** [sæ.'la.tɛm] *PF* fn. *sälatem* (eredete: **latem változik**)
- változás:** [ti.'la.tɛm] *PF* fn. *tɪlatem* (eredete: **latem változik**)
- vár valamire, várni:** [p·ɛj] *PF* i.(tn) *pey*

váratlannak lenni, furcsának, különösnek, idegennek: [h·ɛkʰ] PF i.(tn) *hek*
 várni, vár valamire: [p·ɛj] PF i.(tn) *pej*
 véd: [ti.'haw.nu 's-i] PF i.(tn) *tihawnu sí* (eredete: *tihawnu védelem*)
 véd, (meg)ment: [z·oŋ] PF i.(t) *zong*
 védelem: [ti.'haw.nu] PF fn. *tihawnu* (eredete: *hawnu véd, óv*)
 védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, fából faragott, stb.): [ʰɛn.tɛn] PF fn. *renten*
 vég, határ, széle vminek, szegély: [t'ɛw] PF fn. *txew*
 véges, nem határtalan: [t'ɛw.ŋaʔ] PF mn. *txewŋa'* (összetétel ebből: *txew határ* és *nga'* tartalmaz)
 végre, végül: [ni.'ʔiʔ.a] PF hsz. *nì'í'a* (eredete: *'í'a vég*)
 végső, utolsó: [sʃɛn] PF mn. *syen*
 végső, utolsó, befejező: [toɾ] PF mn. *tor* (eredete: *toruk végső árny*)
 végtelen: [t'ɛw.lu.ke] PF mn. *txewluke* (összetétel ebből: *txew határ* és *luke nélkül*)
 végtelen (sok), megszámlálhatatlan: [ke.t̩suk.'ti.am] PF mn. *ketsuktiam* (eredete: *ketsuk-hatatlan, -hetetlen* és *tiam számol*)
 végül, végre: [ni.'ʔiʔ.a] PF hsz. *nì'í'a* (eredete: *'í'a vég*)
 vékony: [fli] PF mn. *fli* n.e.
 vékony vízesés, egyedülállóan magas, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható): [sɛ.'ʔaj] PF fn.

W

WC (a Földön), mosdó: [ʰŋæʔ.t̩sɛŋ] PF fn. *fngä'tseng* (összetétel ebből: *fngä'* könnyít magán és *tseng hely*)

Z

zaj, kellemetlen hang: [væ.pam] PF fn. *väpam* (eredete: *vä kellemetlen* és *pam hang*)
 zaj, szükségtelen hang: [hawm.pam] PF fn. *hawmpam* (eredete: *hawng túlzás* és *pam hang*)
 zajos: [lɛ.'hawm.pam] PF mn. *lehawmpam* (eredete: *hawmpam zaj*)
 zajosan: [ni.'hawm.pam] PF mn. *nihawmpam* (eredete: *hawmpam zaj*)

se'ayl

véletlenszerű, rendhagyó: [ʰɛ.nul.ke] PF mn. *renulke* (eredete: *renu minta* és *luke nélkül*)
 véletlenül találkozni, összefutni: [ul.'t'a.f-un] PF i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: *ultxa találkozó* és *run talál*)
 véletlenül, akaratlanul: [niɾ.'kan.lu.ke] PF hsz. *niɾkanluke* (összetétel ebből: *niɾkan szándékosan, akarattal* és *luke-nélkül*)
 véletlenül, sorsszerűen: [ni.'sʃaj.vi] PF hsz. *nìsyayvi* (eredete: *syayvi szerencse*)
 vér: [ʰɛj.paj] PF fn. *reypay* (összetétel ebből: *rey él* és *pay víz*)
 víz, folyadék: [paj] PF fn. *pay*
 vízcsepp: [paj.i.va] PF fn. *payiwa* (eredete: *pay víz* és *ilva csepp*)
 vízfolyás, folyam, patak: [paj.fja] PF fn. *payfya* (összetétel ebből: *pay víz* és *fya'o út*)
 vízió, látomás: [æ.'i.ɛ] PF fn. *äie*
 vízszintesen: [ni.'t'aj] PF hsz. *niɾxay* (eredete: *txay vízszintesnek lenni, laposan fektüdni*)
 vízszintesnek lenni: [t'·aj] PF i.(tn) *txay*
 vízszállító eszköz: [paj.smun] PF fn. *paysmung* (összetétel ebből: *pay víz* és *smung szállító eszköz*)
 víztartály: [paj.se.na] PF fn. *paysena* (összetétel ebből: *pay víz* és *sähena tartály*)
 völgy: [t̩soŋ] PF fn. *tsong*
 völgy, terület, bekerített nyílt terület: [mo] PF fn. *mo*

WC (a Földön), mosdó: [mo a 'fŋæʔ] PF fn. *mo a fngä'* (összetétel ebből: *mo bekerített terület* és *(a) fngä'* könnyít magán)

zene: [ˈpam.t̪ɛ.o] *PF* fn. *pamtseo* (összetétel ebből: **pam** hang és **tseo** művészet)
zeneszerző: [pam.t̪ɛ.o.ˈŋop.ju] *PF* fn. *pamtse-ongopyu* (összetétel ebből: **pamtseo** zene és **ngopyu** alkotó) pl. James Horner
zenél (fa a hangszer neve előtt): [ˈpam.t̪ɛ.o.ˈs-i] *PF* i.(tn) *pamtseo si* (eredete: **pamtseo** zene)
zenél, énekeltet (költői): [ɾɛj.ˈkol] *PF* i.(t) *reykol* (eredete: **rol** énekel és «**eyk**» műveltető *infixum*)
zenész: [ˈpam.t̪ɛ.o.tu] *PF* fn. *pamtseotu* (eredete: **pamtseo** zene)
zivatar, felhőszakadás: [tˈan.ˈtom.pa] *PF* fn. *txantompa* (összetétel ebből: **txan** sok és **tompa** eső)
zsanér, ízület: [til] *PF* fn. *til*
zsinór: [tɛ.ˈlɛm] *PF* fn. *telem*

Á

ábrázat, arc, orca: [kɛj] *PF* fn. *key*
ágyékkötő: [tɛwŋ] *PF* fn. *tewng*
álcázás, összezavarrás: [ti.ˈwan] *PF* fn. *tüwan* (eredete: **wan** elrejt)
áll: [kɿ.ˈkʰ.ɛm] *PF* i.(tn) *kllkxem*
áll (testrészt): [ˈtsuk.sim] *PF* fn. *tsuksim*
állapot, körülmény, helyzet: [ti.ˈfkɛj.tokˀ] *PF* fn. *tifkeytok* (eredete: **fkeytok** létezik)
állat kicsinye (emlőség, madaré, halé, rovaré): [ˈli.ni] *PF* fn. *lini*
állat, vadállat: [i.ˈo.aŋ] *PF* fn. *ioang*
állathang (ordítás, bőgés, stb.): [zawɾ] *PF* fn. *zawɾ*
állati eredetű táplálék (étel), hús: [vej] *PF* fn. *vey*
állatnyom, csapás (állaté vagy személyé): [ˈtsmim] *PF* fn. *tsmim*
állhatatosan, erősen, rendületlenül: [nik.lo.ˈnu] *PF* hsz. *niklonu* (eredete: **ke lonu** nem ereszt) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
állítás: [sæ.pl.ˈtʰɛ] *PF* fn. *säplltxe* (eredete: **plltxe** beszél)
álmodik: [ˈu.nil.s-i] *PF* i.(tn) *unil si* (eredete: **unil** álom)

zsákmány: [ti.spe.ˈʔɛ] *PF* fn. *tispe'e* (eredete: **spe'e** elfog)
zsákmány, préda: [smar] *PF* fn. *smar*
zsír (húsban): [ˈsjɛ.we] *PF* fn. *syewe*
zsíros: [ˈsjɛ.we.ŋaʔ] *PF* mn. *syewenga'* (összetétel ebből: **syewe** zsír és **nga'** tartalmaz)
zuhan, lebukik, alámerül: [t.awŋ] *PF* i.(tn) *tawng*
zárt, borús (pl.: felhős ég): [ˈtstu] *PF* fn. *tstu*
zöld, kék: [ˈɛ.an] *PF* mn. *ean*
zöltség (mint étel): [fk'ɛn] *PF* fn. *fkxen*
zöltség vagy állat, szezonális (étel): [ki.ˈmar] *PF* mn. *kimar*
zúz, tapos: [sɾ.uʔ] *PF* i.(t) *sru'*
zúrzavar: [ja.ˈjajɾ] *PF* fn. *yayayr*
zúrzavar oka/forrása, zavaros dolog: [ja.ˈjajɾ.t̪sim] *PF* fn. *yayayrtsim* (összetétel ebből: **yayayr** zúrzavar és **tsim** forrás)

álmodik valamiről: [ˈu.nil.t̪s.a] *PF* i.(t) *uniltsa* (eredete: **unil** álom és **tse'a** lát)
álom: [ˈu.nil] *JC* fn. *unil*
álomjáró: [u.nil.ti.ˈran.ju] *PF* fn. *uniltiranyu* (összetétel ebből: **unil** álom és **tiranyu** járó)
által(a), révén, keresztül, mentén: [ˈi.læ] or [i.ˈlæ] *PF* told. *ilä+*
ámbátor, bár, ugyanakkor: [hu.ˈfwa] *PF* ksz. *hufwa*
árny(ék): [ukˀ] *PF* fn. *uk* (eredete: **toruk** végső árny)
ártalom, baj: [k'ʰu] *PF* fn. *kxu*
áruslás, hűtlenség: [ka.ˈvukˀ] *PF* fn. *kavuk*
át az ellenkező oldalra, keresztül: [fɛw] *PF* told. *few-*
át(al), túl(ra): [ka] *PF* told. *ka-*
át, keresztül (vmi közepén át): [k'ʰam.læ] *PF* told. *kxamlä-* (eredete: **kxam** közép)
átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül), áthelyez: [sɾ.m] *PF* i.(t) *sɾm*
áthelyez, átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül): [sɾ.m] *PF* i.(t) *sɾm*
áttekintés, összegzés: [ˈvur.vi] *PF* fn. *vurvi* (eredete: **vur** történet)

É

- éber:** [t'ɛn] *PF* mn. *txen*
- éberség, ébrenlét:** [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *tìtxen* (eredete: *txen éber*)
- ébrenlét, éberség:** [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *tìtxen* (eredete: *txen éber*)
- édes (íz):** [ka.'lin] *PF* mn. *kalin*
- édes bogyó (gyengéd, kedveskedő kifejezés):** [pa.ska.'lin] *PF* fn. *paskalin* (eredete: *pasuk bogyó* és **(a)kalin édes**)
- édes illatú/aromájú (pl. virág ; utalhat a na'vik által használt fűszerre is):** [un.'jor] *PF* mn. *unyor*
- édesen, kedvesen:** [ni.'ho.na] *PF* hsz. *nìhona* (eredete: *hona kedves*)
- ég(bolt):** [taw] *PF* fn. *taw*
- éhes:** [o.'hak'] *PF* mn. *ohakx*
- éhség:** [ti.o.'hak'] *PF* fn. *tìohakx* (eredete: *ohakx éhes*)
- éhínség:** [sju.vɛ.kɛl] *PF* fn. *syuvekel* (eredete: *syuve étel*)
- éjfél:** [k'am.t'on] *PF* fn. *kxamtxon* (összetétel ebből: **kxam közép** és **txon éj**)
- éjfél előtt:** [srɛ.'kam.t'on] *PF* fn. *srekamtxon* (összetétel ebből: **sre előtt** és **kxamtxon éjfé**)
- éjfél után:** [k'am.t'o.maw] *PF* fn. *kxamtxomaw* (összetétel ebből: **kxamtxon éjfél** és **maw után**)
- éjjel:** [t'on.kɾ] *PF* hsz. *txonkrr* (összetétel ebből: **txon éj** és **krr idő**)
- éjszaka, este:** [t'on] *PF* fn. *txon*
- él:** [ɾ.ɛj] *PF* i.(tn) *rey*
- éles (mint egy penge):** [lit'] *PF* mn. *litx*
- éles, hegyes:** [p'i] *PF* mn. *pxi*
- élet:** [ti.'ɾɛj] *PF* fn. *tìrey* (eredete: **rey él**)
- életlen, tompa:** [tɛ.tɛ] *PF* mn. *tete*
- életlen, tompa:** [fwɛm] *PF* mn. *fwem*
- életmód, kultúra:** [ɾɛj.fja] *PF* fn. *reyfya* (összetétel ebből: **rey élet** és **fya'o út, mód**)
- élmény, tapasztalat:** [li.ɛ] *PF* fn. *lie*
- élvezetes módon, élvezetesen:** [ni.'ʔoʔ] *PF* hsz. *nì'o'* (eredete: **'o' izgalmas**)
- élvezetes, örömteli:** [pɾ.tɛʔ] *PF* mn. *prte'*
- élvezetesen, élvezetes módon:** [ni.'ʔoʔ] *PF* hsz. *nì'o'* (eredete: **'o' izgalmas**)
- élvezetesnek lenni:** [z.aw.'pɾ.tɛʔ] *PF* i.(tn) *zawprte'* (eredete: **za'u jön és prte' élvezetes**)
- élvezhető (fizikailag, kellemes, szexuálisan):** [mo.'wan] *PF* mn. *mowan*
- élénk, fényes:** [t'a.na.tan] *PF* mn. *txanatan* (összetétel ebből: **txan sok** és **atan fény**)
- élő állat szagára emlékeztető (pl. ivóhely közelében):** [a.'t'ar] *PF* mn. *atxar*
- élő, élőlény:** [ɾu.'sɛj] *PF* mn., fn. *rusey* (összetétel ebből: **rey él** és **«us» folyamatos melléknévi igenévi alak**)
- előlény, élő:** [ɾu.'sɛj] *PF* mn., fn. *rusey* (összetétel ebből: **rey él** és **«us» folyamatos melléknévi igenévi alak**)
- én:** [o.ɛ] *PF* nm. *oe*
- én (szertartásos forma):** [o.hɛ] *PF* nm. *ohe*
- ének, dal:** [ti.'rol] *PF* fn. *tìrol* (eredete: **rol énekel**)
- énekel:** [ɾ.ol] *PF* ige *rol*
- énekeltet (költői), zenél:** [ɾɛj.'kol] *PF* i.(t) *reykol* (eredete: **rol énekel** és **«eyk» műveltető infixum**)
- énekhang, beszédhang:** [mok.ɾi] *PF* fn. *mokri*
- éppen előtte:** [p'i.'srɛ] *PF* told. *pxisre+* (összetétel ebből: **sre előtt (időben)** és **pxi éles**)
- éppen most, ebben a pillanatban:** [p'i.'sɛt'] *PF* hsz. *pxiset* (összetétel ebből: **set most** és **pxi éles**)
- épít:** [t'u.l.a] *PF* i.(t) *txula*
- építmény:** [ti.'t'u.la] *PF* fn. *tìtxula* (eredete: **txula épít**)
- érdekes(nek lenni):** [ɛl.tur ti.'t'ɛn s:i] *PF* i.(tn.) *eltur tìtxen si* (eredete: **eltu-r agy (kötőmód)** és **tìtxen felébresztés**)
- érdemes, méltó:** [p'an] *PF* mn. *pxan*
- éretlenül, gyerek módra:** [ni.'ʔɛ.vɛŋ] *PF* hsz. *nì'eveng* (eredete: **'eveng gyerek**)
- érett, fejlett, felnőtt:** [fjɛjn] *PF* mn. *fyeyn*
- érett, friss:** [p'a.sul] *PF* mn. *pxasul*
- éretten, felnőtt módra:** [ni.'fjɛjn.tu] *PF* hsz. *nì'fyeyntu* (eredete: **fyeyntu felnőtt**)
- érettség, fejlettség, beteljesülés:** [ti.'fjɛjn] *PF* fn. *tìfyeyn* (eredete: **fyeyn érett, fejlett**)
- érez (szagot!):** [h.ɛ.f.i] *PF* i.(t) *hefi*
- érez (érintéssel!):** [z.im] *PF* i.(t) *zìm*
- érez, érzékel:** [ʔ.ɛ.f.u] *PF* i.(t) *'efu*

érint (szándékosan): [t̪·ɪŋ ˈzɛk.wæ] *PF* i.(tn) *t̪iŋ zekwä* (eredete: **t̪iŋ ad** és **zekwä** ujj)
érintés: [ˈz̪im.t̪swo] *PF* fn. *z̪imtswo* (eredete: **z̪im érintéssel érez**)
érintés, érzés, textúra: [z̪iɾ] *PF* fn. *z̪ir*
érkezés: [ti.ˈpæ.hɛm] *PF* fn. *t̪ipāhem* (eredete: **pāhem érkezik**)
értekezik, beszél valamiről, oda vonatkozót mond: [l̪·awk̪] *PF* i.(t) *lawk*
értelem, intelligencia: [ti.ˈt̪slam] *PF* fn. *t̪itslam* (eredete: **t̪slam ért**)
értelemszerűen, természetesen, logikusan: [ni.ˈlun] *PF* hsz. *n̪ilun*
értelmes, eszes, okos: [ˈka.nu] *PF* mn. *kanu* CS.SZ.
értelmes, tanulságos, oktató jellegű: [ˈral.ŋaʔ] *PF* mn. *ralngaʔ* (összetétel ebből: **ral jelentés** és **ngaʔ tartalmaz**)
értelmesen, jelentősen: [ni.wa.ˈwɛ] *PF* hsz. *n̪i-wawe* (eredete: **wawe jelentés, jelentőség**)
értelmez, tolmácsol: [ral.ˈp̪·ɛŋ] *PF* i.(t) *ralpeng* (összetétel ebből: **ral jelentés** és **peng mond**)
Értem! (indulatszó): [t̪slo.ˈlam] *PF* gesz. *t̪slo-lam* (eredete: **t̪slam ért** és «**ol**» befejezett cselekvés *infixuma*) befejezett cselekvés jelével kötőmód
értékel, (ki)próbál, ellenőriz: [m̪·ajʔ] *PF* i.(tm) *mayʔ*
értékes, megéri: [l̪·ɛj] *PF* i.(tn) *ley*
érvényes: [ka.ˈŋaj] *PF* mn. *kangay* (rokonértelmű a **ngay**-jal *igaz*)

Í

így, ilyen módon: [fi.ˈfja] *PF* mut.n. *f̪ifya* (eredete: **fyaʔo mód**)
ígér: [ˈpæ.nu.t̪·ɪŋ] *PF* i.(t) *p̪ānut̪iŋ* (összetétel ebből: **p̪ānu ígéret** és **t̪iŋ ad**)
ígéret: [ˈpæ.nu] *PF* fn. *p̪ānu*
íj (fegyver): [t̪sko] *PF* fn. *tsko*
íj és nyíl: [t̪sko swi.ˈzaw] *PF* fn. *tsko swizaw* (összetétel ebből: **tsko íj** és **swizaw nyíl**)
ír: [pam.ˈɾɛl ˈs̪·i] *PF* i.(tn) *pamrel si* (eredete: **pamrel írás**)

Ó

óceán, tenger: [t̪ˈam.ˈpaj] *PF* fn. *txampay* (összetétel ebből: **txan sok** és **pay víz**)
óhajt, kíván: [t̪ˈa.ŋ·al] *PF* i.(tn) *rangal*

érvényesít, megerősít: [ka.ˈŋaj s̪·i] *PF* i.(tn) *kangay si* (eredete: **kangay érvényes**)
érzelem: [ti.ˈʔɛ.fu] *PF* fn. *t̪iʔefu* (eredete: **ʔefu érez**)
érzék (érzékelés): [i.ˈnan.fja] *PF* fn. *inanfya* (összetétel ebből: **inan olvas, érzékelés útján tudást szerez** és **fyaʔo út, mód**)
érezkel, érez: [ʔ̪·ɛ.f.u] *PF* i.(t) *ʔ̪efu*
érezkelés útján tudást szerez valamiről, olvas (e.g. az erdőt): [i.ˈn̪·an] *PF* i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)
érzés, érintés, textúra: [z̪iɾ] *PF* fn. *z̪ir*
és: [si] *PF* ksz. *s̪i* (szavak között, toldalék is lehet: –s̪i; tagmondatok között nem használatos, helyette: **ulte és**)
és (két mondatot köt össze): [ˈul.tɛ] *PF* ksz. *ulte*
ész: [ti.ˈka.nu] *PF* fn. *t̪ikanu* (eredete: **kanu okos**)
észrevesz, megjegyez, tudatában van: [t̪s̪·ɛ.ɾ·i] *PF* i.(t) *t̪seri*
étel, ennivaló (gyűjtőnév, nincs többesszám): [ˈsj̪u.vɛ] *PF* fn. *syuwe*
ételcsomag (ehető levelekbe csomagolt kis adag étel): [ˈnik.t̪s̪jɛj] *PF* fn. *niktsyey* (összetétel ebből: **nik kényelmes** és **tsyey falat**)
év: [ˈz̪l.sit̪] *PF* fn. *z̪is̪it̪*
évszak: [ˈz̪l.s̪i.k̪] *PF* fn. *z̪is̪ik̪r̪* (eredete: **z̪is̪it̪ év** és **k̪r̪ idő**)

írás: [pam.ˈɾɛl] *PF* fn. *pamrel* (összetétel ebből: **pam hang** és **rel kép**)
író: [pam.ˈɾɛl.si.ju] *PF* fn. *pamrelsiyu* (eredete: **pamrel írás**)
íz, zamat: [sur] *PF* fn. *sur*
ízlelés: [ˈɛwk̪.t̪swo] *PF* fn. *ewk̪tswo* (eredete: **ewku ízlel**)
ízletes, pompás, bőséges: [fwaŋ] *PF* mn. *fawang*
ízület, zsanér: [til] *PF* fn. *til*

ómen, (elő)jel: [a.ˈu.ŋi.a] *PF* fn. *aungia*
óvatosan cselekszik, vigyáz, odafigyel: [ˈna.ɾi s̪·i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: **nari szem**)

Ö

- öl, gyilkol:** [tsp·aŋ] _{PF} i.(t) *tspanɡ*
- ölel, karol, karjaiban tart:** [m·ɛ·'y·am] _{PF} i.(t) *meyam*
- ölelés, karolás:** [sæm·'yam] _{PF} fn. *sämyam* (eredete: *meyam ölel*)
- önelégültség, önteltség:** [sno·nɾ·a] _{PF} fn. *snonrra* (összetétel ebből: **sno** ön- és **nrra** büszkeség)
- önt, folyik:** [sl·o·'·an] _{PF} i.(tn) *sloan*
- öntelt:** [lɛ·sno·nɾ·a] _{PF} mn. *lesnonrra* (eredete: **snonrra** önteltség)
- önteltség, önelégültség:** [sno·nɾ·a] _{PF} fn. *snonrra* (összetétel ebből: **sno** ön- és **nrra** büszkeség)
- önzés, egyénieskedés:** [ti·'ʔaw·po] _{PF} fn. *tì'awpo* (eredete: **'awpo** egy személy)
- öreg ember/öreg személy:** ['ko·ak·tu] _{PF} fn. *koaktu* (eredete: **koak** öreg, **idős**)
- öreg, idős, hajlott korú:** ['ko·ak¹] _{PF} mn. *koak*
- öregasszony:** ['ko·ak·tɛ] _{PF} fn. *koakte* (eredete: **koak** öreg, **idős**)
- öregember (férfi):** ['ko·ak·tan] _{PF} fn. *koaktan* (eredete: **koak** öreg, **idős**)
- öröm:** [ti·pɾ·tɛʔ] _{PF} fn. *tìprte'* (eredete: **prte'** örömteli)
- örömet szerző tevékenység, hobby:** [sæ·'su·lɪn] _{PF} fn. *säsulìn* (eredete: **sulìn** elfoglalt (pozitív értelemben))
- örömmel, üdvözölve (zola'u-val használva):** [ni·pɾ·tɛʔ] _{PF} hsz. *nìprte'* (eredete: **prte'** örömteli)
- örömteli, élvezetes:** [pɾ·tɛʔ] _{PF} mn. *prte'*
- összefutni, véletlenül találkozni:** [ul·t'a·r·un] _{PF} i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: **ultxa** találkozó és **run** talál)
- összeg, mennyiség:** [hɪm·t'an] _{PF} fn. *hìmtxan* (összetétel ebből: **hìm** kevés és **txan** sok)
- összegzés, áttekintés:** ['vur·vi] _{PF} fn. *vurvi* (eredete: **vur** történet)
- összeilleszt kettő vagy több dolgot (ii), összekapcsol:** [ʔaw·stɛŋ·j·ɛm] _{PF} i.(t) *'awstɛngyem* (összetétel ebből: **'awsiteng** együtt és **yem** rak)
- összekapcsol, összeilleszt kettő vagy több dolgot (ii):** [ʔaw·stɛŋ·j·ɛm] _{PF} i.(t) *'awstɛngyem* (összetétel ebből: **'awsiteng** együtt és **yem** rak)
- összekapcsol, összeköt, kapcsolatban van:** [t·a·r·ɛ] _{PF} i.(t) *tare*
- összekapcsolódni vmivel/vkivel, idegi összeköttetést létesíteni:** [tsa·'hɛjl 's·i] _{PF} i.(tn) *tsaheyl si* (eredete: **tsaheylu** kapcsolat)
- összeköt, összekapcsol, kapcsolatban van:** [t·a·r·ɛ] _{PF} i.(t) *tare*
- összeszed, gyűjt:** ['st·aɾ·s·im] _{PF} i.(t) *starsim*
- összetett:** [ɛp·'ʔaŋ] _{PF} mn. *ep'ang*
- összetett igékben szerepel, ntesz, csinál:** [s·i] _{PF} si képző toldalék
- összetettségi foka:** [fjin·ɛp·'ʔaŋ] _{PF} fn. *fjinep'ang* (összetétel ebből: **fjin** egyszerű és **ep'ang** összetett)
- összetört szív, sebzett szív:** [jawn·jɛw·la] _{PF} fn. *yawnyewla* (összetétel ebből: **yawne** szeretett és **yewla** csalódás)
- összevissza, kaotikus, rendetlen, rendezetlen:** ['vɛl·ke] _{PF} mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o** rend, **rendezettség** és **luke** nélkül)
- összezávarás, álcázás:** [ti·wan] _{PF} fn. *tìwan* (eredete: **wan** elrejt)
- összhang a természettel, harmónia:** [mɛ·o·a·u·ni·a·'ɛ·a] _{PF} fn. *meoauniaea*
- összpontosít, koncentrálnak:** ['k·an·fp·il] _{PF} i.(tn) *kanfpil* (összetétel ebből: **kan** cél és **fpil** gondol)
- ösvény, út, mód:** ['fja·ʔo] _{PF} fn. *fya'o*
- öt, 5:** [mɾ] _{PF} szám *mrr*
- ötlet, gondolat:** [sæ·'fpil] _{PF} fn. *säfpil* (eredete: **fpil** think)
- ötletes, elmés:** [sil·ron·sɛm] _{PF} mn. *sìlronsem* (összetétel ebből: **sìltsan** jó és **ronsem** elme)
- öt napos munkahét:** ['mɾ·tɾ] _{PF} fn. *mrrtrr* (eredete: **mrr** öt és **trr** nap)
- ötödik (sorszámnév):** ['mɾ·vɛ] _{PF} mn. *mrrvɛ* (eredete: **mrr** öt)
- öö, izé:** [ɾ] _{PF} „töltelékszó” *ì*

Ú

úgy néz ki/hangzik mint..., olyan érzés/szagú/ízű/ mint... : [fk·an] _{PF} i.(tn) *fkan*
úgy, akkor, abban az esetben: [ha] _{PF} ksz. *ha*
úgy, annyira: [ni.'ft'an] _{PF} hsz. *niftxan* (eredete: *fitxan olyan*)
Úgy, mintha kockán forogna az élete: [nem.'re] _{PF} hsz.,gesz. *nemrey* (eredete: *emrey túlél*)
úgy, olyan módon: [tsa.'fja] _{PF} nm. *tsafya* (összetétel ebből: **tsa-** az és **fya'o** mód)
új: [mip¹] _{PF} mn. *mip*

új keletű, friss: [sok¹] _{PF} mn. *sok*
újonc, valaki aki most lépett színre: [zi.'ma.ʔu.ju] _{PF} fn. *zima'uyu*
újra: [ni.'mun] _{PF} hsz. *nimun*
újra csinál, ismétel: [l·ejn] _{PF} i.(t) *leyn*
újság, hír: [fmawn] _{PF} fn. *fmawn*
úszik: [sl·ε.l·ε] _{PF} i.(tn) *slele*
úszva: [ni.'slε.lε] _{PF} hsz. *nislele* (eredete: *slele úszik*)
út, ösvény, mód: [fja.ʔo] _{PF} fn. *fya'o*
útmutatás: [ti.fja.wm.'t'u] _{PF} fn. *tifyawintxu* (eredete: *fyawintxu utat mutat*)

Ü

üdvözöl, köszön(t): [kal.'t'i 's:i] _{PF} ige *kaltxi si* (eredete: *kaltxi helló*)
üdvözöllek! (találkozáskor), szia!: [kal.'t'i] _{PF} gesz. *kaltxi*
üdvözölve (zola'u-val használva), örömmel: [ni.'pɪ.tεʔ] _{PF} hsz. *niprrte'* (eredete: *prtte' örömteli*)
ügyes/speciális módszer, trükk, bűvészműtatvány: [iŋ.jɛn.tʃjip¹] _{PF} fn. *ingyentsyip* (eredete: *ingyen titokzatosság érzése*)
ügyvéd, jogász: [pæŋ.'k'o.ju lε.ko.'rɛn] _{PF} fn. *pängkxoyu lekoren* (összetétel ebből: **pängkxoyu** beszélgető és **lekoren** szabályos, jogi)
ül: [h·ejn] _{PF} i.(tn) *heyn*
üldöz, hajszol: [f·ε.w·i] _{PF} i.(t) *fewi*
ünnep(ség): [ft'o.'zæ] _{PF} fn. *ftxozä*
ünnepel: [ft'o.'zæ s·i] _{PF} i.(tn) *ftxozä si* (eredete: *ftxozä ünneplés*)
ünnepel, ünnepélyen részt vesz: [sæ.'ʔε.o.i.o s·i] _{PF} i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: *sä'eoio ünneplés*)

ünnepély: [sæ.'ʔε.o.i.o] _{PF} fn. *sä'eoio* (eredete: *'eoio ünnepélyes*)
ünnepélyen részt vesz, ünnepel: [sæ.'ʔε.o.i.o s·i] _{PF} i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: *sä'eoio ünneplés*)
ünnepélyes: [ʔε.o.i.o] _{PF} mn. *'eoio*
ünnepélyesen: [ni.'ʔε.o.i.o] _{PF} mn. *n'eoio* (eredete: *'eoio ünnepélyes*)
üreg (aminek van vége vagy alja), lyuk: [tʃoŋ.rop¹] _{PF} fn. *tsongropx* (összetétel ebből: **tsong** völgy és **ropx** lyuk)
üreges, nem tömör: [mo.mεk¹] _{PF} mn. *momek*
üres; vagy átvitt értelemben: "értéktelen": [mεk¹] _{PF} mn. *mek*
ütem, ritmus: [ʔε.koŋ] _{PF} fn. *'ekong*
üvölt, vonyít: [r·o.'ŋu.waj] _{PF} i.(tn) *ronguway* (eredete: **rol** énekel és **nguway** üvöltés, vonyítás)
üvöltő (személy): [ro.'ŋu.waj.ju] _{PF} fn. *ronguwayyu* (eredete: **ronguway** üvölt)
üzenet: [ʔu.'p'a.rε] _{PF} fn. *'upxare*

Ő

ő: [tsa.tu] _{PF} mut.n. *tsatu* (összetétel ebből: **tsa** az és **tute** személy)
ő (hímnem) (nincs többesszáma: helyette az (ay)fo): [po.'an] _{PF} nm. *poan* (eredete: **po** ő)
ő (hímnem/nőnem): [po] _{PF} nm. *po*
ő (nőnem) (nincs többesszáma: helyette az (ay)fo): [po.'ε] _{PF} nm. *poe* (eredete: **po** ő)
ő(k) (határozatlan alany, valaki, egyesszámban értendő): [fko] _{PF} nm. *fko*

ő, ez a személy: [fi.po] _{PF} mut.n. *fipo* (eredete: **po** ő)
ők ketten: [mε.fo] _{PF} nm. *mefo* (eredete: **me+** kettes szám jele és **po** ő)
ők sokan: [aj.'fo] or [aj.fo] _{PF} nm. *ayfo* (eredete: **po** ő)
ők sokan: [fo] _{PF} nm. *fo* (eredete: **ay+** törölt többes számú gyengítő morféma és **po** ő)
őrület: [kε.'je.ʔuŋ] _{PF} fn. *keye'ung*

őrületes, bolond, őrült: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *le-*
kye'ung (eredete: **keye'ung** őrület)

őrült, bolond, őrületes: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *le-*
kye'ung (eredete: **keye'ung** őrület)

ős: ['pi.za.ju] *PF* fn. *pizayu*

ősi, nagyon régi: ['t'an.lal] *PF* mn. *txanlal* (ös-
szetétel ebből: **txan sok** és **lal régi**)

Ű

úr, tér, hely: [ŋip⁷] *PF* fn. *ngip*

"

„azon oknál fogva”, mert: [ta.'wɛjk(a)] *PF*
ksz. *taɰweyk(a)*

„ejective” mássalhangzó (kx,tx,px):
[p'or.pam] *PF* fn. *pxorpam* (összetétel
ebből: **pxor felrobban** és **pam hang**)

„lógni” valakivel, időt tölteni: [k'æ.tɛŋ] *PF*

i.(tn) *käteng*

„nappali örömteli füstölgés”, dohányzás
(na'vi idióma): [pɾ.k'ɛn.tɾ.kɾ] *Skxawng* fn.
prrkxentrrkrr (összetétel ebből: **prte' öröm**,
kxener füst, **trr nap** és **krr idő**)

...

... **óta (időben):** [a.'kɾ.ta] *PF* ksz. *akrrta* másik
alakja: **takrra** (összetétel ebből: **krr idő** and
ta ... -tól)

... **óta (időben) másik alakja :** [ta.'kɾ.a] *PF*
ksz. *takrra* másik alakja: **akrrta** (összetétel
ebből: **krr idő** and **ta ... -tól**)